

LIGJ
Nr. 53/2025

**PËR PATENTAT, MODELET E PËRDORIMIT DHE CERTIFIKATAT
E MBROJTJES SHITESË¹**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

PJESA I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti

Ky ligj ka për objekt:

- a) caktimin e rregullave, kriterëve dhe procedurave për regjistrimin e patentave, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë;
- b) përcaktimin e të drejtave që rrjedhin nga regjistrimi i patentave, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë;
- c) caktimin e rregullave për administrimin e sistemit dhe regjistrat e patentave, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë.

Neni 2
Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është:

- a) t'u sigurojë mbrojtjen e duhur shpikjeve të bëra nga persona fizikë ose juridikë, vendas ose të huaj, brenda ose jashtë Republikës së Shqipërisë;
- b) të përcaktojë dhe të rregullojë mbrojtjen e të drejtave të patentave për shpikje, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë.

Neni 3

¹ Ky ligj është përafruar plotësisht me aktet e mëposhtme të Bashkimit Evropian për sa i përket pjesës së fushës së zbatimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Pronësisë Industriale:

1. Direktiva 98/44/KE e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, e datës 6 korrik 1998, për mbrojtjen ligjore të shpikjeve bioteknologjike (OJ L 213, 30.7.1998).
2. Direktiva 2004/48/KE e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, e datës 29 prill 2004, për zbatimin e të drejtave të pronësisë intelektuale (OJ L 157, 30.4.2004).
3. Rregullorja (KE) nr. 816/2006 e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, e datës 17 maj 2006, për licencimin detyrues të patentave në lidhje me prodhimin e produkteve farmaceutike për eksport në vende me probleme të shëndetit publik OJ L 157, 9.6.2006 – në vijim: Rregullorja (KE) nr. 816/2006).
4. Rregullorja (KE) nr. 469/2009 e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, e datës 6 maj 2009, në lidhje me certifikatën e mbrojtjes shtesë për produkte mjekësore (OJ L 152, 16.6.2009).
5. Rregullorja (KE) nr. 2019/933 e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, e datës 20 maj 2019, që amendon rregulloren (KE) nr. 469/2009 në lidhje me certifikatën e mbrojtjes shtesë për produkte mjekësore (OJ L 153, 11.6.2019).
6. Rregullorja (KE) nr. 1610/96 e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, e datës 23 korrik 1996, në lidhje me krijimin e certifikatës së mbrojtjes shtesë për produktet e mbrojtjes së bimëve (OJ L 198, 8.8.1996).
7. Rregullorja (KE) nr. 1901/2006 e Parlamentit dhe Këshillit Evropian, e datës 12 dhjetor 2006, për produktet mjekësore për përdorim pediatrik dhe ndryshon rregulloren (EEC) nr. 1768/92, direktivën 2001/20/EC, direktivën 2001/83/EC dhe rregulloren (KE) nr. 726/2004.

Zbatimi i ligjit

Ky ligj zbatohet:

1. Në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë, që përfshin hapësirën tokësore, tërësinë e ujërave territoriale dhe të brendshme detare, hapësirën ajrore, që shtrihet mbi hapësirën tokësore, dhe të ujërave territoriale dhe të brendshme detare, si dhe çdo vend tjetër, ku shtrihet sovraniteti i shtetit shqiptar, si selitë e përfaqësive diplomatike dhe konsullore shqiptare, anijet që mbajnë flamurin e Republikës së Shqipërisë, anijet e marinës luftarake, mjetet ajrore të aviacionit ushtarak ose civil, kudo që ndodhen;

2. Për shpikjet e krijuara ose të përdorura jashtë, në hapësirë, të cilat janë nën juridiksionin e kontrollin e autoriteteve të Republikës së Shqipërisë, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare;

3. Për personat fizikë dhe juridikë me shtetësi shqiptare, si dhe për personat e huaj, që vijnë nga:

a) vendet dhe territoret, palë kontraktuese të konventave dhe traktateve ndërkombëtare në fushën e pronësisë industriale, ku Republika e Shqipërisë është palë;

b) vendet dhe territoret, anëtare të Organizatës Botërore të Tregtisë;

c) vendet dhe territoret me të cilat zbatohet parimi i reciprocitetit në fushën e pronësisë industriale.

Neni 4

Përkufizime

Në këtë ligj, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Kërkesë ndërkombëtare” është një kërkesë që depozitohet sipas procedurave të parashikuara në TBP;

2. “Kërkesë për patentë evropiane” është kërkesa për patentë evropiane, që depozitohet në përputhje me KPE-në;

3. “Kërkesë për patentë kombëtare” është kërkesa për patentë që depozitohet në DPPI, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

4. “Bordi i Apelit” është organi që shqyrton ankimet administrative në përputhje me këtë ligj;

5. “Buletini i DPPI-së” ose “buletini” është botimi periodik zyrtar i DPPI-së, ku botohen të gjitha të dhënat në lidhje me patentat për shpikje, modelet e përdorimit, certifikatat e mbrojtjes shtesë, si dhe të gjitha veprimet që lidhen me to, siç parashikohen në këtë ligj dhe/ose në aktet në zbatim të tij;

6. “DPPI” është Drejtoria e Përgjithshme e Pronësisë Industriale, e cila është autoriteti përgjegjës për regjistrimin e objekteve të pronësisë industriale, si dhe për administrimin e regjistrave të tyre;

7. “Gjykatë” është Gjykata e Shkallës së Parë e Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë ose Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, sipas rastit;

8. “Individ” është çdo subjekt që nuk është as person fizik, as person juridik, siç përkufizohet në pikën 25 të këtij neni;

9. “Konventa e Patentave Evropiane” aderuar me ligjin nr. 10 179, datë 29.10.2009, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën e Patentave Evropiane”, të ndryshuar, si dhe rregullorja për zbatimin e saj (në vijim, KPE);

10. “Konventa e Parisit” është Konventa për Mbrojtjen e Pronësisë Industriale, e miratuar në Paris më 20 mars 1883, me ndryshimet e mëvonshme, në të cilën ka aderuar Republika e Shqipërisë;

11. “Konventa në lidhje me ekspozitat ndërkombëtare” është Konventa për Ekspozitat Ndërkombëtare dhe protokollet e kësaj konvente, e nënshkruar në Paris më 22 nëntor 1928, me të gjitha ndryshimet e mëvonshme, aderuar me ligjin nr. 9899, datë 10.4.2008;

12. “Licencë ekskluzive” është licenca që aplikanti ose pronari i një patente ose pronari i një modeli përdorimi (licencuesi) i jep ekskluzivisht vetëm një palë tjetër (i licencuari) të drejtën për ta përdorur atë në mënyrën e autorizuar në licencë;

13. “Licencë joekskluzive” është licenca që nuk i heq të drejtën aplikantit ose pronarit të një patente ose modeli përdorimi (licencuesi), që ta përdorë ose ta licencojë patentën ose modelin e përdorimit edhe te personat e tjerë (të licencuarve);

14. “Licencim” është një marrëveshje nëpërmjet së cilës aplikanti ose pronari i patentës apo i modelit të përdorimit (licencuesi) autorizon një palë tjetër (të licencuarin) të kryejë çdo akt apo veprim

në lidhje me kërkesën për patentë, model përdorimi, ose në lidhje me vetë patentën ose modelin e përdorimit, në bazë të këtij ligji;

15. “Licencë e detyruar” është licenca që jepet nga autoriteti shtetëror kompetent në kushtet e një situatë emergjente, me anën e së cilës një ent apo person lejohet të prodhojë ose të përdorë një produkt ose proces të patentuar pa pëlqimin e pronarit të patentës;

16. “Marrëveshja TRIPS” është Marrëveshja për Aspektet e Lidhura me Tregtinë e të Drejtave të Pronësisë Intelektuale, e nënshkruar në Marok më 15 prill 1994, si shtojcë e marrëveshjes për themelimin e Organizatës Botërore të Tregtisë dhe “Deklarata e Doha-s” e marrëveshjes TRIPS, e miratuar nga Konferenca Ministrore e OBT-së në Doha më 14 nëntor 2001, aderuar me ligjin nr. 9950, datë 10.7.2008, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në ndryshimet e marrëveshjes së TRIPS”;

17. “Material biologjik” është çdo material, që përmban informacion gjenetik e që është i aftë të riprodhojë veten ose që mund të jetë i riprodhueshëm nga një sistem biologjik;

18. “Mbajtës i të drejtave” është pronari ose mbajtësi i licencës së patentave, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë;

19. “Mjet elektronik” është çdo mjet që mundëson dërgimin fillestar ose të mëvonshëm të informacionit dhe marrjen e tij nga marrësi i përcaktuar me anë të mjeteve ose pajisjeve elektronike për procesimin, përpunimin, trajtimin dhe ruajtjen e të dhënave, tërësisht të transmetuara, të përcjella apo të marra përmes kabllave, radiovalëve, mjeteve dhe kabllave optikë ose mjeteve të tjera elektromagnetike, duke përfshirë dhe internetin;

20. “*Mutatis mutandis*” do të thotë “në të njëjtën mënyrë” ose “njëlloj”;

21. “OBT” është Organizata Botërore e Tregtisë;

22. “OKB” është Organizata e Kombeve të Bashkuara;

23. “Patentë evropiane” është patenta evropiane që jepet nga ZEP-i për një kërkesë për patentë evropiane, sipas procedurës së parashikuar në KPE;

24. “Patentë kombëtare” është patenta që jepet nga DPPI-ja për një kërkesë për patentë kombëtare, sipas procedurës së parashikuar në këtë ligj;

25. “Person” është çdo person fizik ose juridik, në kuptim të Kodit Civil dhe legjislacionit tjetër kombëtar;

26. Përkufizimet, në kuptim të këtij ligji, për licencat detyruese, që lidhen me prodhimin e produkteve farmaceutike për eksport në vende me probleme të shëndetit publik, do të kenë të njëjtin kuptim me përkufizimet e bëra në rregulloren nr. 816/2006 të Bashkimit Evropian.

27. “Proces mikrobiologjik” është çdo proces, që përfshin apo realizohet nga një material mikrobiologjik ose që rezulton në një material mikrobiologjik;

28. “Proces thelbësisht biologjik për prodhimin e bimëve ose kafshëve” është një proces, që është tërësisht fenomen natyror, siç është kryqëzimi ose seleksionimi;

29. “Regjistër” është libri ku regjistrohen e mbliidhen zyrtarisht të dhënat e patentave për shpikje, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, që mbahet nga DPPI-ja, në përputhje me këtë ligj;

30. “Rregullore” është rregullorja e patentave, modeleve të përdorimit dhe e certifikatave të mbrojtjes shtesë, që miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave;

31. “Sistemi i Administrimit të Pronësisë Industriale, SAPI” është mjeti elektronik, duke përfshirë edhe bazën e të dhënave për administrimin e pronësisë industriale nga DPPI-ja;

32. Shprehjet e përdorura në këtë ligj në një gjini do të përfshijnë në mënyrë të njëjtë gjininë mashkullore ose atë femërore;

33. “Shpikje bioteknologjike” është shpikja lidhur me një produkt, i cili ka në përmbajtje material biologjik ose një proces, nëpërmjet të cilit prodhohet, përpunohet ose përdoret materiali biologjik.

34. “TLP” është Traktati i Ligjit për Patentat, miratuar në Gjenevë, datë 1 qershor 2000, duke përfshirë çdo ndryshim të mëvonshëm të tij, si dhe rregullorja për zbatimin e TLP-së, në të cilin ka aderuar Republika e Shqipërisë;

35. “Traktati i Bashkëpunimit për Patentat” (në vijim TBP) është traktati i miratuar në Uashington më 19 qershor 1970, duke përfshirë çdo ndryshim të mëvonshëm të tij, si dhe rregullorja për zbatimin e saj, në të cilin ka aderuar Republika e Shqipërisë;

36. “Traktati i Budapestit” është traktati për njohjen ndërkombëtare të depozitimit të mikroorganizmave për qëllime të procedurës së patentave të datës 28 prill 1977, me gjithë rishikimet e tij, aderuar me ligjin nr. 9031, datë 20.3.2003, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Traktatin e Budapestit për njohjen ndërkombëtare të depozitimit të mikroorganizmave, për qëllime të procedurës së patentave.”;

37. “Unioni i Parisit” është tërësia e shteteve kontraktuese, që janë anëtarë të Konventës së Parisit;

38. “Varietet bimor” është çdo grupim bimor brenda një klasifikimi botanik të vetëm të shkallës më të ulët të klasifikimit, grupim që mund:

a) të jetë i përcaktuar nga shfaqja e karakteristikave që rezultojnë nga një gjenotip i dhënë ose kombinim gjenotipesh;

b) të jetë i dallueshëm nga një grupim tjetër bimor nga shfaqja e të paktën të njërës prej karakteristikave të sipërpërmendura; si dhe që mund;

c) të konsiderohet si grupim për shkak të mundësisë së tij për t’u shumëzuar në mënyrë të pandryshueshme, sipas ligjit përkatës për materialin bimor mbjellës e shumëzues;

39. “ZEP” është Zyra Evropiane e Patentave;

40. “Zyrë e caktuar” është zyra kombëtare e një shteti, që caktohet nga një aplikant sipas procedurave të parashikuara në TBP;

41. “Zyrë e zgjedhur” është zyra kombëtare e një shteti që zgjidhet nga një aplikant sipas procedurave të parashikuara në TBP;

42. “Zyrë pritëse” është DPPI-ja, ZEP-i ose Zyra Ndërkombëtare e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, në varësi të zgjedhjes së aplikantit, sipas procedurave të parashikuara në TBP.

PJESA II OBJEKTI I MBROJTJES SË SHPIKJES

Neni 5

Shpikjet e patentueshme

1. Patenta jepet për një shpikje, për të gjitha fushat e teknologjisë, kur shpikja plotëson të gjitha kushtet në vijim:

a) përbën risi;

b) përmban hap shpikës; dhe

c) është e zbatueshme në industri.

2. Nuk përbëjnë shpikje për qëllime të këtij ligji:

a) zbulimet, teoritë shkencore dhe metodat matematikore;

b) krijimet estetike;

c) rregullat, udhëzimet dhe metodat për kryerjen e veprimeve mendore, për luajtjen e lojërave ose për bërjen e biznesit;

ç) paraqitja e informacionit; dhe

d) programet kompjuterike.

3. Objektet e pikës 2 të këtij neni përjashtohen nga patentueshmëria në masën që kërkesa për patentë ose patenta lidhet me vetë këto objekte.

4. Objekti i një shpikjeje që mbrohet me patentë mund të jetë një produkt ose një proces.

Neni 6

Shpikjet bioteknologjike

1. Një shpikje bioteknologjike është gjithashtu e patentueshme nëse përmbush kushtet e përcaktuara në nenin 5 të këtij ligji dhe nëse ajo lidhet me:

a) një produkt që përbëhet ose përmban material biologjik;

b) një proces me anën e të cilit prodhohet, përpunohet ose përdoret materiali biologjik;

c) një material biologjik të izoluar nga mjedisi i tij natyror ose të prodhuar nëpërmjet një procesi teknik, edhe kur ky proces ka ndodhur më parë në natyrë; ose

ç) një proces mikrobiologjik ose proces tjetër teknik apo një produkt i përftuar nëpërmjet një procesi të tillë, me përjashtim të rastit kur përfitohet një varietet bimor apo shtazor.

2. Një shpikje që lidhet me bimët ose kafshët konsiderohet e patentueshme, nëse mundësia teknike e shpikjes nuk kufizohet në një varietet të veçuar bimor apo shtazor.

3. Një element i marrë apo i izoluar nga trupi i njeriut ose i prodhuar ndryshe nëpërmjet një procesi teknik, që përfshin një sekuencë apo një sekuencë të pjesshme të një gjeni, mund të përbëjë shpikje të patentueshme, edhe kur struktura e tij është identike me strukturën e elementit natyror. Zbatimi industrial i sekuencës ose i sekuencës së pjesshme të gjenit duhet të tregohet në kërkesën për patentë.

Neni 7

Përjashtimet nga patentueshmëria

Objektet e renditura më poshtë nuk mbrohen me patentë:

1. Varietetet bimore dhe racat e kafshëve.

2. Proceset thelbësisht biologjike për prodhimin e bimëve ose të kafshëve, si dhe bimët ose kafshët e përftuara në mënyrë ekskluzive nga këto procese, me përjashtim të shpikjeve që lidhen me proceset mikrobiologjike, me procese të tjera teknike ose me produktet që rezultojnë nga procese të tilla.

3. Shpikjet që lidhen me metodat diagnostikuese ose kirurgjikale, ose me metodat e trajtimit, që praktikohen drejtpërdrejt në trupin e njeriut ose të kafshës, me përjashtim të produkteve, veçanërisht substancat ose përbërësit që përdoren në këto metoda.

4. Shpikjet, shfrytëzimi tregtar i të cilave do të vinte në kundërshtim me rendin ose moralin publik, shëndetin publik ose jetën e njerëzve, veçanërisht:

a) proceset për klonimin e qenies njerëzore;

b) proceset për modifikimin e identitetit gjenetik të linjës embrionale të qenies njerëzore;

c) përdorimi i embrionit njerëzor për qëllime industriale apo tregtare;

ç) proceset për modifikimin e identitetit gjenetik të kafshëve, që mund t'u shkaktojnë kafshëve vuajtje, pa ndonjë përfitim mjekësor thelbësor të njeriu apo kafsha, si edhe kafshët, që rezultojnë nga procese të tilla.

Neni 8

Trupi i njeriut dhe elementet e tij

1. Shpikjet që lidhen me trupin e njeriut në fazat e ndryshme të formimit dhe të zhvillimit të tij, si dhe thjesht zbulimi i njërit prej elementeve të tij, duke përfshirë një sekuencë ose një sekuencë të pjesshme të një gjeni, nuk janë të patentueshme.

2. Shpikja, që lidhet me një element të izoluar nga trupi i njeriut ose që prodhohet ndryshe nëpërmjet një procesi teknik, duke përfshirë një sekuencë ose një sekuencë të pjesshme të një gjeni, mund të përbëjë shpikje të patentueshme, edhe kur struktura e elementit të izoluar është identike me atë të elementit natyror.

3. Zbatueshmëria në industri e një sekuence ose e një sekuence të pjesshme të një gjeni tregohet në kërkesën për patentë.

Neni 9

Risia

1. Një shpikje përbën risi kur ajo nuk është pjesë e një arritjeje të mëparshme.

2. Arritja e mëparshme përfshin gjithçka që është bërë e njohur për publikun kudo në botë, nëpërmjet një përshkrimi, me gojë ose me shkrim, nëpërmjet përdorimit ose në çdo mënyrë tjetër, para datës së depozitimit të kërkesës për patentë.

3. Arritja e mëparshme përfshin edhe përmbajtjen e të gjitha kërkesave për patentë, të depozituara ose të vlefshme në Republikën e Shqipërisë, data e depozitimit e të cilave është më e hershme se data e përcaktuar në pikën 2 të këtij neni, dhe që janë bërë publike vetëm në datën e depozitimit të kërkesës për patentë ose pas kësaj date.

4. Parashikimet e bëra në pikat 2 dhe 3 të këtij neni nuk përjashtojnë mundësinë për mbrojtjen me patentë të një substance ose përbërjeje, të përfshirë në arritjen e mëparshme, për përdorim në metodat e parashikuara në pikën 3 të nenit 7 të këtij ligji, me kusht që përdorimi i saj për një metodë të tillë të mos jetë përfshirë në arritjen e mëparshme.

5. Parashikimet e bëra në pikat 2 dhe 3 të këtij neni nuk përjashtojnë mundësinë për mbrojtjen me patentë të një substance ose përbërjeje, të parashikuar në pikën 4 të këtij neni, për çdo përdorim specifik në metodat e përcaktuara në pikën 3 të nenit 7 të këtij ligji, me kusht që ky përdorim të mos jetë përfshirë në arritjen e mëparshme.

Neni 10

Moscenimi i shpikjes nga bërja publike e saj

1. Një shpikje konsiderohet se është e re, në kuptim të nenit 9 të këtij ligji, nëse shpikja bëhet publike, si pjesë e arritjes së mëparshme, jo më parë se 6 (gjashtë) muaj para datës së depozitimit të kërkesës për patentë kur bërja publike e shpikjes bëhet:

a) si pasojë e një abuzimi të dukshëm nga një individ ose person ndaj aplikantit të patentës ose paraardhësit të tij ligjor; ose

b) për shkak të ekspozimit të saj nga aplikanti i patentës ose nga paraardhësi i tij ligjor në një ekspozitë ndërkombëtare zyrtare ose të njohur zyrtarisht sipas Konventës për Ekspozitat Ndërkombëtare, me kusht që në kërkesën për patentë të tregohet, në kohën e depozitimit të saj, se shpikja është ekspozuar, duke depozituar një certifikatë për këtë ekspozim jo më vonë se 4 (katër) muaj nga data e depozitimit të kërkesës.

2. Certifikata e përcaktuar në shkronjën “b” të pikës 1 të këtij neni përmban të dhëna për personin që ekspozoi shpikjen, titullin e shpikjes, datën e hapjes së ekspozitës, nëse shpikja është bërë publike pas kësaj date, datën e bërjes publike për herë të parë të shpikjes dhe verifikimin vërtetues nga një autoritet përgjegjës.

Neni 11

Hapi shpikës

1. Një shpikje përmban hap shpikës kur, edhe nëse do të mbahej parasysh arritja e mëparshme, shpikja nuk do të ishte lehtësisht e kuptueshme për një person të kualifikuar në fushën e asaj arritjeje.

2. Kur shqyrtohet për të vendosur se shpikja përmban hap shpikës, nuk merret në konsideratë përmbajtja e kërkesave, që përcaktohen në pikën 3 të nenit 9 të këtij ligji.

Neni 12

Zbatueshmëria në industri

Shpikja është e zbatueshme në industri kur objekti i saj mund të prodhohet ose përdoret në çdo lloj industrie, duke përfshirë edhe bujqësinë.

PJESA III

E DREJTA PËR MBROJTJEN E SHPIKJES

Neni 13

Personat që kanë të drejtë të sigurojnë mbrojtje

1. E drejta për patentë i përket shpikësit ose zëvendësuesit të tij ligjor.

2. Nëse shpikja është bërë bashkërisht nga dy ose më shumë shpikës, e drejta për patentë u përket shpikësve bashkërisht ose zëvendësuesve të tyre ligjorë. Aplikantët e përbashkët kanë të drejta të barabarta ndërmjet tyre, përveç rasteve kur, me marrëveshje, ata bien dakord ndryshe.

3. Personat e huaj gëzojnë të njëjtat të drejta që përcaktohen në këtë ligj për personat me shtetësi shqiptare, kur një gjë e tillë rezulton nga traktatet ndërkombëtare, ku Republika e Shqipërisë është palë, ose nga zbatimi i parimit të reciprocitetit.

4. Personat që pretendojnë reciprocitet duhet të paraqesin dokumente ose prova në lidhje me të.

Neni 14

Shpikësi

1. Shpikës është individ i cili ka bërë një shpikje gjatë punës së tij krijuese.

2. Personi që ka kontribuar për bërjen e një shpikjeje, duke dhënë vetëm ndihmë teknike, nuk konsiderohet se është shpikës.

3. Shpikësi ka të drejtë që emri i tij të shënohet në kërkesën për patentë në të gjitha dokumentet që lëshohen ose botohen nga DPPI-ja në lidhje me to, si dhe në regjistrat përkatës.

4. Zëvendësues ligjor i shpikësit është çdo individ ose person, që ka të drejtë të fitojë një patentë në bazë të ligjit, të një kontrate të ligjshme ose të trashëgimisë.

Neni 15

Shpikjet e bëra gjatë marrëdhënies së punës

1. Shpikja që bëhet gjatë marrëdhënies së punës i përket punëdhënësit, i cili fiton të drejtën mbi patentën, përveçse kur parashikohet ndryshe në një marrëveshje ndërmjet tij dhe punëmarrësit.

2. Shpikja konsiderohet se është bërë gjatë marrëdhënies së punës, në kuptim të pikës 1 të këtij neni, kur ajo rezulton nga puna e bërë nga punëmarrësi gjatë ushtrimit të detyrave të tij normale, ose nga aktiviteti shpikës i kryer, sipas udhëzimeve të punëdhënësit, si dhe duke përdorur burimet e punëdhënësit.

3. Nëse kontrata e punës ndërmjet punëdhënësit dhe shpikësit nuk parashikon ndonjë shpërblim specifik për shpikjet e bëra gjatë marrëdhënies së punës, shpikësi ka të drejtë për një shpërblim të drejtë dhe të arsyeshëm.

4. Me shpërblim të drejtë dhe të arsyeshëm, sipas pikës 3 të këtij neni, kuptohet një shpërblim financiar ose ekuivalenti i tij në natyrë, shuma dhe forma e të cilit vendoset ndërmjet palëve, duke mbajtur parasysh:

a) përpjekjet dhe aftësitë që punëmarrësi i ka kushtuar krijimit të shpikjes, duke përfshirë, por pa u kufizuar, në pjesën e kontributit të punëmarrësit në shpikje në raport me shpikësit e tjerë, nëse shpikja është krijuar bashkërisht nga dy ose më shumë shpikës;

b) burimet që punëdhënësi i ka kushtuar ose pritët t'i kushtojë zhvillimit, patentimit dhe shfrytëzimit të shpikjes, duke përfshirë, por pa u kufizuar, në sigurimin e objekteve, materialeve dhe aftësive tregtare ose drejtuese; dhe

c) vlerën ekonomike të shpikjes, duke përfshirë, por pa u kufizuar, në përfitimet ekonomike, që rrjedhin ose pritët të rrjedhin për punëdhënësin nga shfrytëzimi i shpikjes.

5. Në rast konflikti ose mosmarrëveshjeje ndërmjet punëdhënësit dhe punëmarrësit për shumën ose formën e shpërblimit të parashikuar në pikën 3 të këtij neni, secila palë ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 16

Përfaqësimi në DPPI

1. Personat që nuk kanë vendbanimin, selinë e ushtrimit të aktivitetit tregtar ose një degë apo zyrë përfaqësimi në Republikën e Shqipërisë mund të përfaqësohen në DPPI vetëm nëpërmjet përfaqësuesve të autorizuar për patentat, modelet e përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë të certifikuar dhe regjistruar si të tillë nga DPPI-ja.

2. Personat që kanë vendbanimin, selinë e ushtrimit të aktivitetit tregtar ose një degë apo zyrë përfaqësimi në Republikën e Shqipërisë mund të përfaqësohen në DPPI vetë ose nëpërmjet

përfaqësuesve të autorizuar për patentat, modelet e përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë të certifikuar dhe regjistruar si të tillë nga DPPI-ja.

3. Personat mund të autorizojnë një ose më shumë përfaqësues të autorizuar për patentat, modelet e përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë për të kryer një ose të gjitha veprimet në DPPI. Tagrat e përfaqësimit për secilin përfaqësues përcaktohen në autorizimin e përfaqësimit, i cili depozitohet në DPPI për çdo rast.

4. Aplikanti ose pronari i patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë mund të ndryshojë përfaqësuesin e tij në regjistrë nëpërmjet depozitimit të një kërkesë, e cila përmban autorizimin e përfaqësimit për përfaqësuesin e ri dhe pagesën e tarifës përkatëse.

5. Përfaqësuesit e autorizuar për patentat, modelet e përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë të certifikuar dhe regjistruar si të tillë nga DPPI-ja mund të hiqen nga regjistri dhe lista e përfaqësuesve të autorizuar me kërkesë të tyre ose me nismën e DPPI-së kur ata nuk mund të ushtrojnë më këtë veprimtari.

6. Çdo ndryshim në lidhje me statusin dhe të dhënat e përfaqësuesit të autorizuar regjistrohet në regjistrë dhe botohet në buletin e DPPI-së.

7. Një shpikje për proceset ose produktet, që janë objekt licencimi sipas ligjit nr. 87/2024 “Për rregullimin e prodhimit, tregimit, kërkimit dhe zhvillimit të armëve, municioneve, pajisjeve dhe teknologjive ushtarake” është e patentueshme kur përmbush kushtet e përcaktuara në nenin 5 të këtij ligji.

8. Për shpikjet e përcaktuara në pikën 7 të këtij neni, përpara regjistrimit, kërkohet miratimi nga Agjencia e Industrisë së Mbrojtjes për të siguruar që nuk cenohet siguria kombëtare.

9. Parimet e përgjithshme të përfaqësimit, procedurat dhe kushtet për certifikimin e përfaqësuesve të autorizuar për patentat, modelet e përdorimit, si dhe rregulla të tjera në lidhje me përfaqësimin në DPPI përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave për përfaqësuesit e autorizuar.

PJESA IV PROCEDURA PËR MBROJTJEN E SHPIKJES

KREU I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME PROCEDURALE

Neni 17 **Autoriteti përgjegjës**

DPPI-ja është autoriteti përgjegjës për dhënien, regjistrimin e patentës për shpikje, modelit të përdorimit dhe të certifikatës së mbrojtjes shtesë, administrimit dhe mirëmbajtjes së regjistrave të tyre.

Neni 18 **Tarifat**

Procedurat që kryhen sipas këtij ligji nga DPPI-ja janë objekt i pagesës së tarifave të caktuara, që miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 19 **Regjistri i objekteve të pronësisë industriale për patentat, modelet e përdorimit dhe certifikatat e mbrojtjes shtesë**

1. DPPI-ja, në bazën e të dhënave shtetërore për sistemin e administrimit të pronësisë industriale mban dhe administron regjistrin e objekteve të pronësisë industriale për patentat, modelet e përdorimit, si dhe certifikatat e mbrojtjes shtesë.

2. Regjistri i objekteve të pronësisë industriale për patentat, modelet e përdorimit dhe certifikatat e mbrojtjes shtesë është publik. Çdo person ka të drejtë të njihet me dosjen për përmbajtjen e të dhënave, që janë shënuar në këtë regjistrë, sipas kushteve të parashikuara në nenet 24 e 25 të këtij ligji.

3. Me kërkesë të çdo personi të interesuar dhe përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, DPPI-ja lëshon ekstraktin e kërkuar nga regjistri përkatës.

4. Përmbajtja e të dhënave të regjistrit të objekteve të pronësisë industriale dhe procedura e lëshimit të ekstraktit të kërkuar nga ky regjistër përcaktohet në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, pas bashkërendimit me Agjencinë e Industrisë së Mbrojtjes, përcaktohen rregulla dhe procedura të posaçme për proceset e produktet, që janë objekt licencimi, sipas ligjit nr. 87/2024, “Për rregullimin e prodhimit, tregtimit, kërimit dhe zhvillimit të armëve, municioneve, pajisjeve dhe teknologjive ushtarake”.

Neni 20

Regjistri i pronësisë industriale i patentave

1. Kërkesat për patentë bëhen publike pas publikimit të tyre. Regjistri i patentave përmban të dhënat e mëposhtme:

a) të dhënat parësore:

i. numrin e kërkesës;

ii. datën e depozitimit të kërkesës;

iii. titullin e shpikjes;

iv. treguesin e klasës sipas Klasifikimit Ndërkombëtar të Patentave (KNP);

v. informacionin që shpikësi nuk dëshiron të përmendet në kërkesë;

vi. informacionin për të drejtën e prioritetit të përcaktuar në nenin 43 të këtij ligji (numri dhe data e depozitimit të kërkesës së parë dhe shteti ose organizata ndërkombëtare ose ndërqeveritare në të cilin ose për të cilën kërkesa është depozituar);

vii. informacionin për ekspozimin në një ekspozitë/panair ndërkombëtar, në përputhje me shkronjën “b” të pikës 1 të nenit 10 të këtij ligji, nëse shpikja është ekspozuar;

viii. numrin dhe datën e kërkesës fillestare, si dhe numrat e të gjitha kërkesave të ndara kur ndahet kërkesa për patentë;

ix. informacionin për një kërkesë ndërkombëtare, nëse depozitohet: numri dhe data e depozitimit të një kërkesë ndërkombëtare, si dhe numri dhe data e një botimi ndërkombëtar;

x. numrin dhe datën e kërkesës për patentë evropiane, kur është rasti i konvertimit të parashikuar në nenin 138 të këtij ligji;

xi. datën e botimit të kërkesës dhe numrit të buletinit;

xii. datën e botimit të mëvonshëm të një raport hetimi dhe numrin e buletinit, kur është rasti;

xiii. statusin faktik të patentës;

xiv. numrin e patentës;

xv. datën dhe numrin e buletinit, ku shënohet botimi i dhënies së patentës;

xvi. numrin dhe datën e vendimit për dhënien e patentës;

xvii. informacionin për patentën evropiane, numrin dhe datën e kërkesës për vlefshmëri të patentës evropiane, numrin dhe datën ndërkombëtare të publikimit të patentës evropiane dhe numrin, datën dhe gjuhën e publikimit të patentës evropiane;

xviii. informacionin për kryerjen e pagesës së tarifës për ripërtëritjen e patentës;

xix. informacionin për pushimin e efekteve të të drejtave nga një kërkesë për patentë ose një patentë: baza ligjore dhe data e pushimit dhe masa e pushimit, në rast të një pushimi të pjesshëm për heqje dorë ose konflikt administrativ;

xx. informacionin lidhur me një kërkesë për deklarimin e pavlefshëm të një patente;

xxi. informacionin për ndryshimet në lidhje me transferimin e të drejtave, licencës, të drejtave reale (*in rem*), ekzekutimin, falimentimin dhe të dhëna të tjera të rëndësishme për statusin ligjor të një kërkesë/patente; dhe

xxii. informacionin për certifikatën e mbrojtjes shtesë: numri i kërkesës, data e depozitimit, mbajtësi i certifikatës, numri i certifikatës.

b) të dhënat dytësore:

- i. emrin dhe adresën e aplikantit ose të mbajtësit të patentës;
- ii. emrin dhe adresën e shpikësit;
- iii. emrin dhe adresën e përfaqësuesit;
- iv. informacionin për ndryshimet në lidhje me aplikantin ose mbajtësin e patentës, si: ndryshimi i emrit, i adresës, i përfaqësuesit etj.

2. Mënyra e mbajtjes dhe e administrimit të të dhënave parësore dhe dytësore në lidhje me patentat do të miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 21

Regjistri i pronësisë industriale i modeleve të përdorimit

1. Kërkesat për modele përdorimi bëhen publike pas botimit të tyre. Regjistri i modeleve të përdorimit përmban të dhënat që vijnë:

a) të dhënat parësore:

- i. numrin e kërkesës;
- ii. datën e depozitimit të kërkesës;
- iii. titullin e shpikjes;
- iv. treguesin e klasifikimit sipas Klasifikimit Ndërkombëtar të Patentave (KNP);
- v. informacionin që shpikësi nuk dëshiron të përmendet në kërkesë;
- vi. informacionin për të drejtën e prioritetit përcaktuar në nenin 43 të këtij ligji (numri dhe data e depozitimit të kërkesës së parë dhe shteti ose organizata ndërkombëtare ose ndërqeveritare, në të cilën ose për të cilën kërkesa është depozituar);
- vii. numrin dhe datën e kërkesës fillestare, si dhe numrat e të gjitha kërkesave të ndara në rast ndarjeje të një kërkesë për patentë;
- viii. informacionin për ekspozimin në një ekspozitë/panair ndërkombëtar, në përputhje me shkronjën “b” të pikës 1 të nenit 10 të ligjit, nëse shpikja është ekspozuar;
- ix. informacionin për një kërkesë ndërkombëtare, nëse depozitohet: numri dhe data e depozitimit të një kërkesë ndërkombëtare dhe numri dhe data e një botimi ndërkombëtar;
- x. numrin dhe datën e një kërkesë për patentë evropiane, kur është rasti i një konvertimi, përcaktuar në nenin 138 të këtij ligji;
- xi. statusin faktik të modelit të përdorimit;
- xii. numrin e modelit të përdorimit;
- xiii. datën e botimit të kërkesës dhe numrin e buletinit të DPPI-së, ku jepen të dhënat për kërkesën;
- xiv. numrin dhe datën e vendimit për regjistrimin e një modeli përdorimi;
- xv. informacionin për kryerjen e pagesës për ripërtëritjen e modelit të përdorimit;
- xvi. informacionin për pushimin e efekteve të një modeli përdorimi: baza ligjore, data e pushimit dhe masa e pushimit;
- xvii. informacionin në lidhje me një kërkesë për deklarimin e pavlefshmërisë: data e depozitimit, aplikanti, lloji dhe data e vendimit; dhe
- xviii. informacionin për ndryshimet në lidhje me transferimin e të drejtave, licencës, të drejtave reale (*in rem*), ekzekutimin, falimentimin dhe të dhëna të tjera të rëndësishme për statusin ligjor të një kërkesë për patentë ose model përdorimi.

b) të dhënat dytësore:

- i. emrin dhe adresën e aplikantit ose të mbajtësit të modelit të përdorimit;
- ii. emrin dhe adresën e shpikësit;
- iii. emrin dhe adresën e përfaqësuesit;
- iv. informacionin për ndryshimet në lidhje me aplikantin ose mbajtësin e modelit të përdorimit (ndryshimi i emrit, i adresës, i përfaqësuesit etj.)

2. Mënyra e mbajtjes dhe e administrimit të të dhënave parësore dhe dytësore në lidhje me modelet e përdorimit miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 22

Regjistri i pronësisë industriale i certifikatave të mbrojtjes shtesë

1. Regjistri i pronësisë industriale i certifikatave të mbrojtjes shtesë për produktet mjekësore dhe për produktet e mbrojtjes së bimëve përmban të dhënat si më poshtë:

- a) të dhënat parësore:
 - i. numrin e kërkesës për dhënie e certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - ii. datën e depozitimit të kërkesës për dhënie e certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - iii. emrin e produktit për të cilin është aplikuar dhënia e certifikatës së mbrojtjes shtesë (emri kimik ose gjenerik);
 - iv. numrin dhe datën e depozitimit të kërkesës për patentën bazë dhe titullin e shpikjes;
 - v. numrin dhe datën e autorizimit për të vendosur produktin në treg dhe emrin e produktit të identifikuar në atë autorizim, siç përshkruhet në shkronjat “b” dhe “c” të pikës 1 të nenit 78 të këtij ligji;
 - vi. informacionin për zgjatjen e certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - vii. numrin e certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - viii. datën e marrjes së vendimit për dhënie e certifikatës së mbrojtjes shtesë dhe, kur aplikohet, të vendimit për zgjatjen e afatit së certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - ix. kohëzgjatjen e certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - x. informacionin për kryerjen e pagesës për ripërtëritjen e certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - xi. statusin faktik të certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - xii. informacionin për procedurën në lidhje me kërkesën për deklarimin e pavlefshmërisë së certifikatës së mbrojtjes shtesë: data e depozitimit, aplikanti, lloji dhe data e vendimit.
 - xiii. informacionin për ndryshimet në lidhje me transferimin e të drejtave, licencës, të drejtave reale (*in rem*), ekzekutimin, falimentimin dhe të dhëna të tjera të rëndësishme në lidhje me statusin ligjor të certifikatës së mbrojtjes shtesë.
 - b) të dhënat dytësore:
 - i. emrin dhe adresën e aplikantit;
 - ii. emrin dhe adresën e përfaqësuesit;
 - iii. emrin dhe adresën e mbajtësit të certifikatës së mbrojtjes shtesë;
 - iv. informacionin për ndryshimet në lidhje me aplikantin ose mbajtësin e certifikatës së mbrojtjes shtesë (ndryshimi i emrit, adresës, përfaqësuesit etj.).
2. Mënyra e mbajtjes dhe e administrimit të të dhënave parësore dhe dytësore në lidhje me certifikatat e mbrojtjes shtesë miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 23

Botimi i informacionit në buletin

1. Të dhënat dhe informacioni i përcaktuar në këtë ligj dhe në aktet nënligjore në zbatim të tij, si dhe të dhëna dhe informacione të tjera zyrtare botohen në buletin.
2. Në rastet kur informacioni i klasifikuar është objekt i proceseve që rregullohen nga ky ligj, patentat trajtohet sipas legjislacionit në fuqi për informacionin e klasifikuar.
3. Buletini botohet elektronikisht në faqen zyrtare të DPPI-së.

Neni 24

Njohja dhe informimi për dosjet

1. Çdo person ka të drejtë të njihet me dosjet dhe dokumentet e tyre, që lidhen me patentat, modelet e përdorimit dhe certifikatat e mbrojtjes shtesë.
2. Njohja me dosjet për kërkesa ende të pabotuara në buletin nuk bëhet pa pëlqimin me shkrim të aplikantit.
3. Për një kërkesë të pabotuar në buletin, çdo person ka të drejtë t'i kërkojë DPPI-së të informohet vetëm për:
 - a) numrin e kërkesës;

b) datën e depozitimit të kërkesës;
c) numrin, datën dhe shtetin ose autoritetin në të cilin është depozituar kërkesa e parë, kur është pretenduar për prioritet;

ç) të dhëna mbi aplikantin; dhe
d) titullin e shpikjes.

4. Kur një person gjatë ndjekjes së procedurave para DPPI-së, paraqet dokumente që përmbajnë sekrete tregtar dhe informacion konfidencial, me kërkesë të personit, DPPI-ja merr masa për mbrojtjen e tyre.

5. DPPI-ja, përpara se sa të ofrojë njohje me dosjet ose dokumentet, që përmbajnë sekrete tregtare dhe informacion konfidencial, paralajmëron personat që kanë kërkuar të njihen me dosjet për detyrimin që ata kanë për të mbajtur e ruajtur konfidencialitetin e sekreteve tregtare dhe të informacionit konfidencial, si dhe u kërkon këtyre për këtë qëllim të nënshkruajnë një deklaratë për ruajtjen e konfidencialitetit.

Neni 25

Shërbime informuese

1. Me kërkesë të çdo individi ose personi, përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, DPPI-ja lëshon kopje të kërkesave të botuara për patentë, të patentave, modeleve të përdorimit dhe të certifikatave për mbrojtjen shtesë.

2. Mbi bazën e kërkesave dhe përkundrejt pagesës përkatëse, DPPI-ja jep dhe ofron shërbime informuese për të dhënat që zotëron, siç parashikohet në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Procedura dhe mënyra e ofrimit të kopjeve të dokumenteve dhe shërbimeve informuese përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 26

Korrigjimet e gabimeve dhe të pasaktësive të dukshme

1. Me kërkesë të aplikantit, mbajtësit të së drejtës ose me iniciativën e vetë DPPI-së (*ex officio*), DPPI-ja bën korrigjimin e gabimeve dhe të pasaktësive të dukshme në dokumentet, regjistrat ose buletinin e saj.

2. Kërkesa për korrigjimin e një gabimi ose pasaktësie, sipas pikës 1 të këtij neni, paraqitet nëpërmjet një formulari, që përmban:

- a) numrin e kërkesës ose të së drejtës, që i referohet kërkesa;
- b) emrin e aplikantit;
- c) gabimin ose pasaktësinë, që duhet të korrigjohet ose të saktësohet;
- ç) të dhënën e saktësuar ose të korrigjuar;
- d) përfaqësuesin dhe autorizimin e përfaqësimit, nëse kërkesa është depozituar nga përfaqësuesi;
- dh) vërtetimin e kryerjes së pagesës.

3. Korrigjimi ose saktësimi regjistrohet në regjistër dhe botohet në buletin.

4. Kur gabimi ose pasaktësia është bërë nga DPPI-ja, korrigjimi ose saktësimi regjistrohet pa pagesë.

5. Të dhëna të detajuara për kërkesën për korrigjim dhe për botimin e korrigjimeve ose të pasaktësive përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 27

Rivendosja në afat

1. Kur, me gjithë kujdesin e treguar, aplikanti ose mbajtësi i së drejtës nuk arrin të kryejë një veprim gjatë ndjekjes së procedurës në DPPI brenda afatit të përcaktuar në këtë ligj dhe kur moskryerja e këtij

veprimi sjell si pasojë të drejtpërdrejtë humbjen e të drejtave në lidhje me një kërkesë ose me një të drejtë të dhënë ose të regjistruar, DPPI-ja e rivendos në afat vetëm nëse aplikanti ose mbajtësi i së drejtës plotëson kushtet si më poshtë:

a) depoziton një kërkesë për rivendosjen në afat dhe kryen të gjitha veprimet që nuk kishte kryer brenda afatit të parashikuar në pikën 2 të këtij neni;

b) paraqet dhe tregon faktet që e penguan atë të mos kryente veprimin brenda afatit të caktuar; dhe

c) paguan tarifën përkatëse.

2. Kërkesa për rivendosjen në afat depozitohet brenda afatit, që mbaron më herët nga afatet e mëposhtme:

a) 2 (dy) muaj nga data e eliminimit të shkakut, që ka penguar kryerjen e veprimit; ose

b) 12 (dymbëdhjetë) muaj nga data e mbarimit të afatit, që nuk është respektuar.

3. Nëse kërkesa lidhet me mospagimin e tarifës së ripërtëritjes së patentës, afati është në çdo rast 12 (dymbëdhjetë) muaj nga data e mbarimit të periudhës shtesë për ripërtëritjen e patentës, sipas pikës 5 të nenit 89 të këtij ligji.

4. Kur pranohet një kërkesë për rivendosje në afat, DPPI-ja merr vendimin për rivendosjen në afat, kthimin e procedurës në gjendjen që ishte para moskryerjes së veprimit, si dhe revokon pasojat e ardhura për shkak të humbjes së afatit.

5. Rivendosja në afat nuk lejohet për:

a) depozitim të një kërkesë për t'u rivendosur në afat në lidhje me mundësinë për të bërë kërkesë, sipas pikës 1 të këtij neni;

b) depozitim të një kërkesë për shtyrjen ose zgjatjen e një afati;

c) depozitim të kërkesës për dhënien, rivendosjen, korrigjimin ose shtimin e të drejtës së prioritetit;

ç) depozitim të kërkesës për dhënien e certifikatës së mbrojtjes shtesë ose zgjatjen e afatit të saj;

d) depozitim të kërkesës për shqyrtim të mëtejshëm;

dh) depozitim të kërkesës për regjistrimin e patentës evropiane në regjistrin e patentave dhe dërgimin e dokumentacionit të përcaktuar në pikën 2 të nenit 134 të këtij ligji; ose

e) të gjitha veprimet e kryera dhe të drejtat e ushtruara gjatë ndjekjes së procedurave para DPPI-së.

6. Çdo person, i cili ka shfrytëzuar ose përdorur në mirëbesim shpikjen apo ka bërë përgatitje efektive e serioze për shfrytëzimin ose përdorimin e shpikjes, që është objekt i një kërkesë për patentë të botuar, ka të drejtë, në periudhën ndërmjet humbjes së së drejtës të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni dhe botimit në buletin të vendimit për pranimin e kërkesës për rivendosjen në afat, të vazhdojë këtë shfrytëzim ose përdorim, pa të drejtë kompensimi për dëmet, vetëm për qëllime të biznesit të tij dhe nevojave që lidhen me të.

7. Të dhëna dhe procedura të detajuara në lidhje me kërkesën për rivendosjen në afat përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 28

Shqyrtimi i mëtejshëm

1. Nëse aplikanti ose mbajtësi i të drejtave nuk kryen një veprim gjatë ndjekjes së procedurës përpara DPPI-së brenda afatit të caktuar dhe, si pasojë e drejtpërdrejtë e kësaj, aplikanti ose mbajtësi i të drejtave humbet të drejtat, DPPI-ja e lejon shqyrtimin e mëtejshëm vetëm kur aplikanti ose mbajtësi i të drejtave:

a) depoziton një kërkesë për shqyrtim të mëtejshëm dhe kryen veprimin e pakryer brenda afatit të caktuar në pikën 2 të këtij neni; si dhe

b) paguan tarifën përkatëse.

2. Kërkesa për shqyrtim të mëtejshëm mund të depozitohet nga aplikanti ose mbajtësi i të drejtave brenda 2 (dy) muajve nga data e marrjes së njoftimit nga DPPI-ja për humbjen e afatit për kryerjen e veprimit dhe pasojat ligjore, që vijnë prej saj.

3. Kur veprimi i pakryer nuk kryhet brenda afatit të përcaktuar në pikën 2 të këtij neni, DPPI-ja e refuzon kërkesën për shqyrtim të mëtejshëm me vendim.

4. Në rast se kërkesa dhe kushtet e parashikuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni përmbushen nga aplikanti ose mbajtësi i të drejtave, pasojat e parashikuara në pikën 1 të këtij neni konsiderohen se nuk kanë sjellë efekte.

5. Ndalohet të depozitohet kërkesë për shqyrtim të mëtejshëm, kur moskryerja lidhet me afatin që caktohet:

a) për depozitimin e kërkesës për ushtrimin e kërkesës të parashikuar në pikën 1 të këtij neni, pasi është humbur e drejta për të bërë kërkesë sipas kësaj pike;

b) për depozitimin e kërkesës për dhënien, rivendosjen, korrigjimin ose shtimin e së drejtës së prioritetit;

c) për depozitimin e kërkesës për rivendosjen në afat për ushtrimin e të drejtave;

ç) për pagesën e tarifave për mbajtjen e të drejtave të vlefshme;

d) për depozitimin e kërkesës për dhënien e certifikatës së mbrojtjes shtesë ose zgjatjes së afatit të saj; ose

dh) për të gjitha veprimet e kryera dhe të drejtat e ushtruara gjatë ndjekjes së procedurave para DPPI-së.

6. Çdo person, që në mirëbesim ka shfrytëzuar ose ka bërë përgatitje të vërteta, reale dhe serioze (*genuine*) për shfrytëzimin e shpikjes, që është objekt i një kërkesë të botuar, në periudhën ndërmjet humbjes të së drejtës së përcaktuar në pikën 1 të këtij neni dhe botimit të informacionit për aprovimin e kërkesës për shqyrtim të mëtejshëm, ka të drejtë ta vazhdojë këtë shfrytëzim, pa të drejtë kompensimi për dëmet, vetëm për qëllime të biznesit të tij dhe të nevojave që lidhen me këtë biznes.

7. Përmbajtja e informacionit për shqyrtim të mëtejshëm për t'u botuar në buletin e DPPI-së përcaktohet në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 29

Ndryshimi i emrit dhe i adresës

1. Regjistrimi i ndryshimeve të emrit ose të adresës bëhet me vendim të DPPI-së, kur aplikanti ose mbajtësi i patentës plotëson këto kushte:

a) depoziton kërkesën për ndryshimin e emrit ose të adresës;

b) depoziton dokumentin, që provon ndryshimin e kërkuar;

c) depoziton autorizimin e përfaqësimit, kur kërkesa paraqitet nga një përfaqësues;

ç) depoziton dokumentin, që tregon se është kryer pagesa e tarifës përkatëse.

2. Regjistrimi në një kërkesë të vetme i disa kërkesave për ndryshime emri ose adrese, sipas pikës 1 të këtij neni, bëhet me vendim të DPPI-së vetëm kur aplikanti ose mbajtësi i të drejtave tregon në kërkesën e vetme numrat e të gjitha kërkesave për ndryshim emri ose adrese dhe paguan tarifën përkatëse për secilën prej kërkesave.

3. Kur aplikanti ose mbajtësi i të drejtave nuk plotëson kushtet për regjistrimin e një ndryshimi emri ose adrese sipas këtij neni, DPPI-ja i dërgon aplikantit njoftim të plotësojë të metat ose mangësitë brenda 2 (dy) muajve nga data e marrjes së njoftimit.

4. Me kërkesë të aplikantit ose të mbajtësit të së drejtës, afati i caktuar në pikën 3 të këtij neni zgjatet nga DPPI-ja deri në 1 (një) muaj.

5. Nëse e meta ose mangësia nuk plotësohet brenda afatit të caktuar, DPPI-ja merr vendim për refuzimin e kërkesës.

6. Kur kushtet e parashikuara në këtë nen plotësohen, DPPI-ja regjistron ndryshimin e kërkuar në regjistër dhe e boton atë në buletin.

7. Dispozitat e këtij neni zbatohen njëjloj edhe për ndryshimin e emrit dhe të adresës të përfaqësuesit dhe për çdo ndryshim, që ka lidhje me adresën për korrespondencën.

8. Forma, përmbajtja dhe struktura e kërkesës së parashikuar në pikën 1 të këtij neni, si dhe informacioni për t'u botuar në buletin përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU II PROCEDURA PËR MBROJTJEN E SHPIKJES

Neni 30

Depozitimi i kërkesës për patentë

1. Procedura për mbrojtjen e shpikjes fillon me depozitimin e kërkesës për patentë në DPPI.
2. Detajet për mënyrën dhe kërkesat teknike për depozitimin e një kërkesë për patentë përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 31

Uniteti i shpikjes

1. Për çdo shpikje depozitohet një kërkesë e vetme për patentë.
2. Lejohet të paraqitet një kërkesë e vetme për një patentë për disa shpikje vetëm kur këto shpikje lidhen në një mënyrë të tillë, që formojnë një koncept shpikës të vetëm.

Neni 32

Përmbajtja e kërkesës për patentë

1. Kërkesa për patentë përmban:
 - a) kërkesën për dhënien e patentës;
 - b) përshkrimin e shpikjes;
 - c) një ose më shumë pretendime;
 - ç) çdo vizatim, që referohet në përshkrimin e shpikjes ose në pretendime, kur është e nevojshme;
 - d) abstraktin e shpikjes.
2. Përmbajtja dhe mënyra e përgatitjes së secilit element të kërkesës, si dhe dokumentet e nevojshme, që i bashkëlidhen kërkesës, përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 33

Kërkesa për dhënien e patentës

1. Kërkesa për dhënien e patentës përmban:
 - a) një tregues të qartë se pse kërkohet dhënia e patentës;
 - b) titullin e shpikjes, që tregon qartë dhe në mënyrë koncize thelbin e shpikjes;
 - c) të dhëna në lidhje me aplikantin;
 - ç) të dhëna në lidhje me shpikësin; ose
 - d) një deklaratë të shpikësit, kur ky nuk dëshiron që emri i tij të përmendet në kërkesë.
2. Deklarata me shkrim e shpikësit se nuk dëshiron që emri i tij të përmendet në kërkesë depozitohet në DPPI brenda 3 (tre) muajve nga data e depozitimit të kërkesës.
3. DPPI-ja nuk verifikon autenticitetin e të dhënave, që jepen në kërkesën për dhënien e patentës.

Neni 34

Përshkrimi i shpikjes

1. Përshkrimi i shpikjes duhet të jetë mjaftueshëm i qartë dhe i saktë, si dhe të zbulojë e të tregojë informacionin e nevojshëm që të mundësojë realizimin e shpikjes nga një person i kualifikuar në fushën e arritjes.
2. Përshkrimi i shpikjes përmban veçanërisht:
 - a) fushën teknike me të cilën lidhet shpikja;

- b) problemin teknik, zgjidhja e të cilit kërkohet të mbrohet me patentë;
- c) arritjen e mëparshme;
- ç) bërjen publike të shpikjes;
- d) një paraqitje, përshkrim të shkurtër të vizatimeve, nëse ka të tilla;
- dh) një përshkrim të detajuar të paktën të një mënyre të realizimit të shpikjes; dhe
- e) mënyrën në të cilën shpikja është e zbatueshme në industri.

3. Nëse shpikja përfshin përdorimin e një materiali të mundshëm biologjik ose lidhet me një material të tillë, që nuk është i disponueshëm për publikun dhe që nuk ka mundësi të bëhet publik në kërkesë sipas mënyrës së përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, shpikja konsiderohet se është bërë publike në mënyrë të qartë dhe të saktë, kur plotësohen këto kushte:

a) një mostër e këtij materiali të jetë depozituar në institucionin përgjegjës për depozitimin e mikroorganizmave jo më vonë se në datën e depozitimit të kërkesës për patentë;

b) kërkesa për patentë të përmbajë të gjithë informacionin e njohur për aplikantin mbi materialin e mundshëm biologjik të depozituar; dhe

c) kërkesa për patentë të përmbajë emrin e një institucioni të autorizuar për depozitimin e mikroorganizmave dhe numrin e regjistrimit të materialit biologjik.

4. Informacioni i përcaktuar në pikën 3 të këtij neni depozitohet brenda 16 (gjashtëmbëdhjetë) muajve nga data e depozitimit të kërkesës për patentë ose nga data e prioritetit më të hershëm, nëse është pretenduar për prioritet, por jo jashtë afatit brenda të cilit ishin bërë përgatitjet teknike për të botuar kërkesën në buletin.

5. Nëse kërkesa për patentë përmban bërjen publike të një ose disa sekuencave nukleotidesh ose aminoacidesh, përshkrimi i kërkesave përmban listën e këtyre sekuencave.

6. Lista e sekuencave të përcaktuara në pikën 5 të këtij neni, që depozitohet pas datës së depozitimit të kërkesës për patentë, nuk bëhet pjesë e përshkrimit të shpikjes.

Neni 35

Vizatimet

1. Vizatimet janë një tërësi figurash, që përfaqësojnë një shtesë plotësuese të përshkrimit teknik të shpikjes, me qëllimin për të bërë të qartë dhe të kuptueshme paraqitjen e të gjitha elementeve teknike të shpikjes, të cilat janë thelbësore për realizimin e saj.

2. Vizatimet nuk janë të detyrueshme.

Neni 36

Pretendimet

1. Pretendimet përcaktojnë objektin për të cilin kërkohet mbrojtja e shpikjes.

2. Pretendimet duhet të jenë të qarta, të përmbledhura saktë dhe të mbështetura plotësisht nga përshkrimi i shpikjes.

3. Pretendimet janë të pavarura dhe të varura.

4. Pretendimet e pavarura përmbajnë karakteristikat e reja dhe thelbësore të shpikjes, ndërsa pretendimet e varura përmbajnë karakteristikat specifike të shpikjes, siç përcaktohet në një pretendim të pavarur ose në një pretendim tjetër të varur.

5. Rregulla më të detajuara për paraqitjen e pretendimeve parashikohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 37

Abstrakti

1. Abstrakti është një përmbledhje e shkurtër e thelbit të shpikjes, që përbën një mjet efikas për kërkime në fushën teknike përkatëse.

2. Abstrakti nuk shërben për qëllime të tjera dhe veçanërisht as për qëllime të interpretimit të objektit të mbrojtjes së kërkuar, si dhe as për qëllime të zbatimit të parashikimeve, që përcaktohen në pikën 3 të nenit 9 të këtij ligji.

3. DPPI-ja, kur e konsideron të domosdoshme, i kërkon aplikantit të ndryshojë abstraktin.

Neni 38

Disponueshmëria e materialit biologjik organik

1. Mostra e depozituar e materialit biologjik, sipas pikës 3 të nenit 34 të këtij ligji, vihet në dispozicion me kërkesë:

a) të çdo personi, që ka marrë miratimin e aplikantit për këtë qëllim deri në botimin e kërkesës për patentë, si dhe të çdo personi, që paraqet një kërkesë të tillë pa miratimin e aplikantit, me kusht që kërkuesi të sjellë prova se aplikanti ka vepruar kundër tij;

b) të çdo personi që paraqitet ndërmjet datës së botimit të kërkesës dhe datës së dhënies së patentës; dhe

c) të çdo personi, pasi patenta të jetë dhënë, pavarësisht nëse ajo është deklaruar e pavlefshme ose është shfuqizuar.

2. Mostra jepet vetëm nëse personi që e kërkon atë merr përsipër që deri në përfundimin e procedurës së dhënies së patentës ose gjatë periudhës që patenta është e vlefshme të plotësojë kushtet e mëposhtme:

a) të mos e vërë mostrën ose ndonjë material që rrjedh prej saj në dispozicion të palëve të treta;

b) të mos e përdorë mostrën apo ndonjë material që rrjedh prej saj, veçse për qëllime eksperimentale ose kërkimore, përveçse kur aplikanti ose mbajtësi i patentës, sipas rastit, heq dorë shprehimisht nga detyrimi i kërkesës, me anën e të cilës detyrimi për të përdorur një mostër ose ndonjë material të rrjedhur prej tij vetëm për qëllime eksperimentale ose kërkimore nuk do të zbatohet për një aplikant që e përdor atë mostër ose material sipas një licence të detyrueshme.

3. Derisa të plotësohen kërkesat teknike për botimin e një kërkesë për patentë, aplikanti ka të drejtë të depozitojë një kërkesë për të lejuar disponueshmërinë e materialit të depozituar vetëm nëpërmjet dhënies së një mostre një eksperti të pavarur të caktuar nga vetë aplikanti:

a) deri në botimin e dhënies së patentës; ose

b) brenda një afati prej 20 (njëzet) vjetësh nga data e depozitimit, përveç kur kërkesa refuzohet, shfuqizohet ose procedura pezullohet me kërkesë, raste në të cilat zbatohet pika 2 e këtij neni.

4. Kur materiali biologjik i depozituar në përputhje me këtë nen nuk është më i disponueshëm në një institucion për depozitim mikroorganizmash, pranohet një depozitim i ri i materialit në një institucion të ri me të njëjtat kushte me ato të përcaktuara në Traktatin e Budapestit.

5. Ndërpërja e disponueshmërisë së materialit nuk sjell pasoja ligjore nëse certifikata e depozitimit e lëshuar nga institucion i ri i autorizuar për depozitim mikroorganizmash, që vërteton se materiali i ri i depozituar është i njëjtë me atë të depozituar fillimisht, paraqitet në DPPI brenda 4 (katër) muajve nga data e depozitimit të ri.

Neni 39

Përmbajtjet që ndalohen të përfshihen në kërkesë

1. Kërkesa nuk duhet të përmbajë:

a) tregues ose përmbajtje të tjera, që janë në kundërshtim me ligjin ose moralin;

b) tregues ose shënime, që diskreditojnë produkte ose veprime të një personi të tretë, cilësinë ose kuptimin e një kërkesë ose patente të këtij personi. Krahasimi me ish-arritjen e mëparshme, në vetvete, nuk është diskreditues; ose

c) tregues ose përmbajtje të tjera, që dukshëm nuk janë as thelbësore, as të nevojshme.

2. Kur kërkesa përmban tregues ose përmbajtje të tjera nga ato që parashikohen në pikën 1 të këtij neni, DPPI-ja ka të drejtë t'i heqë dhe të mos i botojë ato dhe shënon ose tregon vendin dhe numrin e fjalëve e të vizatimeve të hequra.

Neni 40

Përmbajtja e kërkesës për patentë e domosdoshme për dhënien e datës së depozitimit

1. DPPI-ja i jep një kërkesë datë depozitimi, kur kërkesa përmban:

- a) një tregues për të cilin kërkohet dhënia e patentës;
- b) të dhëna për aplikantin ose të dhëna që mundësojnë kontaktin me aplikantin; dhe
- c) pjesën që duket me shikim të parë si përshkrim i shpikjes ose një referencë të kërkesës së depozituar më parë.

2. Referenca të kërkesës së depozituar më parë, sipas shkronjës “c” të pikës 1 të këtij neni, duhet të përmbajë datën e depozitimit dhe numrin e asaj kërkesë, të dhënat e zyrës, ku është depozituar kjo kërkesë, dhe një tregues që kërkesa e mëparshme zëvendëson përshkrimin dhe vizatimet.

3. Kur kërkesa përmban referencën e përmendur në shkronjën “c” të pikës 1 të këtij neni, brenda 2 (dy) muajve nga data e depozitimit të kërkesës së mëparshme, një kopje e kësaj kërkesë depozitohet në DPPI, në të cilën përmbahet vërtetimi i zyrës së përmendur në pikën 2 të këtij neni, si dhe përkthimi në shqip i kërkesës, nëse ky është depozituar në gjuhë të huaj.

KREU III

E DREJTA PËR PRIORITET

Neni 41

Prioriteti nga një kërkesë e mëparshme

1. Nëse e njëjta shpikje është krijuar nga dy ose më shumë shpikës në mënyrë të pavarur nga njëri-tjetri, prioriteti në lidhje me të drejtën për patentë i përket aplikantit, kërkesa për patentë e të cilit ka datë depozitimi më të hershme, me kusht që kjo kërkesë të jetë botuar sipas parashikimeve të këtij ligji.

2. Prioriteti bëhet efektiv nga data e depozitimit të kërkesës në DPPI, përveçse kur zbatohen kërkesat për dhënien e së drejtës së prioritetit, të parashikuara në nenet 42 e 43 të këtij ligji.

Neni 42

E drejta për prioritet ndërkombëtar

1. Çdo person që ka paraqitur një kërkesë të rregullt për patentë në një shtet anëtar të Unionit të Parisit ose në një shtet anëtar të OBT-së gëzon të drejtën e prioritetit në Republikën e Shqipërisë për një afat 12-mujor nga data e depozitimit të kërkesës në njërin prej këtyre shteteve anëtare.

2. Kërkesa e rregullt për patentë në Republikën e Shqipërisë, sipas pikës 1 të këtij neni, merr për datë depozitimi datën e depozitimit që i është dhënë kërkesës në shtetin anëtar përkatës të Unionit të Parisit ose të OBT-së, në përputhje me legjislacionin kombëtar të atij shteti, ose në përputhje me një traktat ndërkombëtar të lidhur ndërmjet shteteve, pavarësisht rezultatit të mëpasshëm ligjor të kërkesës së parë.

3. Një kërkesë për patentë e mëvonshme për të njëjtën shpikje me atë të kërkesës së parë ndalohej të depozitohet në të njëjtin shtet ose për të njëjtin shtet, ku gjendet e regjistruar kërkesa e parë, përveçse kur kërkesa e parë është refuzuar ose tërhequr pa u bërë i mundshëm dhe i disponueshëm për publikun, si dhe pa sjellë asnjë pasojë juridike.

4. Në rast se bëhet një kërkesë e mëvonshme për të njëjtën shpikje me një kërkesë të parë në të njëjtin shtet ose për të njëjtin shtet, në kundërshtim me kushtet e caktuara në pikën 3 të këtij neni, kërkesa e mëvonshme është e pavlefshme, si dhe nuk shërben si bazë për të pretenduar prioritet.

Neni 43

E drejta për prioritet

1. Aplikanti që pretendon prioritet për një kërkesë për patentë sipas nenit 42 të këtij ligji, depoziton në DPPI një kërkesë për prioritet, e cila përmban numrin e kërkesës së parë, datën e depozitimit dhe shtetin ose organizatën ndërkombëtare, në të cilën ose për të cilën është depozituar kërkesa e parë.

2. Pretendimi i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni mund të depozitohet në DPPI bashkë me kërkesën për patentë, por, në çdo rast, jo më vonë se 2 (dy) muaj nga data e depozitimit të kërkesës.

3. Aplikanti i kërkesës për patentë ka të drejtë të pretendojë disa prioritete bazuar në disa kërkesa të mëparshme në disa shtete të ndryshme, anëtare të Unionit të Parisit ose të OBT-së. Afati për të depozituar kërkesën për prioritet, sipas këtij ligji, për të gjitha pretendimet e mëparshme fillon të llogaritet nga data e kërkesës, që mban datën më të hershme të prioritetit midis kërkesave të mëparshme në ato shtete.

4. Aplikanti i një kërkesë për patentë, që pretendon të drejtë ose datë prioriteti, është i detyruar të depozitojë në DPPI një kopje të kërkesës së parë ose me datë më të hershme kërkesë, kur ka bërë disa kërkesa, të vërtetuar nga autoriteti kompetent i shtetit ose i shteteve anëtare të Unionit të Parisit ose OBT-së, në të cilin ose për të cilin është ose janë depozituar, por, në çdo rast, jo më vonë se 16 (gjashtëmbëdhjetë) muaj nga data e prioritetit më të hershëm të pretenduar.

5. Kur kërkesa që pretendon prioritet nuk është në gjuhën shqipe dhe bazueshmëria e tij është e rëndësishme për të përcaktuar patentueshmërinë e shpikjes, DPPI-ja ka të drejtë t'i kërkojë aplikantit të depozitojë një përkthim të asaj kërkesë në gjuhën shqipe brenda 2 (dy) muajve nga marrja e njoftimit.

Neni 44

Efekti i së drejtës së prioritetit

Data e prioritetit konsiderohet si data e depozitimit të kërkesës për patentë në DPPI, në kuptim të pikave 2 dhe 3 të nenit 9 dhe të pikës 1 të nenit 41 të këtij ligji.

Neni 45

Korrigjimi ose shtimi i pretendimit për prioritet

1. Aplikanti ka të drejtë të depozitojë një kërkesë për korrigjimin ose shtimin e pretendimit për prioritet brenda 16 (gjashtëmbëdhjetë) muajve nga data më e hershme e prioritetit ose kur korrigjimi apo shtesa shkakton ndryshimin e datës më të hershme të prioritetit, kërkesa depozitohet brenda 16 (gjashtëmbëdhjetë) muajve nga data e prioritetit të ndryshuar, nga të cilët do të zbatohet ai afat 16-mujor, që mbaron më parë, me kusht që:

a) të depozitohet kërkesa për korrigjim ose shtim brenda 4 (katër) muajve nga data e depozitimit të kërkesës për patentë; dhe

b) të jetë paguar tarifa përkatëse.

2. Ndalohet të depozitohet kërkesë për korrigjimin ose shtimin e një pretendimi për prioritet nëse aplikanti ka depozituar një kërkesë për botim të parakohshëm, sipas pikës 3 të nenit 57 të këtij ligji, përveçse kur kërkesa për botim është tërhequr para botimit.

3. Nëse data e prioritetit ndryshon për shkak të korrigjimit ose shtimit të pretendimit për prioritet, afatet llogariten nga data e prioritetit të ndryshuar.

4. Korrigjimi ose shtimi i kërkesës për pretendim për prioritet përfshin korrigjimin ose shtimin e çdo të dhëne, që parashikohet në pikën 1 të nenit 43 të këtij ligji.

5. Kërkesa për korrigjim ose shtimin e pretendimit për prioritet refuzohet kur nuk paguhet tarifa përkatëse e parashikuar në shkronjën “b” të pikës 1 të këtij neni.

Neni 46

Kërkesa për rivendosjen në afat për të drejtën e prioritetit

1. Kur aplikanti nuk e ka depozituar kërkesën për prioritet brenda afatit 12-mujor ose e ka paraqitur kërkesën jashtë afatit 12-mujor, siç kërkohej në pikën 1 të nenit 42 të këtij ligji, aplikanti ka të drejtë të depozitojë një kërkesë për rivendosjen në afat për të drejtën e prioritetit, me kusht që:

a) kërkesa për rivendosjen në afat për të drejtën për prioritet të depozitohet në DPPI brenda 2 (dy) muajve nga data e mbarimit të periudhës së prioritetit;

b) të tregohen arsyet dhe të paraqiten shpjegimet ose provat që vërtetojnë se aplikanti nuk mundi të depozitojë kërkesën për prioritet brenda afatit për shkaqe të pavarura nga vullneti i tij; dhe

c) të paguhet tarifa përkatëse.

2. Kërkesa për rivendosjen në afat të së drejtës për prioritet refuzohet me vendim, nëse ajo nuk plotëson të gjitha kushtet e pikës 1 të këtij neni.

3. Nuk mund të depozitohet një kërkesë për rivendosjen në afat kur aplikanti ka depozituar një kërkesë për botim të kërkesës, në përputhje me pikën 3 të nenit 57 të këtij ligji, përveçse kur kjo kërkesë për botim është tërhequr nga aplikanti para botimit.

Neni 47

Karakteristikat e shpikjes, objekt i pretendimit për prioritet

1. Pretendimi për prioritet lidhet vetëm me ato karakteristika të shpikjes, që përmbahen në kërkesën e parë ose në kërkesat, për të cilat kërkohet prioritet.

2. Nëse disa karakteristika të shpikjes për të cilat kërkohet prioritet nuk shfaqen nëpërmjet pretendimeve të formuluar në kërkesën e parë ose në kërkesat e tjera, e drejta për prioritet jepet vetëm kur elementet e kërkesës së marrë në tërësi bëjnë të njohur specifikisht të gjitha këto karakteristika.

KREU IV

EKZAMINIMI I KËRKESËS

Neni 48

Dhënia e datës së depozitimit

1. Pas depozitimit të një kërkesë për patentë, DPPI-ja shqyrton nëse kërkesa është në përputhje me kërkesat për dhënien e datës së depozitimit të përcaktuar në pikën 1 të nenit 40 të këtij ligji.

2. Nëse kërkesa nuk është në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pikën 1 të nenit 40 të këtij ligji, DPPI-ja i dërgon aplikantit një njoftim për të plotësuar të metat ose mangësitë brenda 2 muajve nga marrja e njoftimit.

3. Kur aplikanti i plotëson të metat ose mangësitë brenda afatit të parashikuar në pikën 2 të këtij neni, data e njoftimit të DPPI-së dërguar aplikantit se janë plotësuar të metat ose mangësitë konsiderohet si data e depozitimit të kërkesës për patentë.

4. Me kërkesë të aplikantit, DPPI-ja ka të drejtë të zgjasë afatin e parashikuar në pikën 2 të këtij neni me një afat shtesë prej një muaji.

5. Kur aplikanti nuk plotëson të metat ose mangësitë brenda afatit të parashikuar në pikat 2 ose 4 të këtij neni, sipas rastit, DPPI-ja e refuzon kërkesën me vendim.

Neni 49

Pjesë që mungojnë në përshkrimin ose në vizatimet

1. Kur gjatë ekzaminimit të kërkesës për patentë për dhënien e datës së depozitimit, DPPI-ja konstaton se një pjesë e përshkrimit ose e vizatimeve të shpikjes të përcaktuar në kërkesë mungon, ose kërkesa përmban të meta ose mangësi, që lidhen me nenin 40 të këtij ligji, DPPI-ja i dërgon njoftim aplikantit për të paraqitur pjesët që mungojnë, sipas kësaj pike, ose për të plotësuar të metat ose mangësitë, sipas nenit 40, brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.

2. Kur aplikanti e depoziton mungesën ose plotëson të metat dhe mangësitë brenda afatit 2-mujor, kërkesa merr si datë depozitimi datën që aplikanti i plotëson dhe i depoziton këto të meta ose mangësi. Kur depozitimet e mungesave ose të plotësimeve bëhen në kohë të ndryshme, kërkesa merr si datë depozitimi datën që është bërë depozitimi i fundit i mangësive ose i plotësimeve.

3. Kur pjesa që mungon e përshkrimit ose e vizatimeve të shpikjes depozitohet brenda afatit dymujor, si dhe kur për kërkesën pretendohet prioritet i mëparshëm, data e depozitimit konsiderohet data kur plotësohen të gjitha kërkesat e përcaktuara në pikën 1 të nenit 40 të këtij ligji, me kusht që pjesa që mungon e përshkrimit ose e vizatimeve të përfshihen plotësisht në kërkesën e mëparshme.

4. Kur pjesa e përshkrimit ose e vizatimeve nuk depozitohet, konsiderohet se aplikanti nuk u referohet më atyre pjesëve.

5. Me kërkesë të aplikantit, DPPI-ja ka të drejtë të zgjasë afatin e caktuar në pikën 1 të këtij neni me një afat shtesë prej një muaji.

Neni 50

Regjistrimi i kërkesës në regjistër

Pasi merr datë depozitimi, kërkesa për patentë regjistrohet në regjistrin përkatës dhe ky regjistrim i njoftohet me shkrim aplikantit nga DPPI-ja.

Neni 51

Certifikata e prioritetit

1. Me kërkesë të aplikantit dhe pasi është bërë pagesa e tarifës përkatëse, DPPI-ja lëshon certifikatën e së drejtës së prioritetit.

2. Përmbajtja e certifikatës së përcaktuar në pikën 1 të këtij neni përcaktohet në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 52

Ndarja e kërkesës për patentë

1. Aplikanti, me kërkesë të tij ose të DPPI-së, e ndan objektin e kërkesës fillestare për patentë në dy ose në më shumë kërkesa të ndara. Në një rast të tillë, aplikanti ndjek procedura më vete për secilën kërkesë të ndarë.

2. Objekti i çdo kërkesë të ndarë për patentë nuk shtrihet përtej përmbajtjes së kërkesës fillestare.

3. Ndarja e kërkesës fillestare për patentë lejohet të bëhet derisa nuk është marrë vendimi për dhënien e patentës për shpikjen për të cilën është bërë kërkesë fillestare.

4. Kërkesa e ndarë mban si datë depozitimi atë të kërkesës fillestare dhe, kur ka prioritet, mban datën e prioritetit.

5. Dokumentet e prioritetit dhe të gjitha përkthimet e tjera që janë paraqitur në DPPI për kërkesën fillestare janë të vlefshme për çdo kërkesë të ndarë.

Neni 53

Ekzaminimi i formaliteteve të kërkesës

1. Pasi kërkesa për patentë merr datë depozitimi, DPPI-ja ekzaminon nëse aplikanti ka plotësuar kushtet si më poshtë:

a) të ketë paguar tarifën për depozitimin e kërkesës;

b) të jetë depozituar përkthimi i kërkesës në gjuhën shqipe, kur kërkesa është hartuar në gjuhë të huaj;

c) të jetë paraqitur autorizimi i përfaqësimit, kur kërkesa depozitohet nëpërmjet një përfaqësuesi të autorizuar, ose kur aplikanti përfshihet në rrethin e personave, që parashikohen në pikën 1 të nenit 16 të këtij ligji;

ç) të jetë caktuar shpikësi ose, kur shpikësi nuk dëshiron të përmendet në kërkesë, të jetë depozituar deklarata e tij që nuk dëshiron të përmendet;

d) të jenë depozituar të gjithë zërat ose elementet e caktuara në nenin 32 të këtij ligji dhe dokumentet bashkëlidhur tyre; dhe

dh) të jetë depozituar pretendimi për prioritet, në rast se pretendohet për prioritet.

2. Kur gjatë ekzaminimit rezulton se nuk janë përmbushur një ose disa kushte, që kërkohen në pikën 1 të këtij neni, DPPI-ja njofton aplikantin për të plotësuar të metat ose mangësitë brenda dy muajve nga marrja e njoftimit.

3. Me kërkesë të arsyetuar të aplikantit, DPPI-ja ka të drejtë të zgjasë afatin dymujor edhe me një afat shtesë prej dy muajsh.

4. Kur DPPI-ja konstaton një të metë në lidhje me pretendimin për prioritet, siç parashikohet në pikën 1 të këtij neni, dhe, me gjithë njoftimin e marrë, aplikanti nuk e plotëson këtë të metë brenda afatit ose afatit shtesë, sipas rastit, të caktuar në pikën 2 të këtij neni, DPPI-ja e refuzon pretendimin për prioritet. Megjithatë, aplikanti ka të drejtë të kërkojë të rivendoset në afat, kur janë kushtet e nenit 46 të këtij ligji.

Neni 54

Ndryshime në kërkesën për patentë

1. Aplikanti nuk ka të drejtë të ndryshojë përshkrimin, pretendimet dhe vizatimet pas dërgimit të kërkesës për hartimin e raportit të hetimit, sipas nenit 56 të këtij ligji.

2. Kërkesa për patentë, të cilës i është dhënë një datë depozitimi, nuk ndryshohet më pas në ndonjë mënyrë, që ndryshimi të kalojë ose të shtrihet tej objektit të shpikjes për të cilën është kërkuar mbrojtja me anën e kërkesës për patentë.

Neni 55

Vazhdimi i ekzaminimit të kërkesës për patentë

1. Gjatë procedurës së ekzaminimit të mëtejshëm të kërkesës për patentë, pasi ka përfunduar ekzaminimi për formalitete, sipas nenit 53 të këtij ligji, DPPI-ja ekzaminon nëse kërkesa u përmbahet kushteve të mëposhtme:

a) nëse kërkesa është hartuar siç kërkohet nga nenet 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38 dhe 39 të këtij ligji; dhe

b) nëse objekti i mbrojtjes është një shpikje, që nuk përjashtohet nga mbrojtja, në kuptim të neneve 5, pikat 2 dhe 3, 6, 7, 8 dhe 12 të këtij ligji.

2. Kur gjatë ndjekjes së procedurës së ekzaminimit, DPPI-ja konstaton se kërkesa përmban të meta ose mangësi për sa i përket përmbushjes së kushteve të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, ajo i dërgon aplikantit njoftim për të plotësuar të metat ose mangësitë brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.

3. Pas marrjes së njoftimit të përcaktuar në pikën 2 të këtij neni, aplikanti ka të drejtë të ndryshojë përshkrimin, pretendimet dhe vizatimet, me kusht që ndryshimi të depozitohet së bashku me një përgjigje ndaj rezultatit të ekzaminimit dhe kërkesa për botim të parakohshëm të kërkesës për patentë të mos jetë depozituar më parë në DPPI.

4. Me kërkesë të arsyetuar të aplikantit, si dhe pas kryerjes së pagesës së tarifës përkatëse, DPPI-ja ka të drejtë të shtyjë afatin kohor të përcaktuar në pikën 2 të këtij neni me një muaj shtesë.

Neni 56

Kërkesa për raport hetimi

1. Aplikanti ka të drejtë të paraqesë kërkesë në DPPI për të kryer një hetim për arritjen e mëparshme, që përbën objektin e kërkesës për patentë, nga një autoritet i huaj ndërkombëtar me të cilin DPPI-ja ka lidhur marrëveshje ose tek një autoritet hetimi ndërkombëtar, sipas nenit 15(5)(b) të TBP-së.

2. Kërkesa për hetim bëhet brenda 13 muajve nga data e depozitimit të kërkesës për patentë ose, kur kërkohet prioritet, nga data e prioritetit.

3. Kërkesa për hetim shoqërohet me pagimin e tarifës përkatëse. Aplikanti ka të drejtë t'i kërkojë DPPI-së zgjatjen e afatit për pagimin e tarifës deri në pesë muaj, kërkesë e cila nuk refuzohet nga DPPI-ja. DPPI-ja nuk e kryen hetimin nëse nuk është paguar tarifa caktuar.

4. Kur aplikanti nuk arrin të depozitojë një kërkesë për hetim brenda afatit të parashikuar në pikën 2 të këtij neni ose nuk e paguan tarifën e caktuar në pikën 3 të këtij neni, kërkesa për patentë konsiderohet se është tërhequr.

5. Në rast se kërkesa konsiderohet si e tërhequr, sipas pikës 4 të këtij neni, DPPI-ja i dërgon njoftim aplikantit, ku e njofton atë për të drejtat që ka, sipas neneve 27 dhe 28 të këtij ligji.

6. Kur aplikanti i përmbush kërkesat e caktuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni, DPPI-ja përcjell kërkesën për hetim tek autoriteti i huaj ndërkombëtar të caktuar nga aplikanti, sipas pikës 1 të këtij neni.

KREU V BOTIMI I KËRKESËS PËR PATENTË

Neni 57

Mënyra dhe përmbajtja e botimit të kërkesës për patentë

1. DPPI-ja e boton kërkesën për patentë në buletin e saj menjëherë pas përfundimit të afatit prej 18 muajsh nga data e depozitimit të kërkesës ose, kur kërkohet prioritet, nga data e prioritetit.

2. DPPI-ja nuk e boton kërkesën për patentë nëse kërkesa është tërhequr ose është refuzuar përpara mbarimit të afatit 18-mujor, siç caktohet në pikën 1 të këtij neni.

3. Me kërkesë të aplikantit, e shoqëruar me pagesën e tarifës së caktuar, DPPI-ja e boton kërkesën për patentë përpara mbarimit të afatit 18-mujor, por jo më parë se tre muaj nga data e depozitimit të kërkesës për botim të parakohshëm në DPPI. Botimi i parakohshëm bëhet në buletin e radhës.

4. DPPI-ja, menjëherë pas vendimit për dhënien e patentës, e boton atë së bashku me specifikimet, sipas rregullores për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. DPPI-ja boton në buletin të gjitha ndryshimet, që lidhen me patentën ose statusin e saj ligjor.

6. Botimet sipas këtij neni mund të kufizohen për shpikje të caktuara, rast pas rasti, për arsye të mbrojtjes kombëtare dhe sekretit shtetëror, në zbatim të kërkesave të akteve ligjore e nënligjore në fuqi.

7. DPPI-ja zbaton të gjitha masat mbrojtëse për informacionin e klasifikuar, në përputhje me legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e informacionit të klasifikuar.

Ndalohej publikimi, riprodhimi ose shpërndarja e informacionit të klasifikuar lidhur me patentat dhe markat tregtare për armatimin dhe teknologjitë ushtarake.

8. Të dhënat e detajuara dhe procedurat në lidhje me botimin e kërkesës për patentë përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU VI EKZAMINIMI I KUSHTEVE PËR DHËNIEN E PATENTËS

Neni 58

Vendimi për refuzimin e patentës

Nëse kërkesa për patentë nuk përmbush kushtet që parashikohen në nenet 53 dhe 55 të këtij ligji, DPPI-ja e refuzon kërkesën për patentë me vendim.

Neni 59

Vendimi për dhënien e patentës

1. Kur kërkesa për patentë përmbush të gjitha kërkesat e përcaktuara në nenet 53, 55 dhe 56 të këtij ligji, DPPI-ja i dërgon aplikantit njoftim për të paguar tarifën përkatëse për dhënien e patentës brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.

2. Nëse aplikanti paguan tarifën brenda afatit të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, DPPI-ja merr vendim për regjistrimin e patentës.

3. Nëse aplikanti nuk paguan tarifën përkatëse brenda afatit sipas pikës 1 të këtij neni, DPPI-ja refuzon kërkesën për patentë me vendim.

4. DPPI-ja i lëshon patentat pa kryer ekzaminimin thelbësor për patentueshmërinë e shpikjeve. Vlera e çdo shpikjeje ose e saktësisë së dokumenteve shoqëruese të saj është tërësisht në përgjegjësinë e vetë aplikantit.

Neni 60

Regjistrimi i të drejtave të dhëna

Të dhënat në lidhje me një patentë apo model përdorimi të lëshuar nga DPPI-ja regjistrohen në regjistrat përkatës.

Neni 61

Certifikata për patentë

1. Kur merr vendim për dhënien e patentës, DPPI-ja i jep pronarit të saj certifikatën për patentë.
2. Përmbajtja dhe forma e certifikatës për patentë përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 62

Specifikimet e patentës

1. Specifikimet e patentës i jepen pronarit të saj brenda një muaji nga data e vendimit për dhënien e patentës.
2. Përmbajtja dhe forma e specifikimeve të patentës përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 63

Botimi i vendimit për dhënien e patentës

1. Vendimi për dhënien e patentës botohet në buletin e DPPI-së.
2. Të dhënat që botohen në buletin e DPPI-së përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

PJESA V

MODELET E PËRDORIMIT

Neni 64

Kushtet dhe objekti i mbrojtjes

1. Një shpikje mund të regjistrohet si model përdorimi në rast se ajo është e re dhe e zbatueshme në industri.
2. Pikat 2 dhe 3 të nenit 5, neni 7 dhe pika 1 e nenit 8 të këtij ligji zbatohen njëloj (*mutatis mutandis*) edhe për modelet e përdorimit.
3. Një model përdorimi nuk regjistrohet për:
 - a) shpikjet në fushën e bioteknologjisë;
 - b) substancat kimike ose farmaceutike; dhe
 - c) proceset.
4. Nenet 9, 10 dhe 12 të këtij ligji në lidhje me risinë dhe zbatueshmërinë në industri zbatohen njëloj (*mutatis mutandis*) edhe për modelet e përdorimit.
5. Nenet 93, 96, 98, 100, 101 dhe 102 të këtij ligji në lidhje me të drejtat e fituara, përjashtimet dhe kufizimet zbatohen njëloj edhe për modelet e përdorimit.
6. Neni 103 i këtij ligji në lidhje me licencat detyruese zbatohet njëloj (*mutatis mutandis*) për modelet e përdorimit.

7. Pjesa X e këtij ligji në lidhje me transferimin e të drejtave, licencimin, të drejtat reale (*in rem*) dhe çështjet e lidhura me to zbatohet njëllor edhe për modelet e përdorimit.

8. Pjesa XI e këtij ligji në lidhje me pavlefshmërinë zbatohet njëllor (*mutatis mutandis*) edhe për modelet e përdorimit.

Neni 65

E drejta e prioritetit kombëtar

1. Çdo person që ka depozituar një kërkesë për patentë gëzon prioritet nga data e depozitimit të asaj kërkesë për qëllime të kërkesës për një model përdorimi ose të konvertimit të kërkesës për patentë në kërkesë për model përdorimi, me kusht që kërkesa për model përdorimi për të njëjtën shpikje të jetë depozituar brenda 12 muajve nga data e depozitimit të kërkesës për patentë, si dhe të mos jetë pretenduar prioritet për kërkesën për patentë.

2. Aplikanti për modelin e përdorimit depoziton kërkesën për prioritet sipas pikës 1 të këtij neni, jo më vonë se dy muaj nga data e depozitimit të kërkesës për patentë.

3. Nenet 42 dhe 43 të këtij ligji në lidhje me prioritetin ndërkombëtar zbatohen edhe për prioritetin kombëtar.

4. Nenet 42 dhe 43 të këtij ligji në lidhje me të drejtën e prioritetit ndërkombëtar zbatohen njëllor (*mutatis mutandis*) edhe për modelet e përdorimit.

Neni 66

Kërkesa për model përdorimi

1. Procedura për regjistrimin e një modeli përdorimi fillon me depozitimin në DPPI të kërkesës për modelin e përdorimit, të shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse.

2. Kërkesa për model përdorimi përmban:

- a) kërkesën për regjistrimin e modelit të përdorimit;
- b) përshkrimin e shpikjes;
- c) një ose më shumë pretendime, që përcaktojnë objektin e shpikjes;
- ç) vizatimet që përmenden në përshkrimin e shpikjes dhe pretendimet, kur është e nevojshme; dhe
- d) abstraktin e shpikjes.

3. Kërkesa për model përdorimi nuk mund të përmbajë më shumë se dhjetë pretendime.

4. Pikat 1 dhe 2 të nenit 34, nenet 35, 36, 37, 39 dhe 40 të këtij ligji në lidhje me përmbajtjet e kërkesës zbatohen njëllor edhe për modelet e përdorimit. Nenet 31 dhe 48 të këtij ligji, respektivisht në lidhje me unitetin e shpikjes dhe me datën e depozitimit, zbatohen njëllor edhe për modelet e përdorimit.

Neni 67

Ekzaminimi i kërkesës për model përdorimi

1. Pas dhënies së datës së depozitimit, DPPI-ja ekzaminon nëse kërkesa për një model përdorimi i përmbush të gjitha kërkesat e parashikuara në nenin 53 të këtij ligji, si dhe nëse kërkesa për model përdorimi:

- a) është në përputhje me nenin 66 të këtij ligji; dhe
- b) vjen në kundërshtim me pikat 2 dhe 3 të nenit 64 të këtij ligji.

2. Kriteret për risinë dhe zbatueshmërinë në industri, sipas pikës 1 të nenit 64 të këtij ligji, në lidhje me modelet e përdorimit nuk ekzaminohen nga DPPI-ja.

3. Nëse gjatë procedurës së ekzaminimit, DPPI-ja konstaton se kërkesa nuk është në përputhje me të gjitha kushtet e parashikuara në pikën 1 të këtij neni, ajo i dërgon aplikantit njoftim që të korrigjojë të metat ose mangësitë brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.

4. Njoftimi, sipas pikës 3 të këtij neni, përmban rezultatin e ekzaminimit me shpjegimet përkatëse.

5. Pas marrjes së njoftimit, sipas pikës 3 të këtij neni, aplikanti ka të drejtë të ndryshojë përshkrimin, pretendimet dhe vizatimet, me kusht që ndryshimi të depozitohet së bashku me një përgjigje për rezultatin e ekzaminimit.

6. Me kërkesë të arsyetuar të aplikantit, të shoqëruar me pagesën e tarifës përkatëse, DPPI-ja ka të drejtë të shtyjë afatin e parashikuar në pikën 3 të këtij neni me një muaj tjetër shtesë.

7. Kërkesa për model përdorimi nuk botohet.

Neni 68

Vendimi për refuzimin e modelit të përdorimit

Regjistrimi i modelit të përdorimit refuzohet me vendim, kur, pas ekzaminimit të kryer nga DPPI-ja, sipas nenit 67 të këtij ligji, kërkesa për model përdorimi nuk është në përputhje me kërkesat e përcaktuara për regjistrim.

Neni 69

Vendimi për regjistrimin e modelit të përdorimit

1. Kur kërkesa për model përdorimi përmbush të gjitha kërkesat e përcaktuara në pikën 1 të nenit 67 të këtij ligji, DPPI-ja i dërgon njoftim aplikantit të paguajë tarifën përkatëse për regjistrimin e modelit të përdorimit brenda një muaji nga data e marrjes së njoftimit.

2. Nëse aplikanti e paguan tarifën brenda afatit të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, DPPI-ja e regjistron modelin e përdorimit me vendim.

3. Nëse aplikanti nuk paguan tarifën përkatëse brenda afatit të parashikuar në pikën 1 të këtij neni, DPPI-ja e refuzon kërkesën për model përdorimi me vendim.

4. Të dhënat e regjistrimit të modelit të përdorimit regjistrohen në regjistrin përkatës.

Neni 70

Konvertimi i kërkesës

1. Aplikanti ka të drejtë të depozitojë një kërkesë në DPPI për konvertimin e një kërkesë për patentë në kërkesë për model përdorimi, e cila, pasi e ekzaminon, merr vendimin përkatës.

2. Kërkesa për konvertimin e kërkesës për patentë në kërkesë për model përdorimi depozitohet vetëm nëse nuk është marrë vendimi sipas nenit 68 ose nenit 69 të këtij ligji, kërkesë e cila shoqërohet me pagesën e tarifës përkatëse.

3. Kërkesa për konvertim mban datën e depozitimit të kërkesës për patentë.

PJESA VI

CERTIFIKATA E MBROJTJES SHITESË

Neni 71

Përkufizime për produkte mjekësore dhe produktet për mbrojtjen e bimëve

1. Produkte mjekësore, në kuptim të këtij ligji, janë si më poshtë:

a) “produkt mjekësor” është çdo substancë ose kombinim substancash, që krijohen për trajtimin ose parandalimin e sëmundjes në qeniet njerëzore ose tek kafshët, si dhe çdo substancë ose kombinim substancash, që mund të përdoren te qeniet njerëzore ose kafshët me synimin për përcaktimin e një diagnoze mjekësore ose për rivendosjen, rregullimin ose modifikimin e funksioneve fiziologjike te njerëzit ose te kafshët;

b) “produkt” është një përbërës aktiv ose kombinim përbërësish aktivë të një produkti mjekësor;

c) “patentë bazë” është një patentë që mbron një produkt si të tillë, një proces për të përfutur një produkt ose një kërkesë për një produkt, që projektohet nga mbajtësi i saj për ndjekjen e procedurës për marrjen e një certifikate mbrojtjeje shtesë;

ç) “certifikatë” është certifikatë e mbrojtjes shitesë, e cila është një mënyrë mbrojtjeje e pronësisë industriale, duke zgjatur mbrojtjen e një shpikjeje të patentuar, veçanërisht për produktet farmaceutike dhe bimore, përtej afatit standard të një patente, siç parashikohet në pikën 1 të nenit 88 të këtij ligji;

d) “kërkesa për zgjatje afati” është një kërkesë për zgjatjen e afatit të certifikatës, sipas pikës 3 të nenit 82 të këtij ligji;

dh) “prodhues” është një person, që ushtron aktivitetin ose është krijuar në Republikën e Shqipërisë, për llogari të të cilit bëhet një produkt ose një produkt mjekësor, që përmban atë produkt, për qëllime eksporti në vende të tjera ose për qëllime magazinimi.

2. Përkufizime për produktet e mbrojtjes së bimëve janë si më poshtë:

a) “produkte të mbrojtjes së bimëve” janë substanca dhe preparate aktive, që përmbajnë një ose më shumë substanca aktive të bëra në formën që i jepen përdoruesit dhe që synojnë:

i. të mbrojnë bimët ose produktet bimore kundër të gjithë organizmave të dëmshëm ose të parandalojnë veprimin e këtyre organizmave, për aq sa këto substanca ose preparate nuk përkufizohen ndryshe më poshtë;

ii. të ndikojnë në proceset jetësore të bimëve, përveç asaj të një ushqimi (p.sh. rregulloret për rritjen e bimëve);

iii. të ruajnë produktet bimore, për aq sa këto substanca ose produkte nuk janë objekt i dispozitave të veçanta për mbrojtjen;

iv. të shkatërrojnë bimët e padëshiruara; ose

v. të shkatërrojnë pjesë të bimëve, të kontrollojnë ose të parandalojnë rritjen e padëshiruar të bimëve.

b) “substanca” janë elemente kimike dhe përbërësit e tyre, siç krijohen ose ndodhin në mënyrë të natyrshme ose përmes prodhimit, duke përfshirë çdo papastërti të paevitueshme, që rezulton nga procesi i prodhimit;

c) “substanca aktive” janë substanca ose mikroorganizma duke përfshirë viruset, që kanë veprim të përgjithshëm ose specifik:

i. kundër organizmave të dëmshëm; ose

ii. për bimët, pjesë të bimëve ose produktet bimore.

ç) “preparate” janë përzierje ose solucione të përbëra nga dy ose më shumë substanca, nga të cilat njëra është një substancë aktive, që synohet të përdoren si produkt për mbrojtjen e bimëve;

d) “bimë” është bimë ose pjesë bimësh në fazën e mbirjes ose të rritjes, duke përfshirë frutat e farat e freskëta;

dh) “produkte bimore” janë produktet në gjendje të papërpunuar apo që i janë nënshtruar vetëm përgatitjes së thjeshtë, si: bluarjes, tharjes ose shtrydhjes, të prejardhura nga bimët, por duke përjashtuar vetë bimët;

e) “organizma të dëmshëm” janë insekte të bimëve ose të produkteve të bimëve, që u përkasin bashkësisë së kafshëve ose të bimëve, si dhe viruset, bakteret dhe mykoplazmat dhe patogenet e tjera;

ë) “produkt” është një substancë aktive, siç përkufizohet në shkronjën “c” të pikës 2 të këtij neni, ose kombinim substancash aktive të një produkti të mbrojtjes së bimës;

f) “patenta bazë” është një patentë që mbron një produkt, siç përkufizohet në shkronjën “ë” të kësaj pike, një preparat, siç përkufizohet në shkronjën “ç” të kësaj pike, një proces për të përfutur një produkt ose një kërkesë për një produkt, dhe që caktohet nga mbajtësi i saj për qëllime të ndjekjes së procedurës për marrjen e një certifikate.

Neni 72

Objekti i certifikatës

Çdo produkt, që mbrohet nga një patentë në Republikën e Shqipërisë dhe që i është nënshtruar një procedure administrative autorizimi, përpara futjes në treg si një produkt mjekësor ose si produkt për mbrojtjen e bimëve, mund të jetë objekt i një certifikate, në përputhje me kriteret e kushtet e përcaktuara në këtë ligj.

Neni 73

Kushtet për marrjen e certifikatës

1. Certifikata e mbrojtjes shtesë për një produkt mjekësor ose për një produkt për mbrojtjen e bimëve jepet nga DPPI-ja mbi bazën e një kërkesë, si dhe kur, në datën e paraqitjes së kërkesës:

- a) produkti mbrohet nga një patentë bazë në fuqi në territorin e Shqipërisë;
- b) është dhënë një autorizim i vlefshëm për hedhjen e produktit në treg, si produkt mjekësor ose si produkt për mbrojtjen e bimëve, sipas nenit 72 të këtij ligji;
- c) të mos ketë qenë lëshuar më parë ndonjë certifikatë për produktin;
- ç) autorizimi i përmendur në shkronjën “b” të kësaj pike të jetë autorizimi i parë për hedhjen e produktit në treg.

2. Mbajtësit të më shumë se një patente për të njëjtin produkt për mbrojtjen e bimëve nuk i jepet më shumë sesa një certifikatë për produktin. Megjithatë, kur janë në shqyrtim e sipër, dy ose më shumë kërkesa, që lidhen me të njëjtin produkt dhe që burojnë nga dy ose më shumë mbajtës të patentave të ndryshme, secili mbajtës ka të drejtë të pajiset me një certifikatë për këtë produkt.

Neni 74

Objekti i mbrojtjes

Brenda kufijve të mbrojtjes që jepet nga patenta bazë, mbrojtja që sigurohet me një certifikatë shtrihet vetëm te produkti, që mbulohet nga autorizimi për hedhjen në treg të produktit, që i korrespondon produktit mjekësor ose produktit për mbrojtjen e bimëve, si dhe kjo mbrojtje është e vlefshme për çdo përdorim të produktit, si produkt mjekësor apo produkt për mbrojtjen e bimëve, që është autorizuar para mbarimit të certifikatës.

Neni 75

Pasojat e certifikatës së mbrojtjes shtesë

1. Certifikata jep të njëjtat të drejta me ato që jepen edhe nga patenta bazë dhe u nënshtrohet po atyre kufizimeve dhe detyrimeve që u nënshtrohet edhe patenta bazë.

2. Si përjashtim nga pika 1 e këtij neni, certifikata e mbrojtjes shtesë nuk ofron mbrojtje kundër disa veprimeve, që do të kërkonin pëlqimin e mbajtësit të certifikatës, kur plotësohen kushtet si më poshtë:

a) Veprimet përfshijnë:

i. prodhimin ose bërjen e një produkti ose të një produkti mjekësor që përmban produktin, për qëllime eksporti te vende të tjera;

ii. çdo veprim lidhur me prodhimin që është rreptësisht i domosdoshëm për prodhimin në Republikën e Shqipërisë sipas nënndarjes “i” të shkronjës “a” të kësaj pike ose për eksport;

iii. prodhimin, jo më herët se gjashtë muaj para mbarimit të certifikatës, të një produkti ose të një produkti mjekësor që e përmban atë produkt, me qëllim magazinimin e tij në territorin e vendit të prodhimit, që më pas të hedhë produktin ose produktin mjekësor që përmban produktin, në tregun e vendeve të tjera pas mbarimit të certifikatës korresponduese; ose

iv. çdo veprim lidhur me prodhimin që është rreptësisht i domosdoshëm në Republikën e Shqipërisë sipas nënndarjes “iii” të kësaj pike ose për magazinimin faktik, me kusht që ky veprim të kryhet jo më herët se gjashtë muaj para mbarimit të certifikatës.

b) Prodhuesi i dërgon DPPI-së njoftim përmes mjeteve të duhura dhe të dokumentuara se ku do të bëhet prodhimi, si dhe informon mbajtësin e certifikatës për të dhënat e renditura në pikën 5 të këtij neni jo më vonë se tre muaj para fillimit të prodhimi në vend ose jo më vonë se tre muaj para veprimit të parë të lidhur para këtij prodhimi, që përndryshe do t'i ndalohej mbrojtja që ofrohet nga një certifikatë, cilado prej këtyre të jetë më e hershme;

c) Nëse të dhënat e renditura në pikën 5 të këtij neni ndryshojnë, prodhuesi njofton DPPI-në, si dhe mbajtësin e certifikatës përpara se sa të bëhen këto ndryshime;

ç) Në rastin e produkteve ose të produkteve mjekësore që përmbajnë këto produkte, të prodhuara për qëllime eksporti në vende të tjera, prodhuesi siguron që një logo, sipas formës së dhënë në rregulloren përkatëse për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të

mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, t'i ngjitet paketimit të jashtëm të produktit ose produktit mjekësor që përmban produktin, siç parashikohet në nënndarjen "i" të shkronjës "a" të kësaj pike dhe, kur është e mundur, te paketimi i parë që i bëhet menjëherë produktit;

d) Prodhuesi duhet të zbatojë përcaktimet e pikës 9 të këtij neni dhe të pikës 1 të nenit 82 të këtij ligji.

3. Përjashtimi i përcaktuar në pikën 2 të këtij neni nuk zbatohet ndaj çdo veprimi ose aktiviteti që kryhet për importimin e produktit ose të produktit mjekësor që përmban këtë produkt, thjesht për qëllime ripaketimi, rieksportimi ose depozitimi.

4. Të dhënat, që i jepen mbajtësit të certifikatës në zbatim të shkronjave "b" dhe "c" të pikës 2 të këtij neni, përdoren vetëm me qëllimin për të verifikuar nëse janë plotësuar kërkesat e këtij ligji dhe, kur është rasti, për të filluar procedurat ligjore ndaj shkeljeve të kushteve të parashikuara në pikën 2 të këtij neni.

5. Në zbatim të shkronjës "b" të pikës 2 të këtij neni, prodhuesi është i detyruar të japë të dhënat si më poshtë:

a) emrin dhe adresën e prodhuesit;

b) specifikimin nëse prodhimi është për qëllime eksporti, për qëllime magazinimi ose për qëllime eksporti e depozitimi së bashku;

c) shtetin ku do të bëhet prodhimi dhe, kur është rasti, depozitimi, si dhe shtetin ku do të kryhet veprimi i parë i lidhur me prodhimin, nëse kryhet, para fillimit të prodhimit;

ç) numrin e certifikatës së dhënë në shtetin e prodhimit dhe numrin e certifikatës së dhënë në shtetin ku do të kryhet veprimi i parë lidhur me prodhimin, nëse kryhet, përpara prodhimit; dhe

d) për produktet mjekësore që janë për eksport te shtete të tjera, numrin e referencës së autorizimit të hedhjes në treg ose ekuivalentin e një autorizimi të tillë në secilin shtet tjetër ku do të bëhet eksporti, menjëherë sapo të bëhet publikisht e mundur.

6. Në lidhje me njoftimin që dërgohet te DPPI-ja, sipas shkronjave "b" dhe "c" të pikës 2 të këtij neni, prodhuesi përdor formën standard dhe të dhënat që do të jepen në rregulloren përkatëse.

7. Mosrespektimi i shkronjës "c" të pikës 5 të këtij neni në lidhje me shtetin ndikon drejtpërdrejt për eksportet në atë shtet dhe, për pasojë, këto eksporte nuk përfitojnë nga përjashtimi.

8. Prodhuesi siguron që produktet mjekësore të bëra sipas nënndarjes "i" të shkronjës "a" të pikës 2 të këtij neni të mos mbajnë një identifikues aktiv unik sipas përcaktimit në rregulloren përkatëse për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

9. Prodhuesi siguron me anën e mjeteve të duhura dhe të dokumentuara që çdo person në një marrëdhënie kontraktore me prodhuesin, që kryen veprime sipas shkronjës "a" të pikës 2 të këtij neni, të jetë plotësisht i informuar dhe i ndërgjegjshëm për të dhënat si më poshtë:

a) këto veprime përfshihen në pikën 2, të këtij neni;

b) hedhja në treg, importimi ose riimportimi i produktit ose i produktit mjekësor që përmban produktin, përcaktuar në nënndarjen "i" të shkronjës "a" të pikës 2 të këtij neni, ose hedhja në treg e produktit ose e produktit mjekësor që përmban produktin, përcaktuar në nënndarjen "iii" të shkronjës "a" të pikës 2 të këtij neni, mund të cenojë certifikatën e përcaktuar sipas kësaj pike kur dhe për sa kohë ajo përdoret.

Neni 76

E drejta për certifikatë

Certifikata e mbrojtjes shtesë i jepet pronarit të patentës bazë ose zëvendësuesit të tij ligjor.

Neni 77

Kërkesa për certifikatë

1. Kërkesa për certifikatë paraqitet brenda gjashtë muajve nga data e dhënies së autorizimit për hedhjen e produktit në treg si produkt mjekësor ose si produkt për mbrojtjen e bimëve.

2. Pa cenuar pikën 1 të këtij neni, kur autorizimi për hedhjen e produktit në treg është dhënë para se sa të jepet patenta bazë, kërkesa për certifikatë duhet të paraqitet brenda gjashtë muajve nga data e dhënies së patentës.

3. Kërkesa për një zgjatje afati mund të bëhet kur paraqitet kërkesa për certifikatë ose kur kërkesa për certifikatë është në shqyrtim, si dhe kur plotësohen përkatësisht kërkesat e shkronjës “ç” të pikës 1 të nenit 78 ose të pikës 4 të nenit 78 të këtij ligji.

4. Kërkesa për zgjatje afati të një certifikate të dhënë paraqitet jo më vonë se dy vjet para mbarimit të afatit të certifikatës.

Neni 78

Përmbajtja e kërkesës për certifikatë

1. Kërkesa për certifikatë përmban:

a) kërkesën për dhënien e certifikatës, ku shënohen veçanërisht:

i. emri dhe adresa e aplikantit;

ii. nëse ai ka caktuar një përfaqësues, emri dhe adresa e përfaqësuesit;

iii. numri i patentës bazë;

iv. titulli i shpikjes; dhe

v. numri dhe data e autorizimit të parë për hedhjen e produktit në treg;

b) një kopje të autorizimit të parë për hedhjen e produktit në treg, siç përcaktohet në shkronjat “b” dhe “ç” të pikës 1 të nenit 73, ku shënohen veçanërisht produkti, numri, data e autorizimit dhe një përmbledhje e karakteristikave të produktit;

c) kur autorizimi i përmendur në shkronjën “b” të kësaj pike nuk është autorizimi i parë për hedhjen e produktit në treg, si një produkt mjekësor ose produkt për mbrojtjen e bimëve, paraqiten të dhëna për produktin për të cilin është lëshuar një autorizim i tillë, baza ligjore ku është mbështetur procedura e lëshimit të autorizimit, së bashku me një kopje të njoftimit të publikimit zyrtar të autorizimit ose, kur kjo është e pamundur, çdo dokument tjetër, që provon se autorizimi është lëshuar në datën e lëshimit të tij, si dhe produktin për të cilin është lëshuar ai;

ç) kur kërkesa për certifikatë përmban një kërkesë për zgjatje afati, një kopje të deklaratës që tregon se kërkesa i përmbahet planit të hetimit të plotë pediatrik, i cili përfundon me dhënien e një autorizimi të një treguesi pediatrik. Kjo pikë do të zbatohet edhe kur përfundimi i planit të hetimit pediatrik nuk çon në marrjen e autorizimit të një treguesi pediatrik, por rezultatet e studimeve të bëra reflektohen në përmbledhjen e karakteristikave të produktit dhe, kur është rasti, në udhëzuesin ku shënohet produkti mjekësor përkatës.

2. Në rastin e produkteve mjekësore të autorizuar, që mbrohen nga një certifikatë mbrojtjeje shtesë ose nga një patentë e cila kualifikohet për dhënien e certifikatës së mbrojtjes shtesë, kërkesat e mëposhtme sipas shkronjave “a”, “b”, “c” e “ç” do të zbatohen në kërkesat për autorizim për treguesit e rinj, duke përfshirë treguesit pediatrikë, format e reja farmaceutike dhe mënyrat e reja të administrimit:

a) rezultatet e të gjitha studimeve të kryera dhe detajet e të gjitha informacioneve të mbledhura në përputhje me planin e hetimit të plotë pediatrik;

b) vendimi i autoritetit përkatës për përjashtimin e një produkti mjekësor specifik;

c) vendimi i autoritetit përkatës për përjashtimin e një klase produktesh mjekësore specifike;

ç) vendimi i autoritetit përkatës për shtyrjen e fillimit ose të përfundimit të disa ose të të gjitha masave të përcaktuara në planin e hetimit;

Për qëllime të shkronjës “a” të kësaj pike, në kërkesë përfshihet vendimi i autoritetit përkatës që ka rënë dakord për planin e hetimit pediatrik përkatës.

3. Dokumentet e depozituara sipas shkronjave “a”, “b”, “c” e “ç” të pikës 2 të këtij neni do të mbulojnë së bashku të gjitha nënndarjet e popullsisë pediatrike, si dhe treguesit ekzistues dhe të rinj, format farmaceutike dhe mënyrat e administrimit.

4. Kur kërkesa për certifikatë është në proces shqyrtimi, kërkesa për zgjatjen e afatit të certifikatës sipas pikës 3 të nenit 77, përmban të dhënat e përcaktuara në shkronjën “ç” të pikës 1 të këtij neni, dhe referimin të kërkesa për certifikatë që është depozituar.

5. Kërkesa për zgjatjen e afatit të një certifikate të dhënë përmban të dhënat e përcaktuara në shkronjën “ç” të pikës 1 të këtij neni dhe një kopje të certifikatës së dhënë.

6. Kërkesa për certifikatë ose për zgjatje afati shoqërohet me kryerjen e pagesës së tarifës përkatëse.

7. Përmbajtja dhe forma e paraqitjes së kërkesës për certifikatë të mbrojtjes shtesë përcaktohen në rregulloren përkatëse për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 79

Depozitimi i kërkesës për certifikatë

1. Kërkesa për certifikatë ose për zgjatjen e afatit të certifikatës paraqitet në DPPI.

2. Njoftimi i kërkesës për certifikatë botohet nga DPPI-ja, i cili përmban:

a) emrin dhe adresën e aplikantit;

b) numrin e patentës bazë;

c) titullin e shpikjes;

ç) numrin dhe datën e autorizimit për hedhjen e produktit në treg dhe produktin e specifikuar në këtë autorizim;

d) kur është rasti, shënimin se kërkesa përfshin një kërkesë për zgjatje afati.

3. Pika 2 e këtij neni zbatohet edhe për njoftimin e kërkesës për zgjatje afati të një certifikatë të dhënë ose kur kërkesa për certifikatë është në shqyrtim. Njoftimi më tej përmban shënimin se është bërë kërkesë për zgjatje afati të certifikatës.

4. Data e depozitimit për një kërkesë për certifikatë të mbrojtjes shtesë është data kur kërkesa plotëson të paktën kushtet e shkronjës “a” të pikës 1 dhe të pikës 6 të nenit 78 të këtij ligji.

5. Kur kërkesa për certifikatë nuk i plotëson kushtet e përcaktuara në shkronjën “a” të pikës 1 dhe pikën 6 të nenit 78 të këtij ligji, DPPI-ja i dërgon aplikantit njoftim të plotësojë të metat, mangësitë ose të kryejë pagesën e tarifës brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.

6. Nëse aplikanti vepron sipas njoftimit brenda afatit të caktuar në pikën 5 të këtij neni, DPPI-ja i dërgon aplikantit njoftim ku e informon se data e paraqitjes së plotësimit të të metave ose mangësive ose e kryerjes së pagesës së tarifës është data e depozitimit të kërkesës për certifikatë.

7. Me kërkesë të arsyetuar të aplikantit, DPPI-ja ka të drejtë të zgjasë afatin e përcaktuar në pikën 5 të këtij neni për një periudhë jo më shumë se dy muaj.

8. Nëse e meta ose mangësia nuk plotësohet ose pagesa nuk kryhet sipas pikës 5 të këtij neni, DPPI-ja e refuzon kërkesën.

9. Kur një kërkesë për certifikatë ka marrë datë depozitimi, DPPI-ja e regjistron kërkesën në regjistrin përkatës, të parashikuar në nenin 22 të këtij ligji, si dhe e boton kërkesën në Buletin.

10. Të dhënat, që publikohen sipas pikës 9 të këtij neni, do të përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 80

Dhënia e certifikatës ose refuzimi i kërkesës për certifikatë

1. Kur kërkesa për certifikatë dhe produkti me të cilin lidhet kërkesa plotësojnë kushtet e përcaktuara në këtë krye, DPPI-ja jep certifikatën përkatëse dhe përcakton kohëzgjatjen e saj.

2. Kur kërkesa për certifikatë nuk i plotëson kushtet e përcaktuara në këtë krye, DPPI-ja i dërgon aplikantit njoftim të plotësojë të metat ose mangësitë apo të paguajë tarifën përkatëse brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.

3. Nëse aplikanti nuk plotëson të metat ose mangësitë apo nuk paguan tarifën brenda afatit të parashikuar në pikën 2 të këtij neni, DPPI-ja e refuzon kërkesën me vendim.

4. Pikat nga 1 deri 3 të këtij neni do të zbatohen njëloj (*mutatis mutandis*) edhe për kërkesën për zgjatje afati.

5. Nëse kërkesa për zgjatje të afatit të certifikatës së mbrojtjes shtesë është depozituar njëkohësisht me kërkesën për këtë certifikatë ose gjatë procedurës së ekzaminimit të kërkesës për dhënien e

certifikatës, DPPI-ja vendos për kërkesën për zgjatje afati me të njëjtin vendim që lidhet me kërkesën për certifikatë të mbrojtjes shtesë.

6. Nëse depozitohet kërkesë për zgjatje afati të një certifikate të dhënë, si dhe kur ndërkohë ka filluar një procedurë për pavlefshmërinë ose mbarimin e saj, DPPI-ja e pezullon procedurën për zgjatjen e afatit derisa vendimi për pavlefshmërinë ose për mbarimin e certifikatës të bëhet përfundimtar.

7. Kërkesa për zgjatjen e afatit, sipas shkronjës “ç” të pikës 1 të nenit 78 të këtij ligji, nuk do të aplikohet për produktet mjekësore, të përcaktuara si produkte mjekësore për diagnoza të rralla (*orphan medicinal products*) sipas ligjit përkatës.

8. Kërkesa për zgjatjen e afatit sipas shkronjës “ç” të pikës 1 të nenit 78 të këtij ligji, nuk aplikohet nëse aplikanti ka kërkuar dhe ka marrë një vit zgjatje afati për periudhën e vlefshmërisë për mbrojtjen e tregtimit, të dhënë sipas akteve ligjore përkatëse, me arsyetimin se produkti i ri mjekësor sjell përfitime të rëndësishme krahasuar me terapitë ekzistuese.

Neni 81

Botimi i certifikatës

1. Kur jepet certifikata, DPPI-ja boton njoftimin e dhënies së certifikatës, i cili përmban të paktën:

- a) emrin dhe adresën e mbajtësit të certifikatës;
- b) numrin e patentës bazë;
- c) titullin e shpikjes;
- ç) numrin dhe datën e autorizimit për hedhjen e produktit në treg dhe identifikimin e produktit që specifikohet në autorizim;
- d) kohëzgjatjen e certifikatës.

2. Kur kërkesa për certifikatë refuzohet, DPPI-ja publikon njoftimin e refuzimit të kërkesës për certifikatë, që përmban të paktën të dhënat e përcaktuara në pikën 2 të nenit 79 të këtij ligji.

3. Pikat 1 dhe 2 të këtij neni zbatohen edhe për njoftimin nëse është dhënë zgjatje afati një certifikate ose nëse është refuzuar kërkesa për zgjatje.

4. DPPI-ja boton sa më shpejt që të jetë e mundur, por jo më vonë se një muaj, të dhënat e listuara në pikën 5 të nenit 75 të këtij ligji, së bashku me datën e njoftimit të të dhënave. DPPI-ja gjithashtu boton sa më shpejtë që të jetë e mundur, por jo më vonë se sa brenda një muaji, çdo ndryshim të të dhënave të njoftuara sipas shkronjës “c” të pikës 2 të nenit 75 të këtij ligji.

Neni 82

Kohëzgjatja e certifikatës së mbrojtjes shtesë

1. Mbajtja në fuqi e certifikatës së mbrojtjes shtesë kushtëzohet nga kryerja e pagesës së tarifës vjetore të ripërtëritjes.

2. Certifikata e mbrojtjes shtesë hyn në fuqi në fund të kohëzgjatjes të përcaktuar me ligj të patentës bazë për një periudhë të njëjtë me periudhën që ka kaluar ndërmjet datës në të cilën është depozituar kërkesa për një patentë bazë dhe datës së autorizimit të parë për hedhjen e produktit në treg, duke e shkurtuar me një periudhë prej pesë vjetësh.

3. Kohëzgjatja e certifikatës së mbrojtjes shtesë nuk jepet më shumë se pesë vjet nga data në të cilën ajo hyn në fuqi.

4. Afati i përcaktuar në pikat 2 dhe 3 të këtij neni zgjatet me 6 muaj për certifikatat e mbrojtjes shtesë për produktet mjekësore për përdorim pediatrik. Zgjatja e afatit prej 6 muajsh bëhet vetëm një herë.

5. Për qëllime të përlllogaritjes së kohëzgjatjes së certifikatës për mbrojtjen e bimëve mbahet parasysh edhe lëshimi i një autorizimi provizor për hedhjen e parë në treg të produktit, por vetëm nëse ai ndiqet menjëherë nga një autorizim përfundimtar, i lëshuar për të njëjtin produkt.

Neni 83

Mbarimi i certifikatës

1. Certifikata e mbrojtjes shtesë mbaron:

- a) në fund të periudhës së përcaktuar në nenin 82 të këtij ligji;
- b) kur mbajtësi i certifikatës heq dorë prej saj;
- c) kur tarifa vjetore e caktuar nuk paguhet në afat;
- ç) kur dhe për sa kohë produkti, që mbulohet nga certifikata, nuk mund të hidhet më në treg, në vijim të tërheqjes së autorizimit përkatës për hedhjen në treg.

2. Mbarimi i afatit të certifikatës mund të vendoset nga DPPI-ja me nismën e vet ose me kërkesën e çdo personi.

Neni 84

Pavlefshmëria e certifikatës

1. Certifikata është e pavlefshme kur:

- a) është dhënë në kundërshtim me nenin 73 të këtij ligji;
- b) patentës bazë i ka mbaruar afati para se t'i mbaronte afati i përcaktuar në ligj;
- c) patenta bazë është shfuqizuar apo kufizuar në masën që produkti për të cilin është dhënë certifikata nuk mbrohet më nga pretendimet e patentës bazë ose, pasi ka mbaruar patenta bazë, ekzistojnë shkaqe që justifikojnë këtë shfuqizim ose kufizim.

2. Çdo individ, person ose DPPI-ja me nismën e vet ka të drejtë të kërkojë me padi në gjykatë deklarimin e pavlefshmërisë së një certifikate.

3. Kur certifikata deklarohet e pavlefshme me vendim gjyqësor të formës së prerë, DPPI-ja, me kërkesën e personit të interesuar ose edhe me iniciativën e vet (*ex officio*), regjistron vendimin gjyqësor në regjistër.

4. Të dhëna më të detajuara për kërkesën për pavlefshmëri për regjistrimin e vendimit gjyqësor, si dhe për botimin e këtij, përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 85

Shfuqizimi i zgjatjes së afatit

1. Zgjatja e afatit të certifikatës mund të shfuqizohet nëse zgjatja ishte dhënë në kundërshtim me nenin 77 të këtij ligji dhe nuk plotëson kërkesat e pikës 5 të nenit 79 të këtij ligji.

2. Bazuar në pikën 1 të këtij neni, çdo individ ose person mund të paraqesë një kërkesë në DPPI për shfuqizimin e një zgjatjeje afati.

3. Të dhëna të detajuara për kërkesën për shfuqizimin e zgjatjes së afatit, shqyrtimin dhe botimin e saj përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 86

Njoftimi i mbarimit ose i pavlefshmërisë

1. Kur certifikata mbaron, shfuqizohet ose deklarohet e pavlefshme, DPPI-ja boton njoftimin përkatës në bulletin.

2. Nëse zgjatja e afatit shfuqizohet sipas nenit 85 të këtij ligji, njoftimi i saj botohet nga DPPI-ja në bulletin.

Neni 87

Ankimet

Vendimet e marra nga DPPI-ja mund të ankimohen te Bordi i Apelit në përputhje me nenin 159 të këtij ligji, përveç rasteve që parashikohen ndryshe në këtë ligj.

PJESA VII
KOHËZGJATJA, MBAJTJA NË FUQI DHE PËRFUNDIMI I EFEKTTT TË NJË PATENTE

KREU I
KOHËZGJATJA DHE MBAJTJA NË FUQI E NJË PATENTE

Neni 88
Afati i një patente

1. Afati i një patente është 20 vjet nga data e depozitimit të kërkesës.
2. Afati i një modeli përdorimi është 10 vjet nga data e depozitimit të kërkesës.

Neni 89
Mbajtja në fuqi e patentës dhe modelit të përdorimit

1. Mbajtja në fuqi e patentës dhe modelit të përdorimit kushtëzohen nga kryerja e pagesës së tarifës vjetore të ripërtëritjes.
2. Tarifa vjetore e ripërtëritjes, sipas pikës 1 të këtij neni, paguhet nga çdo individ ose person.
3. Tarifa vjetore e ripërtëritjes, sipas pikës 1 të këtij neni, paguhet për vitin e tretë dhe çdo vit tjetër pasues, duke e filluar llogaritjen nga data e depozitimit të kërkesës.
4. Tarifa vjetore e ripërtëritjes për kërkesën fillestare që është për t'u bërë në datën e depozitimit të kërkesës për ndarje të aplikimit për patentë është e pagueshme edhe për kërkesën e ndarë në datën e depozitimit të kërkesës për ndarje.
5. Nëse tarifa vjetore e ripërtëritjes nuk paguhet brenda afatit të përcaktuar në pikat 3 ose 4 të këtij neni, ajo mund të paguhet brenda gjashtë muajve të tjerë shtesë përkundrejt pagesës së një tarife shtesë, të barabartë me 50% të vlerës së tarifës vjetore përkatëse. Nëse tarifa vjetore nuk paguhet as brenda kësaj periudhe shtesë gjashtëmuajore, ajo mund të paguhet brenda një periudhe të dytë shtesë prej dy muajsh në vijim të periudhës së parë shtesë, përkundrejt pagesës së një tarife shtesë, të barabartë me 100% të vlerës së tarifës vjetore përkatëse.
6. DPPI-ja njofton aplikantin, mbajtësin e patentës apo mbajtësin e modelit të përdorimit për mospagesën e tarifës vjetore të ripërtëritjes dhe pasojave që vijnë prej saj, si dhe mundësinë për të kryer pagesën sipas pikës 5 të këtij neni.

Neni 90
Ripërtëritja e certifikatës së mbrojtjes shtesë

1. Tarifa vjetore për ripërtëritjen e certifikatës së mbrojtjes shtesë paguhet në DPPI për çdo vit të kohëzgjatjes së saj.
2. Tarifa vjetore e përcaktuar në pikën 1 të këtij neni mbulon periudhën 12-mujore, duke filluar nga data e mbarimit të patentës bazë dhe paguhet për çdo vit më vete.
3. Nëse viti i fundit i kohëzgjatjes së certifikatës është më i shkurtër se 12 muaj, tarifa vjetore e ripërtëritjes së këtij viti do të parapaguhet në shumën që është në përpjesëtim me kohëzgjatjen e certifikatës, së bashku me pagesën e shumës totale të tarifës vjetore të vitit të plotë para vitit të fundit.
4. Nëse tarifa vjetore nuk paguhet sipas pikave 2 ose 3 të këtij neni, ajo mund të paguhet brenda gjashtë muajve të tjerë shtesë përkundrejt pagesës së një tarife shtesë, të barabartë me 50% të vlerës së tarifës vjetore përkatëse. Nëse tarifa vjetore nuk paguhet as brenda kësaj periudhe shtesë gjashtëmuajore, ajo mund të paguhet brenda një periudhe të dytë shtesë prej dy muajsh në vijim të periudhës së parë shtesë, përkundrejt pagesës së një tarife shtesë, të barabartë me 100% të vlerës së tarifës vjetore përkatëse.
5. Tarifa vjetore e ripërtëritjes, sipas këtij neni, mund të paguhet nga çdo person që plotëson kushtet sipas nenit 16 të këtij ligji.

6. DPPI-ja njofton mbajtësin e certifikatës së mbrojtjes shitesë për mospagesën e tarifës vjetore të ripërtëritjes për pasojat e mospagesës së tarifës dhe për mundësinë që ka ai për të paguar tarifën e ripërtëritjes sipas pikës 4 të këtij neni.

KREU II MBARIMI I PATENTËS

Neni 91

Mbarimi i patentës dhe modelit të përdorimit për mospagesë të tarifës së ripërtëritjes

1. Në rast se aplikanti i patentës, mbajtësi i patentës ose mbajtësi i modelit të përdorimit nuk paguan tarifën vjetore të ripërtëritjes, patentë ose modeli i përdorimit mbaron në datën që pason datën në të cilën mbaron afati i fundit për pagesën e tarifës vjetore të ripërtëritjes, sipas pikave 3 dhe 5 të nenit 89 të këtij ligji.

2. Mbarimi i patentës ose modelit të përdorimit botohet në buletin.

Neni 92

Mbarimi i patentës me dorëheqje

1. Mbajtësi i patentës ose modelit të përdorimit mund të heqë dorë pjesërisht ose plotësisht nga patentë ose modeli i përdorimit nëpërmjet depozitimit të një kërkesë për këtë qëllim në DPPI.

2. Efekti i dorëheqjes fillon nga data e depozitimit në DPPI të kërkesës për dorëheqje.

3. Në rast se janë regjistruar të drejta të personave të tretë në regjistrat përkatës, mbajtësi i patentës ose modelit të përdorimit depoziton edhe pëlqimin me shkrim të këtyre personave për dorëheqjen, së bashku me kërkesën për dorëheqje.

4. DPPI-ja regjistron dorëheqjen në regjistrin përkatës dhe e boton atë në buletin.

PJESA VIII

KREU I EFEKTET E PATENTËS

Neni 93

Të drejtat ekskluzive që fitohen nga patentë

1. Mbajtësi i një patente fiton të drejta ekskluzive nga patentë në datën e botimit të dhënies së saj.

2. Çdo person, që nuk ka pëlqimin e mbajtësit të patentës, ndalohet:

a) të prodhojë, të ofrojë për shitje, të shesë ose të përdorë, të importojë ose të magazinohet për qëllime të tilla produktin, që është objekt i patentës;

b) të përdorë ose të ofrojë për përdorim procesin që është objekt i patentës, nëse personi tjetër ishte ose duhet të ishte i njohur me faktin se procesi ndalohet të zbatohet pa pëlqimin e mbajtësit të patentës; ose

c) të ofrojë për shitje, të shesë, të përdorë, të importojë ose të magazinohet për qëllime të tilla produktin që është përfituar drejtpërdrejt nga një proces që është objekt i patentës.

3. Çdo person tjetër, që nuk ka pëlqimin e mbajtësit të patentës, ndalohet gjithashtu të ofrojë ose të furnizojë produktin që përbën një element thelbësor të shpikjes të persona që nuk kanë të drejtë të shfrytëzojnë shpikjen në fjalë, nëse ofruesi ose furnizuesi e di ose duhet ta dinte nga rrethanat faktike se ai produkt synon të vendosë në funksionim shpikjen, patentë e së cilës i përket një personi tjetër.

4. Pika 3 e këtij neni nuk zbatohet nëse produkti i ofruar ose i furnizuar është një produkt që ofrohet ose furnizohet në treg për qëllime të ndryshme tregtare, përveçse kur ofruesi ose furnizuesi nxit ose shtyn persona të tjerë të kryejnë veprime që parashikohen në pikën 2 të këtij neni.

Neni 94

Të drejtat ekskluzive që lidhen me patenta në fushën biologjike dhe gjenetike

1. Kur materiali biologjik me karakteristika specifike si rezultat i shpikjes mbrohet me patentë, të drejtat ekskluzive, të parashikuara në pikat 2 dhe 3 të nenit 93 të këtij ligji, shtrihen mbi çdo material tjetër biologjik që rrjedh nga ai material biologjik nëpërmjet riprodhimit apo shumëfishimit në formë të njëjtë ose të ndryshme dhe që zotëron po të njëjtat karakteristika.

2. Nëse procesi, që mundëson prodhimin e materialit biologjik me karakteristika specifike si rezultat i shpikjes, mbrohet me patentë, të drejtat ekskluzive, që përcaktohen në pikat 2 dhe 3 të nenit 93 të këtij ligji, shtrihen edhe mbi materialin biologjik që përfitohet drejtpërdrejt nga ky proces dhe mbi çdo material tjetër biologjik që rrjedh nga materiali biologjik, i përfituar drejtpërdrejt nëpërmjet riprodhimit apo shumëfishimit në formë të njëjtë ose të ndryshme dhe që zotëron po të njëjtat karakteristika.

3. Kur produkti, që përmban ose përbëhet nga një informacion gjenetik, mbrohet me patentë, të drejtat ekskluzive, të parashikuara në pikat 2 dhe 3 të nenit 93 të këtij ligji, shtrihen mbi të gjithë materialin, me përjashtim të materialit të parashikuar në pikën 1 të nenit 8 të këtij ligji, duke përfshirë produktin dhe materialin në të cilin informacioni gjenetik përmbahet dhe kryen funksionin e tij.

Neni 95

Të drejtat që sigurohen nga kërkesa për patentë

1. Me botimin e kërkesës për patentë, aplikanti fiton të drejta të përkohshme në bazë të të cilave ka të drejtë të pretendojë dhe të kërkojë kompensimin e dëmeve nga çdo person i tretë që ka shfrytëzuar shpikjen, në kundërshtim me nenet 93 dhe 94 të këtij ligji, brenda periudhës ndërmjet datës së botimit të kërkesës për patentë dhe datës së botimit të dhënies së patentës.

2. Kërkesa për patentë nuk i ka efektet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, kur ajo pezullohet, rrëzohet ose refuzohet.

Neni 96

Objekti i të drejtave ekskluzive

1. Objekti i të drejtave ekskluzive të mbajtësit të patentës përcaktohet nga pretendimet që janë pranuar përfundimisht në procedurën e dhënies së patentës, ndërsa përshkrimi dhe vizatimet shërbejnë për të interpretuar pretendimet.

2. Kur objekti i patentës është një proces, të drejtat që sigurohen nga kjo patentë shtrihen gjithashtu edhe mbi produktin që përfitohet drejtpërdrejt nga procesi.

3. Kushtet e pretendimeve nuk kufizohen ngurtësisht në kuptimin literal të fjalëve. Po kështu, as përshkrimi apo vizatimet nuk mund të konsiderohen vetëm me qëllimin e sqarimit të paqartësive në pretendimet e patentës. Pretendimet nuk mund të merren as si orientime për të treguar se objekti i të drejtave ekskluzive mund të shtrihet edhe në ndonjë materie që mund të konsiderohet nga një person i kualifikuar në fushën e arritjes si objekt i synuar i mbrojtjes mbi bazën e përshkrimit dhe vizatimeve.

Neni 97

Shkalla e mbrojtjes nga një kërkesë e botuar

1. Në periudhën nga kërkesa për patentë deri në dhënien e patentës, shkalla e mbrojtjes përcaktohet nga pretendimet e kërkesës së botuar.

2. Të drejtat sipas pikës 1 të këtij neni përcaktohen në mënyrë prapavepruese nga pretendimet e dhëna me patentë ose të ndryshuara në procedurën e shfuqizimit, me kusht që shkalla e mbrojtjes të mos jetë zgjeruar.

KREU II

KUFIZIMI I EFEKTEVE TË PATENTËS

Neni 98

Përjashtimet nga të drejtat ekskluzive

Të drejtat ekskluzive të mbajtësit të patentës për shfrytëzimin e shpikjes nuk shtrihen mbi:

- a) veprimet me anën e të cilave shpikja shfrytëzohet për qëllime private dhe jotregtare;
- b) veprimet e kryera për qëllime kërkimore dhe zhvillimore, si dhe për qëllime eksperimentale në lidhje me objektin e një patente ose të një certifikate mbrojtjeje shtesë, duke përfshirë veprimet që janë të domosdoshme për marrjen e autorizimit për hedhjen në treg të një produkti që përmban një ilaç i destinuar për njerëzit ose kafshët; ose
- c) përgatitjen e drejtpërdrejtë dhe individuale të një ilaçi në një farmaci mbi bazën e një recete mjekësore individuale, si dhe mbi veprimet që lidhen me ilaçin që përgatitet në këtë mënyrë.

Neni 99

Kufizimi i efekteve të patentave në fushën biologjike

1. Të drejtat ekskluzive, që rrjedhin nga neni 94 i këtij ligji, nuk shtrihen mbi materialin biologjik të përftuar nga riprodhimi ose shumëfishimi i materialit biologjik të vendosur në treg në territorin e Republikës së Shqipërisë nga mbajtësi i patentës ose me pëlqimin e tij, kur shumëfishimi ose riprodhimi rezulton domosdoshmërisht nga kërkesa për të cilin është tregtuar materiali biologjik, me kusht që materiali i përftuar të mos përdoret më pas për riprodhime dhe shumëfishime të tjera.

2. Si përjashtim nga neni 94 i këtij ligji, shitja ose çdo formë tjetër tregtimi e bimës, që riprodhon materialin të një fermer për përdorim bujqësor nga mbajtësi i patentës ose me pëlqimin e këtij nënkupton se fermeri është i autorizuar të përdorë produktin e të korrave të tij për riprodhim ose shumëfishim në fermën e tij.

3. Si përjashtim nga neni 94 i këtij ligji, shitja ose çdo formë tjetër e tregtimit të bagëtive për mbarështim ose çdo materiali tjetër për riprodhim kafshësh të një fermer nga mbajtësi i patentës ose që bëhet me pëlqimin e këtij nënkupton se fermeri është i autorizuar të përdorë kafshët për qëllime bujqësore, duke përfshirë mundësimin e kafshës ose të materialit tjetër për riprodhim kafshësh për ndjekjen e aktivitetit të tij bujqësor në kuadrin ose për qëllime të një aktiviteti riprodhues tregtar.

Neni 100

Të drejtat e datës së mëhershme

1. Të drejtat që sigurohen nga patenta nuk sjellin asnjë pasojë ndaj një personi që ka përdorur ose ka prodhuar një produkt që është objekt i një shpikjeje, ose që ka bërë në mirëbesim përgatitje serioze dhe efektive për shfrytëzimin e kësaj shpikjeje, në kuadër të aktiviteteve të tij ekonomike, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, përpara datës së depozitimit të kërkesës për patentë ose përpara datës së dhënies së prioritetit.

2. Personi, që përmendet në pikën 1 të këtij neni, ka të drejtë të vazhdojë shfrytëzimin e shpikjes brenda objektit që ai ka shfrytëzuar ose ka përgatitur për shfrytëzimin e saj deri në datën e kërkesës të patentës për këtë shpikje.

3. E drejta e përcaktuar në pikën 2 të këtij neni mund të transferohet ose të trashëgohet vetëm me procesin e punës dhe në një vend prodhimi ku është përgatitur ose ka filluar shfrytëzimi i shpikjes.

Neni 101

Kufizimi i të drejtave për trafik të qetë ndërkombëtar

1. Përdorimi i produkteve të bëra sipas një shpikjeje të mbrojtur në një anije, që i përket një vendi anëtar të Unionit të Parisit ose të OBT-së, si trupi i anijes, makineri, pajisje, mjete ose aksesore të tjerë, nuk konsiderohet shkelje e patentës, kur kjo anije gjendet, përkohësisht ose aksidentalisht, në ujërat territoriale të Republikës së Shqipërisë, me kusht që këto produkte të përdoren ekskluzivisht për nevoja të kësaj anijeje.

2. Përdorimi i produkteve të bëra sipas një shpikjeje të mbrojtur në ndërtimin ose funksionimin e një avioni, të një automjeti tokësor ose mjeti tjetër transporti, që i përket një vendi anëtar të Unionit të Parisit ose OBT-së, nuk konsiderohet shkelje e patentës, kur mjete të tilla transporti gjenden, përkohësisht ose aksidentalisht, në territorin e Republikës së Shqipërisë, me kusht që këto produkte për ndërtim ose funksionim të përdoren ekskluzivisht për nevoja të këtyre mjeteve të transportit.

Neni 102

Shterimi i të drejtave ekskluzive të mbajtësit të patentës

1. Të drejtat ekskluzive të siguruara nga patentat nuk shtrihen mbi një produkt, që është objekt i patentës, pasi ky produkt të jetë hedhur në treg në territorin e Republikës së Shqipërisë nga mbajtësi i patentës ose me pëlqimin e tij.

2. Pika 1 e këtij neni nuk zbatohet nëse ka baza të mbështetura në ligj ose në rregullore për mbajtësin e patentës të ndalojë tregtimin e mëtejshëm të produktit.

3. Pika 1 e këtij neni zbatohet edhe për të drejtat ekskluzive të fituara nga certifikata e mbrojtjes shtesë.

PJESA IX

LICENCAT DETYRUESE

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 103

Licencat detyruese

1. Me kërkesë të një personi të interesuar, autoriteti kompetent, në situata emergjente, ka të drejtë t'i japë personit licencë detyruese, kur provon se ka aftësi për të shfrytëzuar shpikjen, që është objekt i patentës së dhënë në Republikën e Shqipërisë, si dhe kur plotëson të gjitha kërkesat e përcaktuara në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikateve të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me kusht që:

a) të kenë kaluar katër vjet nga depozitimi i kërkesës për patentë ose tre vjet nga dhënia e patentës;

b) pronari i patentës të mos e ketë përdorur patentën për një periudhë kohe të arsyeshme ose të mos ketë bërë përgatitje serioze dhe efektive për shfrytëzimin e saj, përveçse kur paraqet arsye të ligjshme për mosveprim;

c) të ketë bërë të gjitha përpjekjet për të marrë autorizimin nga pronari i patentës, në kushte dhe afate të arsyeshme, si dhe këto përpjekje të mos kenë rezultuar të suksesshme, brenda një afati të arsyeshëm.

2. Licenca detyruese nuk mund të jepet nëse mbajtësi i një patente paraqet arsye të legjitimuara në ligj ose rregullore për mosshfrytëzimin ose shfrytëzimin e pamjaftueshëm të patentës.

3. Pavarësisht nga sa parashikohet në pikën 1 të këtij neni, autoriteti kompetent mund të japë licencë detyruese nëse shfrytëzimi i objektit të patentës apo aplikimit për patentë bëhet i domosdoshëm në situata ekstremisht urgjente në nivel kombëtar, veçanërisht për sigurinë kombëtare, mbrojtjen e interesit publik në fushën e shëndetësisë, furnizimin ushqimor, mbrojtjen dhe përmirësimin e mjedisit, interesin komercial specifik ose kur është e nevojshme të rregullohet një praktikë antikonkurruese, e vendosur me vendim gjyqësor ose administrativ, si e tillë.

4. Lloji i përdorimit, që mbulohet nga licenca detyruese, si dhe kushtet, që duhet të plotësohen, specifikohen nga autoriteti kompetent, i cili merr parasysh që:

a) fusha dhe kohëzgjatja e shfrytëzimit të kufizohen brenda qëllimit për të cilin është dhënë licenca;

b) shfrytëzimi të jetë joekskluziv;

c) shfrytëzimi të jetë i patransferueshëm.

5. Shfrytëzimi i një licence detyruese autorizohet veçanërisht për të furnizuar tregun e Republikës së Shqipërisë, me përjashtim të rastit të përcaktuar në kreun II të kësaj pjese.

6. Licenca detyruese është e vlefshme deri në mbarimin e afatit të caktuar nga autoriteti kompetent ose deri në mbarimin e afatit të patentës. Me kërkesë të arsyetuar, autoriteti kompetent mund të anulojë autorizimin, për shkak të mbrojtjes së interesave të legjtimuara të personave të autorizuar, nëse dhe kur rrethanat që çuan në dhënien e autorizimit kanë pushuar së ekzistuari dhe nuk ka gjasa të përsëriten.

7. Licencat detyruese regjistrohen nga DPPI-ja në regjistrin përkatës.

8. Pronari i patentës ka të drejtë të marrë një kompensim të përshtatshëm për çdo licencë detyruese, duke mbajtur parasysh vlerat ekonomike të licencës. Kur palët nuk bien dakord, vlera e kompensimit vendoset nga autoriteti kompetent.

9. Mbajtësi i një licence detyruese mund të heqë dorë prej saj në çdo kohë.

10. Në rast se mbajtësi i licencës detyruese nuk e fillon shfrytëzimin e saj brenda një viti nga data e dhënies së licencës, pronari i patentës mund të kërkojë ndryshimin ose shfuqizimin e licencës detyruese tek autoriteti kompetent.

KREU II LICENCAT DETYRUESE PËR PRODUKTET FARMACEUTIKE

Neni 104

Objekti

Ky krye përcakton procedurën për dhënien e licencave detyruese në lidhje me patentat dhe certifikatat e mbrojtjes shtesë për prodhimin dhe shitjen e produkteve farmaceutike, kur këto produkte destinohen për eksport në vendet importuese në nevojë, të autorizuar për produkte të tilla, për të trajtuar problemet e shëndetit publik.

Neni 105

Përkufizime në zbatim të këtij kreu

Për qëllime të këtij kreu, termit e mëposhtëm kanë këto kuptime:

- a) “Produkt farmaceutik” është çdo produkt i sektorit farmaceutik, duke përfshirë produktet mjekësore;
- b) “Mbajtës të drejtash” është mbajtësi i çdo patente ose certifikate të mbrojtjes shtesë në lidhje me një licencë detyruese, të cilat janë kërkuar sipas këtij ligji;
- c) “Vend importues” është vendi ku do të eksportohet produkti farmaceutik.

Neni 106

Autoriteti kompetent

Autoriteti kompetent, siç përcaktohet në nenin 103 të këtij kreu dhe në nenin 122 të këtij ligji, është ministria përgjegjëse që mbulon fushën ku zbatohet patenta përkatëse. DPPI-ja regjistron licencën detyruese që lëshohet.

Neni 107

Vendet importuese të autorizuar

Vendet importuese të autorizuar janë si më poshtë:

- a) çdo vend pak i zhvilluar që rezulton si i tillë në listën e OKB-së;
- b) çdo anëtar i OBT-së, përveç atyre vendeve anëtare më pak të zhvilluara, të përcaktuara në shkronjën “a” të këtij neni, që ka bërë një njoftim te Këshilli i TRIPS-it për qëllimin e tij për të përdorur sistemin si sistem importues, duke përfshirë edhe rastin kur e përdor sistemin plotësisht apo në mënyrë të kufizuar;
- c) çdo vend që nuk është anëtar i OBT-së, por bën pjesë në listën e Komitetit të Asistencës së Zhvillimit të Organizatës për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (OBEZH) të vendeve me një produkt kombëtar bruto për frymë më pak se 745 USD dhe që i ka dërguar një njoftim këtij Komiteti

për qëllimin e tij për të përdorur sistemin si importues, duke përfshirë edhe rastin nëse e përdor sistemin plotësisht ose në mënyrë të kufizuar.

Megjithatë, çdo anëtar i OBT-së, që ka depozituar një deklaratë në OBT se nuk do ta përdorë sistemin si anëtar importues i OBT-së, nuk kualifikohet si vend importues.

Neni 108

Shtrirja në vendet pak të zhvilluara dhe në zhvillim që nuk janë anëtarë të OBT-së

Dispozitat e mëposhtme zbatohen për vendet importuese të autorizuar sipas nenit 107 që nuk janë anëtare të OBT-së:

- a) vendi importues e bën njoftimin drejtpërdrejt te Këshilli i TRIPS-it;
- b) vendi importues, në njoftimin e përmendur në pikën 1 të nenit 111 të këtij ligji, deklaron se do ta përdorë sistemin për problemet e shëndetit publik dhe jo si instrument për të ndjekur objektiva politike industriale ose tregtare, si dhe do të miratojë masat e përcaktuara në pikën 4 të vendimit për zbatimin e paragrafit 6 të Deklaratës së Doha-s;
- c) me kërkesë të mbajtësit të së drejtës, autoriteti kompetent mund të përfundojë licencën detyruese të dhënë në bazë të këtij neni, nëse vendi importues nuk ka përmbushur detyrimet e tij të përcaktuara në shkronjën “b” të këtij neni. Përpara përfundimit të një licence detyruese, autoriteti kompetent merr parasysh çdo pikëpamje të shprehur nga organet e përmendura në shkronjën “dh” të pikës 3 të nenit 109 të këtij ligji.

Neni 109

Kërkesa për licencë detyruese

1. Çdo person mund të paraqesë tek autoriteti kompetent një kërkesë për licencë detyruese, sipas këtij ligji.

2. Kur personi, që aplikon për licencë detyruese, ka depozituar kërkesa tek autoritetet e më shumë se një vendi për të njëjtin produkt, ai e shënon këtë fakt në çdo kërkesë, së bashku me detajet për sasinë dhe vendet përkatëse importuese.

3. Kërkesa sipas pikës 1 të këtij neni përmban:

- a) emrin dhe detajet e kontaktit të aplikantit dhe të agentit ose përfaqësuesit të cilin aplikanti e ka caktuar të veprojë në emër të tij para autoritetit kompetent;
- b) emrin pa pronësi të produktit farmaceutik ose produkteve që aplikanti synon të prodhojë dhe të shesë për eksport, sipas licencës detyruese;
- c) sasinë e produktit farmaceutik që aplikanti kërkon të prodhojë sipas licencës detyruese;
- ç) vendin ose vendet importuese;
- d) sipas rastit, dokumente dhe të dhëna për negociatat e mëparshme me mbajtësin e të drejtave sipas nenit 112 të këtij ligji;
- dh) dokumentin provues të një kërkesë specifike nga:
 - i. përfaqësuesi i autorizuar i vendit ose vendeve importuese; ose
 - ii. një organizatë joqeveritare që vepron me autorizim formal të një ose më shumë vendeve importuese; ose
 - iii. organet e OKB-së ose organizatat ndërkombëtare të shëndetit që veprojnë me autorizim formal të një ose më shumë vendeve importuese, duke treguar sasinë e produktit të kërkuar.

4. Kërkesa formale ose administrative e nevojshme për përpunimin efikas të saj përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave. Kërkesa të tilla nuk duhet të shtojnë në mënyrë të panevojshme kostot ose barrën e vendosur mbi aplikantin dhe në asnjë rast nuk duhet ta bëjnë procedurën për dhënien e licencave të detyrueshme sipas këtij ligji më të rëndë sesa procedura për dhënien e licencave të tjera të detyrueshme sipas legjislacionit në fuqi për licencat.

Neni 110

Të drejtat e mbajtësve të të drejtave

1. Autoriteti kompetent e njofton mbajtësin e të drejtave pa vonesë për kërkesën për licencë detyruese.

2. Përpara dhënies së licencës detyruese, autoriteti kompetent i jep mundësi mbajtësit të së drejtës të komentojë mbi kërkesën, si dhe t'i sigurojë autoritetit kompetent çdo informacion të nevojshëm për kërkesën.

Neni 111 **Verifikimi**

1. Autoriteti kompetent verifikon se:

a) çdo vend importues, i cituar në kërkesë, që është anëtar i OBT-së, ka bërë njoftim në OBT, sipas vendimit, bazuar në Deklaratën e Doha-s; ose

b) çdo vend importues, i cituar në kërkesë, që nuk është anëtar i OBT-së, i ka bërë njoftim Këshillit të TRIPS-it për çdo produkt që përfshihet në kërkesë ku:

i. specifikon emrat dhe sasitë e pritshme të produktit ose produkteve që nevojiten;

ii. përveç rastit, kur vendi importues është vend pak i zhvilluar, konfirmon se vendi ka treguar se ka kapacitete të pamjaftueshme ose nuk ka fare kapacitete prodhuese në sektorin farmaceutik në lidhje me një produkt ose produkte të veçanta në një nga mënyrat e përcaktuara në aneksin e vendimit për zbatimin e paragrafit 6 të Deklaratës së Doha-s, përcaktuar në shkronjën “b” të nenit 108 të këtij ligji;

iii. konfirmon se kur është patentuar një produkt farmaceutik në territorin e vendit importues, vendi importues ka dhënë ose synon të japë një licencë detyruese për importimin e produktit përkatës, në përputhje me nenin 31 të Marrëveshjes TRIPS dhe dispozitat e vendimit për zbatimin e paragrafit 6 të Deklaratës së Doha-s.

Pika 1 e këtij neni nuk cenon fleksibilitetin që vendet pak të zhvilluara duhet të kenë sipas vendimit të Këshillit të TRIPS-it të datës 27 qershor 2002.

2. Autoriteti kompetent verifikon nëse sasia e produktit të cituar në kërkesë nuk e kalon sasinë e njoftuar në OBT nga një vend importues, i cili është anëtar i OBT-së, ose te Këshilli i TRIPS-it nga vendi importues që nuk është anëtar i OBT-së, si dhe, duke marrë parasysh licencat e tjera detyruese të dhëna në ndonjë vend tjetër, sasia totale e produktit të autorizuar për t'u prodhuar për çdo vend importues nuk e tejkalon në mënyrë të ndjeshme shumën e njoftuar nga ai vend tek OBT-ja, në rastin kur vendet importuese janë anëtare të OBT-së, ose te Këshilli i TRIPS-it, në rastin kur vendet importuese nuk janë anëtare të OBT-së.

Neni 112 **Negociimi i mëparshëm**

1. Aplikanti paraqet prova për të bindur autoritetin kompetent se ka bërë përpjekje për të marrë autorizimin nga mbajtësi i të drejtave dhe se këto përpjekje nuk kishin qenë të suksesshme brenda një periudhe prej 30 ditësh para depozitimit të kërkesës.

2. Pika 1 e këtij neni nuk zbatohet në situatat e emergjencës kombëtare, në rrethana të tjera të urgjencës ekstreme ose në rastet e përdorimit publik jotregtar, sipas nenit 31(b) të marrëveshjes TRIPS.

Neni 113 **Kushtet e licencave detyruese**

1. Licenca detyruese e dhënë është e patransferueshme, përveç asaj pjese që lidhet me vlerën e licencës, si dhe joekskluzive. Ajo duhet të përmbajë kushtet specifike të përcaktuara në pikat 2 deri 9 të këtij neni, që duhet të përmbushen nga i licencuari.

2. Sasia e produktit ose produkteve të prodhuara sipas licencës nuk duhet të kalojë atë që nevojitet për të përmbushur nevojat e vendit ose vendeve importuese të cituara në kërkesë, duke mbajtur parasysh sasinë e produktit ose produkteve të prodhuara, sipas licencave të tjera detyruese të dhëna në vende të tjera.

3. Kohëzgjatja e licencës duhet të shënohet.

4. Licenca kufizohet rreptësisht të të gjitha veprimet që nevojiten për prodhimin e produktit ose produkteve për eksport dhe shpërndarje në vendin ose vendet e cituara në kërkesë. Asnjë produkt i prodhuar apo i importuar sipas licencës detyruese nuk do të ofrohet për shitje apo të hidhet në treg në ndonjë vend tjetër, përveç atij të cituar në kërkesë, përveç kur një vend importues i ofron vetes mundësinë sipas nënparagrafit 6(i) të vendimit që rrjedh nga Deklarata e Doha-s për të eksportuar te vendet anëtare të një marrëveshjeje tregtare rajonale që ndajnë problemin shëndetësor në fjalë.

5. Produktet e bëra sipas licencës duhet të identifikohen qartë nëpërmjet etiketimit ose shënimit specifik, si të prodhuara në bazë të rregullave të përcaktuara për këtë qëllim. Produktet duhet të dallohen nga ato të bëra nga mbajtësit e të drejtave nëpërmjet paketimit, ngjyrosjes, formës së veçantë, me kusht që një dallim i tillë të jetë i mundshëm, por të mos ketë ndikim të rëndësishëm në çmim. Paketimi dhe çdo udhëzim ose instruksion shoqërues duhet të ketë një tregues që produkti i nënshtrohet një licencë detyruese, duke dhënë emrin e autoritetit kompetent dhe çdo numër identifikues reference, si dhe duke specifikuar qartë se produkti është ekskluzivisht për eksport dhe shpërndarje në vendin ose vendet importuese përkatëse. Detajet e karakteristikave të produktit u vihen në dispozicion autoriteteve doganore të vendeve përkatëse.

6. Përpara dërgesës në vendin ose vendet importuese, të cituara në kërkesë, i licencuari poston në një faqe zyrtare interneti informacionet e mëposhtme:

a) sasitë që do të furnizohen sipas licencës dhe vendet importuese ku ato do të furnizohen;

b) karakteristikat dalluese të produktit ose produkteve përkatëse.

Adresa e internetit i komunikohet autoritetit kompetent.

7. Nëse produkti ose produktet që përfshihen në licencën detyruese janë të patentuara në vendet importuese të përmendura në kërkesë, produkti ose produktet do të eksportohen vetëm nëse ato vende kanë lëshuar një licencë detyruese për importimin, shitjen ose shpërndarjen e produkteve.

8. Me kërkesë të mbajtësit të së drejtës ose me iniciativën e vet autoritetit kompetent, autoriteti kompetent mund të kërkojë të verifikojë dhe të inspektojë librat dhe regjistrat e mbajtur nga i licencuari, vetëm për të kontrolluar nëse janë plotësuar kushtet e licencës, veçanërisht ato që lidhen me destinacionin përfundimtar të produkteve. Librat dhe regjistrat duhet të përfshijnë dokumentin e eksportit të produktit, nëpërmjet një deklarate eksporti, të vërtetuar nga autoriteti doganor përkatës, dhe dokumentin e importit nga një prej organeve të përcaktuara në shkronjën “dh” të pikës 3 të nenit 109 të këtij ligji.

9. I licencuari është përgjegjës për pagimin e shpërblimit të drejtë të mbajtësit të të drejtave, duke mbajtur parasysh sa më poshtë:

a) në rastet e përmendura në pikën 2 të nenit 112 të këtij ligji shpërblimi është jo më shumë se 4% i çmimit total, shumë e cila do të paguhet nga vendi importues ose në emër të tij;

b) në të gjitha rastet e tjera shpërblimi caktohet duke marrë parasysh vlerën ekonomike të përdorimit të autorizuar, sipas licencës në vendin ose vendet importuese përkatëse, si dhe rrethanat humanitare ose jotregtare në lidhje me çështjen e licencës.

10. Kushtet e licencës nuk lidhen me mënyrën e shpërndarjes së produkteve në vendin ose vendet importuese. Shpërndarja mund të kryhet edhe nga ndonjë prej organeve ose organizatave të listuara në shkronjën “dh” të pikës 3 të nenit 109 të këtij ligji, si dhe në kushte tregtare ose jotregtare, duke përfshirë edhe mënyrën krejtësisht pa pagesë.

Neni 114

Refuzimi i kërkesës

1. Autoriteti kompetent refuzon kërkesën kur nuk plotësohet ndonjë prej kushteve të parashikuara në nenet 109 deri në 112 ose kur kërkesa nuk përmban elementet e nevojshme për të lejuar autoritetin kompetent të japë licencën, në përputhje me nenin 113 të këtij ligji.

2. Përpara refuzimit të kërkesës, autoriteti kompetent i jep një mundësi kërkuarës të korrigjojë situatën dhe të dëgjohet.

Neni 115

Njoftimi

Kur është dhënë një licencë detyruese, vendi i interesuar njofton Këshillin e TRIPS-it për dhënien e licencës dhe për kushtet specifike që bashkëlidhen me të.

Njoftimi përmban të dhënat e mëposhtme të licencës:

- a) emrin dhe adresën e të licencuarit;
- b) produktin ose produktet përkatëse;
- c) sasinë që do të furnizohet;
- ç) vendin ose vendet ku do të eksportohen produkti ose produktet;
- d) kohëzgjatjen e licencës;
- dh) adresën e faqes së internetit, të përcaktuar në pikën 6 të nenit 113 të këtij ligji.

Neni 116

Ndalimi i importimit

1. Ndalohet importimi në territorin e Republikës së Shqipërisë i produkteve të prodhuara sipas një licence detyruese të dhënë në përputhje me vendimin, të bazuar në Deklaratën e Doha-s ose me këtë ligj për qëllime të çlirimit për qarkullim të lirë, të rieksporimit, të vendosjes në procedura pezulluese ose të vendosjes në një zonë të lirë.

2. Pika 1 e këtij neni nuk zbatohet në rastin e rieksporimit në vendin importues, të cituar në kërkesë dhe të identifikuar në paketimin dhe dokumentacionin shoqërues të produktit, ose në rastin e vendosjes në një procedurë transiti ose regjimi doganor magazinimi apo në një zonë të lirë me qëllim rieksporimit po në vendin importues.

Neni 117

Veprimet nga autoritetet doganore

1. Nëse ka arsye të mjaftueshme për të dyshuar se produktet e prodhuara sipas licencës detyruese të dhënë në bazë të vendimit, bazuar në Deklaratën e Doha-s ose këtij ligji, janë duke u importuar në Republikën e Shqipërisë në kundërshtim me pikën 1 të nenit 116 të këtij ligji, autoritetet doganore pezullojnë çlirimin e produkteve ose bllokojnë produktet për një kohë që nevojitet për marrjen e një vendimi nga autoriteti kompetent për karakterin e produktit. Periudha e pezullimit ose bllokimit nuk është më e gjatë se 10 ditë pune, përveçse kur ka rrethana të veçanta, rast në të cilin periudha mund të zgjatet edhe me 10 ditë pune të tjera. Pas mbarimit të kësaj periudhe, produktet do të çlirohen vetëm pasi të kryhen të gjitha formalitetet doganore.

2. Autoriteti kompetent, mbajtësi i të drejtave dhe prodhuesi ose eksportuesi i produkteve përkatëse informohen pa vonesë për pezullimin e çlirimit ose bllokimin e produkteve dhe u jepet i gjithë informacioni që disponohet në lidhje me produktet përkatëse. Gjatë ndjekjes së këtyre procedurave, të gjithë personat e ngarkuar me trajtimin e produkteve janë të detyruar të mbrojnë konfidencialitetin e të dhënave personale dhe të sekretit tregtar dhe industrial, si dhe konfidencialitetin profesional e atë administrativ. Importuesit dhe, kur është rasti, eksportuesit do t'u krijohet mundësia e mjaftueshme të pajisin autoritetin kompetent me informacionin që ky e gjykon të përshtatshëm për produktet.

3. Kur konfirmohet se produktet e pezulluara ose të bllokuara nga autoritetet doganore destinoheshin për import në Republikën e Shqipërisë në kundërshtim me pikën 1 të nenit 116 të këtij ligji, autoriteti kompetent siguron që produktet të ndalohen dhe të disponohen në përputhje me këtë ligj.

4. Procedura e pezullimit, bllokimit ose e ndalimit të produkteve do të kryhet me shpenzimet e importuesit. Nëse nuk është e mundur që këto shpenzime të mbulohen nga importuesi, ato mund të rikuperohen, në përputhje me këtë ligj, nga çdo person tjetër përgjegjës për importimin e paligjshëm.

5. Kur konstatohet më pas se produktet e pezulluara ose të bllokuara nga autoritetet doganore nuk e shkelin pikën 1 të nenit 116 të këtij ligji, autoritetet doganore i çlirojnë produktet te marrësi vetëm pasi të jenë kryer të gjitha formalitetet dhe procedurat doganore.

6. Autoriteti kompetent informon organin përkatës sipas Deklaratës së Doha-s për çdo vendim për ndalimin ose shkatërrimin e produkteve, të marrë në përputhje me këtë ligj.

Neni 118

Përjashtimi i bagazheve personale

Nenet 116 dhe 117 të këtij ligji nuk zbatohen për mallrat e natyrës jotregtare që përmbahen në bagazhet personale të udhëtarëve për qëllime personale, brenda kufizimeve të përcaktuara për çlirimin nga detyrimi doganor.

Neni 119

Përfundimi ose rishikimi i licencës

1. Në varësi të mbrojtjes së përshtatshme të interesave të të licencuarit, të mbështetura në ligj ose në rregullore, licenca detyruese e dhënë në bazë të këtij ligji mund të përfundojë me vendim të autoritetit kompetent ose të një organi që parashikohet në nenin 120 të këtij ligji, kur kushtet e licencës nuk respektohen nga i licencuari. Me kërkesë të arsyetuar të mbajtësit të të drejtave ose të të licencuarit, autoriteti kompetent ka të drejtë të rishqyrtojë licencën detyruese nëse janë respektuar kushtet e saj. Ky rishikim do të bazohet në vlerësimin që bëhet në vendin importues kur është e përshtatshme.

2. Mbarimi i licencës së dhënë sipas këtij ligji i njoftohet Këshillit të TRIPS-it, sipas dispozitave të Deklaratës së Doha-s.

3. Pas mbarimit të licencës, autoriteti kompetent ka të drejtë të vendosë një afat të arsyeshëm brenda së cilës i licencuari të organizojë dhe të marrë masat që të dërgojë, me shpenzimet e tij, çdo produkt në posedim, ruajtje, zotërim ose kontroll, në vendet në nevojë, siç parashikohet në nenin 107 të këtij ligji, ose ndryshe të shkatërrojë ato, siç do përcaktohet nga autoriteti kompetent në konsultim me mbajtësit e të drejtave.

4. Kur vendi importues njofton se sasia e produktit farmaceutik është bërë e pamjaftueshme për të përmbushur nevojat e tij, autoriteti kompetent ka të drejtë, me kërkesë të të licencuarit, të modifikojë kushtet e licencës me qëllim që të lejohet prodhimi dhe eksporti i sasive shtesë të produktit në masën e nevojshme për të përmbushur nevojat e vendit importues. Kërkesa e të licencuarit në raste të tilla do të trajtohet sipas një procedurë të thjeshtë dhe të përshtatshme, ku informacioni i parashikuar në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 3 të nenit 109 të këtij ligji nuk do të kërkohej, vetëm pasi të identifikohet licenca detyruese origjinale nga i licencuari. Në situatat kur zbatohet pika 1 e nenit 112 të këtij ligji, por nuk zbatohet përjashtimi i pikës 2 të këtij neni, nuk do të kërkohej prova të mëtijshme për negociatat me mbajtësin e të drejtave, me kusht që shumica shtesë e kërkuar e produkteve të mos kalojë 25% të shumës së dhënë, sipas licencës detyruese origjinale. Në situatat kur zbatohet pika 2 e nenit 112 të këtij ligji, nuk do të kërkohej asnjë provë negociimi me mbajtësin e të drejtave.

Neni 120

Ankimet

Ankimet kundër çdo vendimi të autoritetit kompetent për licencat detyruese dhe mosmarrëveshjet në lidhje me pajtueshmërinë me kushtet e tyre do të shqyrtohen nga gjykata kompetente.

Neni 121

Siguria dhe efikasiteti i produkteve mjekësore

Kur kërkesa për licencë detyruese ka lidhje me një produkt mjekësor, kërkuesi mund t'i bashkëngjisë kërkesës një opinion shkencor ose certifikatë eksporti, të dhënë sipas procedurës së parashikuar në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, për produkte eksporti të destinuara ekskluzivisht për tregjet jashtë Republikës së Shqipërisë.

KREU III

Licenca detyruese për patentat e shpikjeve bioteknologjike

1. Me kërkesë drejtuar autoritetit kompetent për të përdorur në mënyrë joekskluzive një shpikje të mbrojtur me një patentë të mëparshme ose një të drejtë mbi një varietet bimor të mëparshëm, autoriteti kompetent mund t'i japë licencë detyruese për patentën e mëparshme pronarit të një patente të mëvonshme ose mbajtësit të një të drejte mbi një varietet bimor të mëvonshëm, i cili nuk mund të përdorë patentën ose të drejtën e mëvonshme, pa cenuar patentën ose të drejtën e mëparshme mbi varietetin bimor, përkundrajt një pagese të caktuar nga eksperti i zgjedhur nga autoriteti kompetent, me kusht që:

a) shpikja e patentës ose e së drejtës së mëvonshme të jetë një përparim teknik me rëndësi ekonomike të konsiderueshme, krahasuar me shpikjen e patentës ose të drejtën e mëparshme;

b) mbajtësi i patentës ose i së drejtës së mëvonshme t'i ketë kërkuar zotëruesit të patentës ose të së drejtës të mëparshme të përdorin atë mbi bazën e një licence dhe të mos u jetë dhënë kjo me të gjitha përpjekjet e bëra.

2. Autoriteti kompetent verifikon nëse palët janë para një situatë të tillë, siç parashikohet në pikën 1 të këtij neni, përpara se sa të vendosë për dhënien e licencës detyruese për një përdorim joekskluziv të patentës ose të drejtës së mëparshme.

3. Për rastin e licencës detyruese, të dhënë sipas pikës 1 të këtij neni, pronari i patentës ose mbajtësi i së drejtës së mëparshme ka të drejtë të marrë një licencë të ndërsjellë me kushte të arsyeshme për të përdorur patentën ose të drejtën e mëvonshme.

4. Në rastin e një licence detyruese, të dhënë sipas këtij neni, përdorimi ose shfrytëzimi i autorizuar i patentës ose i së drejtës së mëparshme është i transferueshëm vetëm kur transferohet patentë ose e drejta e mëvonshme.

PJESA X

TRANSFERIMI I TË DREJTAVE

Transferimi i pronësisë së patentës

1. Pronësia mbi një patentë transferohet plotësisht ose pjesërisht.

2. Kontrata për transferimin e pronësisë së patentës bëhet me shkrim dhe nënshkruhet nga palët para noterit, në të kundërt kontrata është e pavlefshme.

3. Me kërkesë të pronarit ose përfituesit të patentës ose, sipas rastit, me vendim gjyqësor të formës së prerë ose me akt noterial në rastin e kalimit të pronësisë me trashëgimi, transferimi i pronësisë së patentës regjistrohet nga DPPI-ja në regjistrin përkatës, kur depozitohen:

a) një nga dokumentet në vijim në lidhje me transferimin e pronësisë:

i. një kopje e kontratës ose marrëveshjes së transferimit të pronësisë së patentës;

ii. një kopje e vendimit gjyqësor të formës së prerë për transferimin e pronësisë;

iii. një kopje e aktit noterial kur pronësia e patentës kalon me trashëgimi; ose

iv. një kopje e ekstraktit tregtar, në rastet e bashkimit ose të ndarjes së shoqërive tregtare, të lëshuar nga autoriteti kompetent përkatës, ku tregohet pronari i ri i patentës. Ky dokument mund të paraqitet edhe në rastin kur transferimi i pronësisë së patentës lidhet me ndryshimin e formës ligjore të shoqërisë;

b) autorizimi i përfaqësimit, kur kërkesa paraqitet nga një përfaqësues;

c) pagesa e tarifës përkatëse; dhe

ç) formulari përkatës i nënshkruar rregullisht.

4. Kërkesa për regjistrimin e transferimit të pronësisë së patentës përmban informacionin e nevojshëm për të identifikuar patentën, pronarin e ri, si dhe dokumentet që duhen për regjistrimin e transferimit të pronësisë, sipas pikës 3, të këtij neni.

5. Brenda 3 muajve nga data e depozitimit të kërkesës, DPPI-ja shqyrton nëse kërkesa është në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pikat 2, 3 dhe 4 të këtij neni.

6. Kur kërkesa për transferimin e pronësisë përmban të meta ose mangësi, DPPI-ja i dërgon aplikantit njoftim të plotësojë të metat ose mangësitë brenda 2 muajve nga data e marrjes së njoftimit. Në rast se të metat ose mangësitë nuk plotësohen brenda afatit të caktuar, kërkesa për transferimin e pronësisë së patentës refuzohet me vendim.

7. Kur kërkesa për transferimin e pronësisë është depozituar në përputhje me kërkesat sipas pikave 2, 3 dhe 4 të këtij neni, ose kur plotësohen të metat ose mangësitë brenda afatit dymujor dhe është paguar tarifa përkatëse dhe plotësohen kërkesat e caktuara në këtë nen për regjistrimin e transferimit të pronësisë, DPPI-ja brenda 1 muaji regjistron transferimin e pronësisë në regjistrin përkatës dhe e boton atë në buletin e saj.

8. Transferimi i pronësisë së patentës regjistrohet në regjistrin e patentave, pasi kryhet pagesa e tarifës përkatëse, nëse nuk është paguar më parë.

9. Ky nen do të zbatohet njëloj (*mutatis mutandis*) edhe për ndryshimet e pronësisë së kërkesës për patentë, modelin e përdorimit dhe certifikatën e mbrojtjes shtesë.

10. Patentat e regjistruara për armatimin ushtarak dhe teknologji ushtarake nuk mund të transferohen apo shiten te subjekte të huaja ose entitete private pa miratimin e Agjencisë së Industrisë së Mbrojtjes.

11. Të dhëna të detajuara për përmbajtjen e kërkesës dhe procedurën për regjistrimin e transferimit të pronësisë përcaktohen në rregulloret për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 124 **Licencimi**

1. E drejta për të shfrytëzuar shpikjen që mbrohet me patentë mund t'i jepet një personi tjetër me kontratë licencimi.

2. Licenca është ekskluzive ose joekskluzive.

3. Kontrata e licencimit bëhet me shkrim dhe nënshkruhet nga palët.

4. Lidhja e kontratës së licencimit për një patentë që zotërohet bashkërisht nga disa mbajtës të patentës bëhet me pëlqimin dhe nënshkrimin e të gjithë mbajtësve të patentës.

5. Ky nen zbatohet njëloj edhe për kërkesën për patentë, modelin e përdorimit dhe certifikatën e mbrojtjes shtesë.

6. Kontrata e licencimit sjell efekte për palët dhe personat e tretë nga data që ajo regjistrohet në regjistrin.

7. Transferimi i pronësisë përpara regjistrimit sjell efekte ndaj palëve të tjera që i kanë fituar të drejtat mbi patentën pas datës së këtij transferimi, edhe pse ishin në dijeni se transferimi ende nuk ishte regjistruar në datën në të cilën këto palë i fituan të drejtat.

8. Patentat e regjistruara për armatimin ushtarak dhe teknologji ushtarake nuk mund të licencohen apo shiten te subjekte të huaja ose entitete private, pa miratimin e Agjencisë së Industrisë së Mbrojtjes.

Neni 125 **Regjistrimi i transferimit të të drejtave dhe i kontratës së licencimit**

1. Me kërkesë të mbajtësit të patentës ose të një personi që ka fituar një patentë, ose të secilës prej palëve, DPPI-ja pasqyron ndryshimet e patentës në lidhje me transferimin e të drejtave dhe licencës së parashikuar në nenet 123 dhe 124 të këtij ligji, në regjistrin përkatës, me kusht që:

a) të paguhet tarifa përkatëse;

b) të depozitohet kontrata ose marrëveshja që provon transferimin ose licencimin dhe, kur kontrata ose marrëveshja nuk është në gjuhën shqipe, të depozitohet një kopje e përkthyer në gjuhën shqipe;

c) të depozitohet autorizimi i përfaqësimit, nëse regjistrimi kërkohet përmes një përfaqësuesi.

2. Kontrata ose marrëveshja origjinale ose e njëzuar me origjinalin depozitohet e plotë ose e pjesëshme me kusht që të tregohet qartë ndryshimi i bërë.

3. Nëse regjistrimi i transferimit të të drejtave kërkon ndryshimin e të dhënave për mbajtësin e patentës, i cili përfaqësohet nga një përfaqësues në kuptim të pikës 1 të nenit 16 të këtij ligji, depozitohet një autorizim përfaqësimi për mbajtësin e ri të patentës.

4. Nëse kërkesa për regjistrimin e ndryshimit në patentë, sipas këtij neni, përmban të meta ose mangësi, DPPI-ja i dërgon aplikantit njoftim të plotësorë të metat ose mangësitë brenda dy muajve nga data e marrjes së njoftimit.

5. Nëse të metat ose mangësitë nuk plotësohen brenda afatit dymujor, DPPI-ja e rrëzon kërkesën me vendim.

6. Kur kërkesa paraqitet e rregullt ose kur të metat ose mangësitë plotësohen brenda afatit të parashikuar dymujor, DPPI-ja e regjistron ndryshimin e kërkuar në regjistrin përkatës dhe e boton atë në buletin.

7. Mënyra e depozitimit dhe detajet e përmbajtjes së kërkesës përcaktohen në rregullore për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë.

Neni 126

Regjistrimi i të drejtave reale

1. Patenta mund të jetë objekt i një kontrate garancie, pengu ose i të drejtave të tjera reale.

2. Me kërkesë të njëres prej palëve në kontratë, si dhe përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse, kontrata e përcaktuar në pikën 1 të këtij neni regjistrohet në regjistrin e patentave dhe botohet në buletin e DPPI-së.

3. Kontrata e përcaktuar në pikën 1 të këtij neni prodhon efekte ndaj palëve të treta pasi regjistrohet në regjistrin e patentave.

4. Përcaktimet e këtij neni zbatohen njëloj edhe për kërkesën për patentë, modelin e përdorimit dhe certifikatën e mbrojtjes shtesë.

Neni 127

Regjistrimi i procedurave të falimentimit dhe të parafalimentimit

Kur një kërkesë për patentë, një patentë, model përdorimi ose certifikatë e mbrojtjes shtesë është pjesë e një pasurie falimentimi, të dhënat për gjendjen e falimentimit ose procedurat parafalimentimit regjistrohen në regjistrin përkatës mbi bazën e njoftimeve nga një autoritet kompetent, një likuidator ose administrues i pasurisë së falimentimit, si dhe në forma të tjera të parashikuara në ligjin e posaçëm.

PJESA XI

PAVLEFSHMËRIA

Neni 128

Pavlefshmëria e patentës

1. Çdo person ose DPPI-ja, me iniciativën e vet, ka të drejtë të kërkojë deklarin plotësisht ose pjesërisht të pavlefshëm të një patente, kur patenta është dhënë:

a) për një objekt që nuk mund të mbrohet nga një patentë, në kuptim të neneve 5, 6, 7, 8 dhe 10 të këtij ligji;

b) për një shpikje, që nuk ishte risi në kuptim të nenit 9 të këtij ligji, ose që nuk përbënte hap shpikës në kuptim të nenit 11 të këtij ligji, ose për një shpikje që nuk ishte e aplikueshme në industri, në kuptim të nenit 12 të këtij ligji, në datën e depozitimit të kërkesës për patentë ose në datën e prioritetit, kur ka prioritet;

c) për një shpikje që nuk është bërë e njohur në mënyrë të mjaftueshme e qartë dhe e detajuar aq sa të mund të zbatohet nga një person i kualifikuar në fushën e arritjes;

ç) për objektin e patentës ose atë pjesë të objektit të saj, që shtrihet përtej përmbajtjes së kërkesës për patentë, ashtu siç është depozituar, ose, nëse patenta është dhënë në bazë të një kërkesë të ndarë, përtej përmbajtjes së kërkesës fillestare, ashtu siç është depozituar; dhe

- d) në emër të një personi që nuk ka të drejtë të mbrojtjes së shpikjes me patentë.
2. Kërkesa, sipas pikës 1 të këtij neni, shqyrtohet dhe vendoset në gjykatë.
3. Nëse vlefshmëria e patentës kundërshtohet në një proces gjyqësor, të filluar nga mbajtësi i licencës ekskluzive kundrejt një pale të tretë, proces në të cilin nuk merr pjesë pronari i patentës si palë ndërgjyqëse, vendimi i gjykatës është i detyrueshëm vetëm për palët në gjykim.
4. Gjatë shqyrtimit të kërkesës për pavlefshmëri të patentës, gjykata i jep pronarit të patentës mundësinë me njoftim të paraqesë argumentet e tij brenda një muaji nga data e marrjes së njoftimit, si dhe mund t'i kërkojë pronarit të patentës të depozitojë për qëllime provueshmërie botime dhe dokumente që tregojnë arritjet e mëparshme ku referohet kërkesa për patentë ose mbi bazën e të cilës është dhënë patenta nga zyra të tjera ekzaminuese.
5. Përcaktimet e këtij neni në lidhje me pavlefshmërinë e patentës zbatohen njëjloj edhe për modelet e përdorimit dhe certifikatat e mbrojtjes shtesë.

Neni 129

Pasojat e pavlefshmërisë së patentës

1. Çdo patentë, pretendim ose pjesë e pretendimit që deklarohet i pavlefshëm konsiderohet se nuk ka sjellë pasoja që nga fillimi.
2. Nëse shkaqet për deklarimin e pavlefshmërisë ndikojnë vetëm pjesërisht mbi patentën, pavlefshmëria shtrihet vetëm mbi atë pjesë të patentës që deklarohet e pavlefshme. Deklarimi i pjesshëm i pavlefshmërisë ose kufizimi mund të zbatohet, të shënohet ose të regjistrohet në formën e një ndryshimi në pretendimet e patentës.

Neni 130

Botimi dhe nxjerrja e specifikimeve të ndryshuara të patentës

1. DPPI-ja regjistron deklarimin e pavlefshmërisë së patentës në regjistrin përkatës dhe e boton atë në buletin.
2. Kur një patentë mbahet në fuqi e ndryshuar, DPPI-ja boton në buletin specifikimet e reja të patentës.
3. Rregulla më të hollësishme për përmbajtjen e të dhënave që botohen përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatat e mbrojtjes shtesë.

PJESA XII

KËRKESA PËR PATENTË EVROPIANE DHE PATENTA EVROPIANE

Neni 131

Depozitimi i kërkesës për patentë evropiane

1. Kërkesa për patentë evropiane depozitohet në:
- a) ZEP; ose
- b) DPPI.
2. Kërkesa për patentë evropiane depozitohet drejtpërdrejt nëpërmjet postës ose në mënyrë elektronike në një kopje, në secilën prej gjuhëve të përcaktuara në pikat 1 dhe 2 të nenit 14 të KPE-s, në përputhje me përcaktimet e KPE-së dhe rregulloreve në zbatim të saj.
3. Kërkesa për ndarje patente evropiane, sipas nenit 76 të KPE-së, dhe kërkesa e re për patentë evropiane, sipas shkronjës “b” të pikës 1 të nenit 61 të KPE-së, depozitohen drejtpërdrejt në ZEP.
4. Kur një shpikje është me interes për sigurinë dhe mbrojtjen kombëtare, aplikanti me vendbanim ose vendqëndrim në Shqipëri e depoziton kërkesën për patentë evropiane vetëm në DPPI.
5. Kërkesa për patentë evropiane, e depozituar në DPPI në një datë të caktuar, ka të njëjtin efekt sikur të ishte depozituar në ZEP në po atë datë, me kusht që DPPI-ja t’ia ketë transmetuar atë ZEP-it, në përputhje me dispozitat e KPE-së.

6. Kërkesa për patentë evropiane, që depozitohet në DPPI, sipas shkronjës “b” të pikës 1 të këtij neni, mund të depozitohet në çdo gjuhë të përcaktuar në pikat 1 dhe 2 të nenit 14 të KPE-së.

7. Kur nga kërkesa, që depozitohet në DPPI, nuk del i qartë fakti që aplikanti aplikon për një patentë evropiane, me njoftim të DPPI-së, aplikanti depoziton një shkresë sqaruese në gjuhën shqipe apo angleze, ku bëhet e qartë se aplikohet për një patentë evropiane.

Neni 132

Tarifat dhe pagesat procedurale për kërkesat për patentë evropiane

Tarifat dhe pagesat procedurale për kërkesat për patentë evropiane i paguhen ZEP-it në përputhje me përcaktimet e KPE-së dhe rregulloreve në zbatim të saj

Neni 133

Pasojat e kërkesës për patentë evropiane

1. Kërkesa për patentë evropiane, që kërkon të shtrijë mbrojtjen e një shpikjeje në Republikën e Shqipërisë si vend i caktuar, kërkesë të cilës i është dhënë një datë depozitimi, do të jetë e njëjtë me një kërkesë për patentë kombëtare, me datë prioriteti datën e depozitimit të kërkesës për patentë evropiane, pavarësisht rezultatit të kërkesës gjatë ndjekjes së procedurave.

2. Kërkesa e botuar për patentë evropiane, e depozituar për mbrojtjen e një shpikjeje në Republikën e Shqipërisë si vend i caktuar, i siguron aplikantit të njëjtën mbrojtje që siguron edhe një kërkesë e botuar për patentë kombëtare, sipas nenit 95 të këtij ligji, duke filluar nga data në të cilën aplikanti i ka komunikuar përkthimin në shqip të pretendimeve të kërkesës së botuar për patentë evropiane personit që përdor shpikjen në Shqipëri ose nga data që pretendimet e përkthyer në shqip botohen nga DPPI-ja.

3. Kërkesa për patentë evropiane konsiderohet se nuk ka sjellë pasoja që nga fillimi, siç parashikohet në pikën 2 të këtij neni, nëse kërkesa është tërhequr, konsiderohet se është tërhequr, është refuzuar përfundimisht ose nëse caktimi i Republikës së Shqipërisë është tërhequr apo konsiderohet se është tërhequr.

Neni 134

Pasojat e patentës evropiane

1. Patenta evropiane, që cakton Republikën e Shqipërisë si vend për mbrojtjen e një shpikjeje, sipas kërkesave të këtij neni, siguron po ato të drejta me ato që siguron një patentë kombëtare, sipas këtij ligji, që nga data e botimit të dhënies së patentës evropiane nga ZEP-i.

2. Pas dërgimit të njoftimit përkatës, DPPI-ja e regjistron patentën evropiane me vendim në regjistrin e patentave, pasi pronari i patentës evropiane të paguajë brenda tre muajve nga data e botimit të dhënies së patentës tarifën përkatëse për regjistrimin dhe pagesat e tjera për botimin e përkthimit të pretendimeve evropiane në shqip. Me qëllim që të regjistrojë patentën evropiane, aplikanti depoziton në DPPI:

- a) një kërkesë për regjistrimin e patentës evropiane në regjistrin e patentave;
- b) specifikimin e patentës evropiane në anglisht ose përkthimin e këtij specifikimi në anglisht, përveçse kur specifikimet ishin në anglisht;
- c) përkthimin e pretendimeve në shqip; dhe
- ç) vërtetimin e pagesës së tarifës së regjistrimit.

3. Në rast se si rezultat i një kundërshtimi të depozituar në ZEP, patenta evropiane mbahet në fuqi me pretendime të ndryshuara ose kufizohet pas ndryshimit të pretendimeve, si rezultat i një kërkesë për kufizim, pronari i patentës evropiane, brenda tre muajve nga data e botimit të vendimit përkatës të ZEP-it për mbajtjen në fuqi ose kufizimin, duhet t'i paraqesë DPPI-së përkthimin e pretendimeve të ndryshuara në gjuhën shqipe dhe të paguajë tarifën e përcaktuar.

4. Kur pretendimi përmban shenja reference të përdorura në vizatime, këto vizatime i bashkëlidhen përkthimit sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni.

5. DPPI-ja boton sa më parë çdo përkthim të depozituar rregullisht, sipas pikave 2 ose 3 të këtij neni.

6. Nëse përkthimi, i përmendur në pikat 2 dhe 3 të këtij neni, nuk depozitohet në kohën e duhur ose tarifa përkatëse nuk paguhet në kohën e duhur, patentat evropiane konsiderohen të pavlefshme që nga fillimi për Republikën e Shqipërisë. Kërkesa për patentë evropiane dhe patentat e dhënë do të konsiderohen se nuk kanë sjellë që nga fillimi pasojat e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, dhe në nenin 131 të këtij ligji, në rastin kur patentat evropiane është shfuqizuar ose kufizuar me procedurë kundërshtimi, kufizimi apo shfuqizimi para ZEP-it.

7. Afati i përmendur në pikat 2 dhe 3 të këtij neni, mund të zgjatet me një muaj nëse aplikanti paraqet një kërkesë për zgjatje afati dhe paguan tarifën përkatëse për këtë qëllim.

8. Detaje më të hollësishme në lidhje me kërkesën për regjistrimin e patentës evropiane dhe për përmbajtjen e botimit përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë.

Neni 135

Teksti autentik i kërkesës për patentë evropiane ose i patentës evropiane

1. Teksti i një kërkesë për patentë evropiane ose i një patente evropiane i bërë në gjuhën e kërkesës në procedurat përpara ZEP-it shërben si tekst autentik për të gjitha procedurat në Republikën e Shqipërisë.

2. Kur përkthimi i përcaktuar në pikën 2 të nenit 133 dhe pikat 2 dhe 3 të nenit 134 të këtij ligji, siguron një mbrojtje më të kufizuar nga mbrojtja që siguron kërkesa për patentë evropiane ose patentat evropiane, ky përkthim do të konsiderohet autentik. Kjo nuk zbatohet ndaj procedurave që lidhen me deklarin e një patente si të pavlefshme.

3. Aplikanti ose pronari i patentës mund të depozitojë një përkthim të korrigjuar në çdo kohë.

4. Përkthimi i korrigjuar i pretendimeve të një patente evropiane, të botuar sipas nenit 134 të këtij ligji, nuk ka efekte ligjore në Republikën e Shqipërisë derisa ky përkthim t'i jetë komunikuar personit që përdor shpikjen në Republikën e Shqipërisë.

5. Përkthimi i korrigjuar i pretendimeve të përcaktuara sipas këtij ligji nuk sjell pasojat ligjore në Republikën e Shqipërisë si vend i caktuar derisa DPPI-ja të botojë korrigjimin e përmendur sapo të jetë paguar tarifa përkatëse për botimin, sipas pikës 5 të nenit 134 të këtij ligji.

6. Çdo person, që përdor në mirëbesim ose ka bërë përgatitje efektive dhe serioze për të përdorur një shpikje, përdorimi i së cilës nuk përbën cenim të një kërkesë për patentë evropiane ose të një patente evropiane në përkthimin origjinal, mund ta vazhdojë këtë përdorim gjatë zhvillimit të biznesit të vet ose për nevojat e ndryshme, pasi përkthimi i korrigjuar të bëhet i vlefshëm, pa kryer ndonjë pagesë për këtë.

Neni 136

Të drejtat që burojnë nga data më e hershme

1. Kërkesa për patentë evropiane ose patentat evropiane, që caktohet për t'u shtrirë në Republikën e Shqipërisë, ka të njëjtin efekt që ka edhe kërkesa për patentë kombëtare ose patentat kombëtare në lidhje me arritjen e mëparshme.

2. Kërkesa për patentë kombëtare ose patentat kombëtare ka të njëjtin efekt që ka edhe kërkesa për patente evropiane ose patentat evropiane që caktohet për t'u shtrirë në Republikën e Shqipërisë, në lidhje me arritjen e mëparshme.

Neni 137

Mbrojtja e njëkohshme

Kur patentat evropiane, që caktohet për t'u shtrirë në Republikën e Shqipërisë, dhe një patentë kombëtare, që ka të njëjtën datë depozitimi ose, kur kërkohet prioritet, të njëjtën datë prioriteti, i është

dhënë të njëjtit person ose zëvendësuesit të tij ligjor, patenta kombëtare, për aq sa ajo lidhet me të njëjtën shpikje me atë të patentës evropiane nuk do të ketë më efekt:

a) nga data kur ka përfunduar afati për depozitimin e kundërshtimit ndaj patentës evropiane, nëse nuk është depozituar kundërshtimi; ose

b) nëse është depozituar kundërshtimi, nga data kur procedura e kundërshtimit ka përfunduar me vendim të formës së prerë për lënien në fuqi të patentës evropiane.

Neni 138

Konvertimi në kërkesë për patentë kombëtare

1. Me kërkesë të aplikantit të një patente evropiane, DPPI-ja fillon procedurën për konvertimin e patentës evropiane në patentë kombëtare në rastet e mëposhtme:

a) kur kërkesa për patentë evropiane është tërhequr sipas pikës 3 të nenit 77 të KPE-së; ose

b) kur përkthimi i një kërkesë për patentë evropiane sipas pikës 2 të nenit 14 të KPE-së nuk është depozituar brenda afatit sipas pikës 3 të nenit 90 të KPE-së.

2. Në rastin e përcaktuar në shkronjën “a” të pikës 1 të këtij neni, kërkesa për konvertimin e një kërkesë për patentë evropiane në kërkesë për patentë kombëtare depozitohet në DPPI, kur kërkesa për patentë evropiane për të cilën kërkohet konvertimi është depozituar në DPPI. DPPI-ja, në varësi të dispozitave ligjore për sigurinë kombëtare, ia përcjell kërkesën zyrave qendrore të pronësisë industriale të shteteve kontraktore të KPE-së, që specifikohen në kërkesë.

3. Në rastin e shkronjës “b” të pikës 1 të këtij neni, kërkesa për konvertimin e një kërkesë për patentë evropiane në kërkesë për patentë kombëtare depozitohet në ZEP, e cila ia përcjell kërkesën DPPI-së, nëse Republika e Shqipërisë caktohet në të si vend shtrirës.

4. Kërkesa për konvertimin e një kërkesë për patentë evropiane në një kërkesë për patentë kombëtare depozitohet brenda afatit të përcaktuar nga neni 115(1) i KPE-së dhe efektet e kësaj kërkesë për patentë evropiane, siç parashikohen në nenin 131 të këtij ligji, mbarojnë nëse kërkesa për konvertim nuk depozitohet brenda afatit.

5. Brenda dy muajve nga data e depozitimit në DPPI të kërkesës për konvertimin e një kërkesë për patentë evropiane në një kërkesë për patentë kombëtare, aplikanti bën pagesën e tarifës përkatëse për depozitimin e kërkesës, si dhe depozition përkthimin në shqip të tekstit origjinal të kërkesës për patentë evropiane.

6. Kur nuk paguhet tarifa brenda afatit ose nuk depozitohet përkthimi në shqip i tekstit origjinal të kërkesës për patentë brenda afatit, kërkesa për konvertim konsiderohet se nuk është depozituar, për të cilën DPPI-ja nxjerr vendimin përkatës.

7. Konvertimi botohet në buletin e DPPI-së.

8. Të dhëna të detajuara në lidhje me konvertimin dhe për përmbajtjen e botimit parashikohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 139

Tarifat e mbajtjes në fuqi

Tarifat e ripërtëritjes së patentave evropiane i paguhen DPPI-së për vitet në vijim të vitit në të cilin dhënia e patentës evropiane botohet sipas rregullores së dalë në zbatim të pikës 2 të nenit 141 të KPE-së.

Neni 140

Deklarimi i pavlefshëm i patentës evropiane

1. Patenta evropiane mund të deklarohet e pavlefshme nga gjykata, me efekt në Republikën e Shqipërisë, në bazë të nenit 138 të Konventës së Patentave Europiane, si dhe të nenit 128 të këtij ligji.

2. Kur gjatë ndjekjes së procedurës për deklarimin e pavlefshmërisë së një patente evropiane në DPPI, pronari i patentës mund të kufizojë patentën duke ndryshuar pretendimet, rast në të cilin

procedura për deklarimin e pavlefshmërisë së patentës evropiane vazhdon të bëhet në bazë të patentës së kufizuar, siç parashikohet në pikën 3 të nenit 138(3) të KPE-së.

3. Nëse kërkesa për pavlefshmërinë e patentës evropiane depozitohet në DPPI pas fillimit të procedurës së kundërshtimit në ZEP, sipas nenit 99 të KPE-së, ose pas fillimit të procedurës në lidhje me një kërkesë kufizimi ose shfuqizimi të patentës, sipas nenit 105/a të KPE-së, DPPI-ja pezullon procedurën në lidhje me kërkesën për deklarimin e pavlefshmërisë deri në përfundimin e procedurës nga ZEP-i.

Neni 141 **Ligji i zbatueshëm**

1. Ky ligj do të zbatohet për kërkesat për patentë evropiane dhe për patentat evropiane, të cilat, në përputhje me dispozitat e KPE-së dhe të këtij ligji i shtrijnë efektet në Republikën e Shqipërisë, përveçse kur KPE-ja parashikon ndryshe.

2. Në rast konflikti midis dispozitave të KPE-së dhe dispozitave të këtij ligji, kanë përparësi dhe zbatohen dispozitat e KPE-së.

PJESA XIII **KËRKESA NDËRKOMBËTARE SIPAS TBP-së**

Neni 142 **Kërkesa ndërkombëtare**

Dispozitat e TBP-së, ky ligj dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të këtij ligji do të zbatohen për kërkesat ndërkombëtare të depozituara në DPPI si zyrë pritëse ose ku Republika e Shqipërisë shënohet si zyrë e caktuar ose e zgjedhur.

Neni 143 **Kërkesa ndërkombëtare e depozituar në DPPI si zyrë pritëse**

1. Kërkesa ndërkombëtare depozitohet në DPPI, si zyrë pritëse, kur aplikanti është shtetas shqiptar ose ka vendbanimin ose vendin kryesor të biznesit të tij në Republikën e Shqipërisë.

2. Depozitimi i kërkesës ndërkombëtare, sipas pikës 1 të këtij neni, shoqërohet me pagesën e tarifës përkatëse për dërgimin e kërkesës në Byronë Ndërkombëtare të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, pagesë e cila duhet të kryhet brenda një muaji pas datës së depozitimit të kërkesës ndërkombëtare në DPPI.

Neni 144 **Mënyra e depozitimit të kërkesës ndërkombëtare në DPPI si zyrë pritëse**

1. Kërkesa ndërkombëtare depozitohet në DPPI, si zyrë pritëse, në mënyrë elektronike ose në ndonjë mënyrë tjetër të parashikuar në ligjin nr. 10 180, datë 29.10.2009, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në marrëveshjen për të drejtën e patentave të Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale”, në gjuhën angleze ose shqipe.

2. Nëse kërkesa ndërkombëtare është depozituar në gjuhën shqipe, aplikanti depoziton një përkthim të kërkesës ndërkombëtare në gjuhën angleze brenda 1 muaji pas depozitimit të kërkesës në DPPI.

3. Tarifat e përcaktuara në rregulloren e nxjerrë në zbatim të TBP-së dhe tarifat e përcaktuara në marrëveshjen ndërmjet ZEP-it dhe Byrosë Ndërkombëtare paguhen brenda një muaji nga data e depozitimit të kërkesës ndërkombëtare.

4. Hetimi ndërkombëtar dhe ekzaminimi paraprak ndërkombëtar i kërkesave ndërkombëtare të depozituara në DPPI, si zyrë pritëse, do të kryhen nga ZEP-i.

5. Kërkesat teknike për depozitimin e kërkesës, mënyra e pagesës së tarifave, llogaritë ku do të bëhen pagesat e parashikuara në pikën 3 të këtij neni, përcaktohen në rregulloren për lëshimin e patentave për shpikje, modelet e përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë.

Neni 145

Kërkesa ndërkombëtare e depozituar në DPPI si zyrë e caktuar ose zyrë e përzgjedhur

1. Kërkesa ndërkombëtare, ku Republika e Shqipërisë caktohet ose zgjidhet për të dhënë patentën kombëtare, sipas dispozitave të TBP-së, depozitohet në DPPI në gjuhën shqipe brenda një afati prej 31 muajsh nga data e depozitimit të kërkesës ndërkombëtare ose nga data e prioritetit, kur e drejta e prioritetit është pretenduar në kërkesën ndërkombëtare, sipas nenit 8 të TBP-së. Kërkesa ndërkombëtare shoqërohet me pagesën e tarifës përkatëse.

2. Nëse pretendimet ndryshohen, në përputhje me nenin 19 të TBP-së, kërkesa ndërkombëtare, e përmendur në pikën 1 të këtij neni, duhet të përmbajë pretendimet e ndryshuara dhe një përkthim të deklaratës së përcaktuar në nenin 19 të TBP-së.

3. Nëse kërkesa ndërkombëtare ndryshohet, në përputhje me nenin 34 të TBP-së, dhe nëse raporti i ekzaminimit paraprak ndërkombëtar përmban shtojca për ndryshimet e bëra, kërkesa ndërkombëtare, e përmendur në pikën 1 të këtij neni, bëhet në përputhje me shtojcat e raportit të ekzaminimit paraprak ndërkombëtar.

4. Dispozitat e këtij ligji, që referojnë në procedurën e dhënies së patentës të filluar sipas një kërkesë të rregullt kombëtare për patentë, zbatohen njëjloj edhe për kërkesën ndërkombëtare, të përmendur në pikën 1 të këtij neni.

5. Kërkesa ndërkombëtare, e përmendur në pikën 1 të këtij neni, botohet në buletin e DPPI-së, jo më vonë se 6 muaj nga data e depozitimit.

6. Të drejtat e përkohshme, të parashikuara në nenin 95 të këtij ligji për kërkesën ndërkombëtare, të përmendur në pikën 1 të këtij neni, hyjnë në fuqi nga data e botimit të përkthimit në gjuhën shqipe.

7. Kërkesa ndërkombëtare, e botuar sipas nenit 21 të TBP-së, nuk konsiderohet arritje e mëparshme, sipas pikës 3 të nenit 9 të këtij ligji, nëse nuk plotësohen kushtet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni.

PJESA XIV

ZBATIMI I TË DREJTAVE

KREU I

Neni 146

Juridiksioni gjyqësor

1. Ankimet kundër vendimeve të Bordit të Apelit të DPPI-së depozitohen në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë brenda 45 ditësh nga data e marrjes së vendimit të arsyetuar.

2. Gjykata e Shkallës së Parë e Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë ka juridiksion për të gjitha çështjet e tjera, duke përfshirë:

a) të gjitha veprimet që lidhen me shkeljen e të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë, si dhe veprimet që rrezikojnë shkeljen e këtyre të drejtave;

b) veprimet që lidhen me deklarimin e pavlefshmërisë së patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë, sipas kërkesave të parashikuara në këtë ligj;

c) dhënien e licencave detyruese, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

ç) çdo mosmarrëveshje tjetër ndërmjet personave në lidhje me të drejtat e patentës, modelit të përdorimit dhe certifikatës së mbrojtjes shtesë, përveç rasteve të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni.

Neni 147

Normat e zbatueshme

1. Mjetet, masat dhe procedurat ligjore që parashikohen në këtë ligj zbatohen në lidhje me shkeljen e të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë, pa cenuar mjetet e tjera ligjore që parashikohen në legjislacionin kombëtar.

2. Ky ligj nuk përjashton zbatimin e legjislacionit penal në lidhje me procedurat ose sanksionet penale për shkeljen e të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë.

Neni 148

Zbatimi i masave, procedurave dhe mjeteve mbrojtëse

1. Personat, që kanë të drejtë të kërkojnë zbatimin e masave, procedurave dhe mjeteve mbrojtëse janë:

- a) mbajtësit e të drejtave, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;
- b) çdo person i autorizuar për të përdorur këto të drejta, duke përfshirë të licencuarin, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

2. Për të kërkuar shpërblimin e dëmit të pësuar, i licencuari ka të drejtë të marrë pjesë si person i tretë në procesin gjyqësor kundër shkeljes së të drejtave të filluar nga pronari i patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë.

Neni 149

Veprime që përbëjnë shkelje të të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë

Përbën shkelje të të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë, sipas rastit, çdo përdorim i paautorizuar i të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë, sipas dispozitave të këtij ligji.

KREU II PROVAT

Neni 150

Provat

1. Me kërkesë të palës që ka paraqitur prova të mjaftueshme në mbështetje të pretendimeve të saj se pala kundërshtare zotëron një ose më shumë prova, që kanë lidhje dhe rëndësi për çështjen në gjykim, gjykata kompetente mund të urdhërojë palën kundërshtare të paraqesë provat që ka në zotërim, me kushtin që të mbrohet informacioni konfidencial.

2. Për qëllime të pikës 1 të këtij neni, gjykata vlerëson çdo provë të paraqitur nga pala kërkuuese në lidhje me pretendimet e saj.

3. Me kërkesë të palës, gjykata urdhëron, sipas rastit, paraqitjen e dokumenteve bankare, financiare ose tregtare që janë në zotërim të palës kundërshtare, me kusht që të mbrohet informacioni konfidencial.

Neni 151

Masat për sigurimin e provave

1. Me kërkesë të palës që ka paraqitur prova të mjaftueshme për të mbështetur pretendimet e saj mbi shkeljen ose rrezikun e shkeljes së të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë, gjykata urdhëron marrjen e masave të menjëhershme dhe efektive për sigurimin e provës, me kusht që të mbrohet informacioni konfidencial.

Këto masa mund të merren edhe përpara fillimit të procedurave gjyqësore për themelin e çështjes dhe mund të përfshijnë përshkrimin e hollësishëm me ose pa marrjen e mostrave, konfiskimin fizik të mallrave cenuese dhe, sipas rastit, të materialeve dhe mjeteve të përdorura për prodhimin dhe/ose shpërndarjen e këtyre mallrave dhe dokumenteve të lidhura me to.

Gjykata vendos për marrjen ose jo të masave për sigurimin e provës brenda 5 ditëve nga data e depozitimit të kërkesës, si dhe përcakton afatin kohor brenda të cilit duhet të zbatohet masa e urdhëruar nëpërmjet këtij vendimi.

Ky afat kohor nuk duhet të jetë më shumë se 5 ditë nga data e marrjes së vendimit.

2. Gjykata vendos për marrjen e këtyre masave pa dëgjuar palën tjetër kur është e nevojshme, veçanërisht kur vonesa mund t'i shkaktojë dëme të pariparueshme mbajtësit të së drejtës ose kur ka rrezik që të shkatërrohet prova.

Kur masat për sigurimin e provës vendosen pa dëgjuar palën tjetër, pala kundër së cilës është vendosur masa, njoftohet menjëherë, por jo më vonë se në fillim të ekzekutimit të masës.

Kur masat për sigurimin e provës janë vendosur pa i dhënë mundësi të dëgjohet palës kundër së cilës është vendosur masa, kjo e fundit mund të depozitojë një kërkesë në gjykatë për rishikim të masës brenda 5 ditëve nga data e njoftimit të masës.

Në procedurat e rishikimit, gjykata u jep mundësi palëve që të dëgjohen dhe konfirmon, ndryshon ose shfuqizon vendimin që urdhëron marrjen e masave për sigurimin e provës brenda një afati kohor të arsyeshëm që nuk duhet të jetë më shumë se 5 ditë nga data e depozitimit të kërkesës për rishikim.

3. Gjykata vendos që marrja e masave për sigurimin e provës të kushtëzohet me depozitimin nga kërkuuesi të një garancie të përshtatshme ose një mënyrë tjetër sigurimi të barasvlershme, me qëllim që të garantohet ose sigurohet shpërblimi i çdo dëmi që mund t'i shkaktohet të paditurit sipas pikës 5 të këtij neni.

4. Me kërkesë të të paditurit, masat për sigurimin e provës shfuqizohen ose hiqen, pa cenuar të drejtën për dëmshpërblim që mund të pretendohet, nëse kërkuuesi nuk paraqet në gjykatë padinë për themelin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm të përcaktuar nga gjykata në vendimin e saj për marrjen e masave.

Ky afat i arsyeshëm nuk mund të jetë më shumë se 20 ditë pune ose 31 ditë kalendarike, cilido që është afati më i gjatë, nga data e ekzekutimit të masës për sigurimin e provës.

5. Me kërkesën e të paditurit, gjykata urdhëron kërkuuesin që ai t'i sigurojë të paditurit një shpërblim të përshtatshëm për çdo dëm të shkaktuar nga këto masa nëse:

a) masat e sigurimit të provës shfuqizohen, hiqen ose bëhen të pavlefshme për shkak të një veprimi ose mosveprimi të kërkuësit; ose

b) është konstatuar më vonë se nuk ka pasur shkelje të të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë.

6. Gjykata merr masa për të mbrojtur identitetin e dëshmitarëve.

Neni 152

E drejta për informim

1. Me kërkesë të arsyetuar dhe proporcionale të paditësit, gjykata urdhëron gjatë shqyrtimit të shkeljes së të drejtave të patentës, modelit të përdorimit dhe certifikatës së mbrojtjes shtesë që informacioni mbi origjinën dhe rrjetet e shpërndarjes së mallrave dhe shërbimeve që cenojnë të drejtat e patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë të sigurohet nga shkelësi dhe/ose çdo person tjetër që:

a) konstatohet se zotëron mallra cenuese në shkallë tregtare;

b) konstatohet se përdor shërbime cenuese në shkallë tregtare;

c) konstatohet se ofron shërbime që përdoren në veprimtari cenuese në shkallë tregtare; ose

ç) identifikohet nga personi i përcaktuar në shkronjat “a”, “b” ose “c” të kësaj pike se është përfshirë në prodhimin, përpunimin ose shpërndarjen e mallrave apo ofrimin e shërbimeve.

2. Informacioni i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, sipas rastit, përfshin:

a) emrat dhe adresat e prodhuesve, përpunuesve, shpërndarësve, furnizuesve, mbajtësve të tjerë të mëparshëm të mallrave ose shërbimeve, si dhe të tregtarëve me shumicë dhe pakicë;

b) informacionin mbi sasitë e prodhuara, të përpunuara, të shpërndara, të marra ose të porositura, si edhe çmimet e marra për mallrat ose shërbimet në fjalë.

3. Pikat 1 dhe 2 të këtij neni zbatohen pa cenuar dispozitat e tjera ligjore, të cilat:

a) i japin të drejta mbajtësit të së drejtës që të marrë informacion më të plotë;

- b) rregullojnë përdorimin e informacionit të komunikuar në përputhje me këtë nen në proceset civile ose penale;
- c) rregullojnë përgjegjësinë nga keqpërdorimi i të drejtës për informim;
- ç) japin mundësi për refuzimin e dhënies së informacionit kur ky informacion detyron personin e përcaktuar në pikën 1 të këtij neni që të pranojë pjesëmarrjen e tij ose të familjarëve të tij në shkeljen e të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë;
- d) rregullojnë mbrojtjen e konfidencialitetit të burimeve të informacionit ose përpunimin e të dhënave personale.

KREU III MASAT E PËRKOHSHME

Neni 153 **Masat e përkohshme**

1. Me kërkesën e personit të interesuar, gjykata vendos:

- a) marrjen e masave të përkohshme kundër shkelësit të pretenduar për të parandaluar një shkelje të pritshme të së drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë ose për të ndaluar në mënyrë të përkohshme vazhdimin e shkeljes së pretenduar të së drejtave;
- b) konfiskimin ose vendosjen nën kontroll të mallrave që dyshohet se shkelin të drejtat e patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë në mënyrë që të parandalojë hyrjen ose qarkullimin e tyre në treg.

Gjykata vendos për marrjen ose jo të masave të përkohshme brenda 5 ditëve nga data e depozitimit të kërkesës.

2. Masat e përkohshme të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni mund të vendosen gjithashtu kundër ndërmjetësit, shërbimet e të cilit përdoren nga një palë e tretë për të shkelur të drejtat e patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë.

3. Gjykata mund të vendosë konfiskimin e përkohshëm të pasurive të luajtshme ose të paluajtshme të shkelësit të pretenduar, duke përfshirë bllokimin e llogarive të tij bankare dhe aseteve të tjera, kur pala e dëmtuar demonstroi rrethana të tilla që mund të rrezikojnë rikuperimin e dëmeve.

Për këtë qëllim, gjykata mund të urdhërojë paraqitjen e dokumenteve bankare, financiare ose tregtare, ose shfrytëzimin e mundësive të tjera të përshtatshme për marrjen e informacionit përkatës.

4. Gjykata mund t'i kërkojë kërkuarit prova në lidhje me masat e përcaktuara në pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni për të vërtetuar nëse ai është mbajtës i së drejtës dhe nëse të drejtat e tij janë shkelur ose pritet të shkelen.

5. Gjykata vendos për marrjen e këtyre masave pa dëgjuar palën tjetër kur është e nevojshme, veçanërisht kur vonesa mund të shkaktojë dëme të pariparueshme për mbajtësin e së drejtës. Në një rast të tillë, kërkuari duhet të paraqesë padinë brenda 15 ditëve.

Në një rast të tillë, pala tjetër informohet menjëherë, por jo më vonë se në fillim të ekzekutimit të masës.

6. Kur masat e përkohshme janë vendosur pa i dhënë mundësi të dëgjohet palës tjetër kundër së cilës është vendosur masa, kjo e fundit mund të depozitojë një kërkesë në gjykatë për rishikim të masës brenda 5 ditëve nga data e njoftimit të masës së përkohshme.

Në procedurat e rishikimit, gjykata u jep mundësi palëve të dëgjojnë dhe në përfundim konfirmon, ndryshon ose shfuqizon vendimin që urdhëron marrjen e masave të përkohshme brenda 5 ditëve nga data e depozitimit të kërkesës për rishikim.

7. Me kërkesë të paditurit, gjykata vendos shfuqizimin ose heqjen e masave nëse kërkuari nuk paraqet në gjykatë padinë për themelin e çështjes brenda një afati që nuk tejkalon 20 ditë pune ose 31 ditë kalendarike, sipas afatit më të gjatë.

8. Gjykata vendos që marrja e masave të kushtëzohet me depozitimin nga kërkuari të një garancie të përshtatshme ose një mënyrë tjetër sigurimi të barazvlefshëm, me qëllim që të garantohet ose sigurohet shpërblimi i çdo dëmi që mund t'i shkaktohet të paditurit sipas pikës 9 të këtij neni.

9. Me kërkesën e të paditurit, gjykata urdhëron kërkuesin e masave që ai t'i sigurojë të paditurit një shpërblim të përshtatshëm për çdo dëm të shkaktuar nga këto masa nëse:

a) masat e përkohshme shfuqizohen, hiqen ose bëhen të pavlefshme për shkak të një veprimi ose mosveprimi të kërkuesit; ose

b) është konstatuar më vonë se nuk ka pasur shkelje të të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë.

KREU IV

PROCEDURAT DHE MASAT KUNDËR SHKELJES SË TË DREJTAVE

Neni 154

Procedurat dhe masat kundër shkeljes së të drejtave

1. Personat që kanë të drejtë të kërkojnë zbatimin e masave, procedurave dhe mjeteve mbrojtëse, sipas këtij ligji, kanë të drejtë t'i drejtohen gjykatës për të kërkuar:

a) ndalimin e tregtimit të mallrave dhe ofrimit të shërbimeve që shkelin të drejtat e patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë;

b) heqjen nga kanalet tregtare dhe/ose konfiskimin e mallrave cenuese dhe, sipas rastit, të materialeve, pajisjeve, instrumenteve dhe mjeteve të përdorura kryesisht për krijimin ose prodhimin e këtyre mallrave dhe shërbimeve;

c) shkatërrimin e mallrave cenuese, si dhe/ose të materialeve, pajisjeve, instrumenteve dhe mjeteve të përdorura kryesisht për krijimin ose prodhimin e këtyre mallrave dhe shërbimeve;

ç) botimin e pjesshëm ose të plotë të vendimit të gjykatës në medien publike me shpenzimet e personit që ka kryer shkeljen, sipas mënyrës së parashikuar nga gjykata.

d) shpërblimin e dëmit të pësuar nga shkelja e të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë;

2. Gjkata urdhëron zbatimin e masave të parashikuara në shkronjat “b”, “c” dhe “ç” të pikës 1 të këtij neni me shpenzimet e shkelësit, përveçse kur ka arsye të veçanta për të vendosur ndryshe. Në shqyrtimin e kërkesës për marrjen e këtyre masave, gjykata vlerëson proporcionalitetin midis rëndësisë së shkeljes dhe masës së urdhëruar, si dhe interesat e palëve të treta.

3. Masa e parashikuar në shkronjën “a” të pikës 1 të këtij neni mund të merret edhe ndaj ndërmjetësit kur nga përdorimi i shërbimeve të të cilit nga një palë e tretë cenohen të drejtat e patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë.

Neni 155

Shpërblimi i dëmit

1. Me kërkesë të palës së dëmtuar, gjykata urdhëron personin që është përfshirë në veprimtari shkelëse që të bëjë shpërblimin e dëmeve të shkaktuara si pasojë e shkeljes së të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë.

2. Në përlllogaritjen e masës së shpërblimit të dëmit, gjykata mban parasysh çdo dëm efektiv dhe real, duke përfshirë:

a) fitimin e munguar të palës së dëmtuar;

b) çdo përfitim të padrejtë të realizuar nga shkelësi; dhe

c) dëmin moral që i është shkaktuar palës së dëmtuar nga shkelja, cenimin e emrit dhe reputacionit tregtar.

3. Gjkata, sipas rastit, mund të vendosë shpërblimin e menjëhershëm të dëmit nëpërmjet caktimit të një shume monetare për t'u paguar nga shkelësi në favor të palës së dëmtuar. Vendimi i gjykatës bazohet në elemente të tilla si: fitimet, të ardhurat dhe/ose tarifat që do të siguroheshin në rast se shkelësi do të kishte kërkuar autorizimin për përdorimin e të drejtave të patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë në fjalë.

4. Kur shkelësi nuk është përfshirë në aktivitet shkelës me vetëdije ose me arsye të arsyeshme për të qenë në dijeni të shkeljes, gjykata urdhëron rikuperimin e fitimeve ose pagesën e dëmeve, të cilat mund të jenë të paracaktuara.

Neni 156
Masat në doganë

Kushtet dhe procedurat lidhur me veprimet që ndërmerren nga autoritetet doganore, kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme dyshimi se shkelet një e drejtë e patentës, modelit të përdorimit dhe certifikatës së mbrojtjes shtesë nga mallra, të cilat janë ose duhet të ishin objekt i mbikëqyrjes doganore apo kontrollit doganor, brenda territorit doganor të Republikës së Shqipërisë, rregullohen nga legjislacioni doganor në fuqi në Republikën e Shqipërisë.

Neni 157
Masat në tregun e brendshëm

1. Mbajtësi i të drejtave, sipas këtij ligji, mund të paraqesë një kërkesë-ankesë për inspektim tek autoriteti i ngarkuar me mbikëqyrjen e tregut të brendshëm, duke kërkuar fillimin e procedurave dhe marrjen e masave përkatëse të inspektimit, kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme dyshimi se shkelen të drejtat e patentës, modelit të përdorimit ose të certifikatës së mbrojtjes shtesë nga mallra dhe shërbime që janë vendosur në treg në territorin e Republikës së Shqipërisë, pas çlirimit të tyre nga autoritetet doganore dhe kalimin në tregun e brendshëm.

2. Procedurat që zbaton autoriteti i ngarkuar me mbikëqyrjen e tregut të brendshëm, sipas pikës 1, të këtij neni, rregullohen nga legjislacioni në fuqi për inspektimin në Republikën e Shqipërisë dhe nga çdo ligj apo akt nënligjor tjetër që përmban dispozita për mbrojtjen e të drejtave të pronësisë intelektuale në tregun e brendshëm.

PJESA XV
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 158
Ankimi administrativ në Bordin e Apelit

1. Përveçse kur parashikohet ndryshe në këtë ligj, vendimet e marra nga DPPI-ja, që kanë ndikim negativ mbi fitimin, ushtrimin ose mbajtjen në fuqi të të drejtave ose titujve të pronësisë sipas këtij ligji, duke përfshirë, në veçanti, çdo vendim që refuzon dhënien ose regjistrimin e patentës, modelit të përdorimit ose certifikatës së mbrojtjes shtesë, mund të ankimohen administrativisht në Bordin e Apelit.

2. Kundër një vendimi të DPPI-së, sipas pikës 1 të këtij neni, mund të bëjë ankim administrativ vetëm aplikanti ose mbajtësi i të drejtave që preken nga vendimi brenda 2 muajve nga data në të cilën është njoftuar vendimi.

3. Ankimi administrativ specifikon në mënyrë të qartë vendimin kundrejt të cilit është paraqitur ankimi, si dhe përmban elementet e mëposhtme:

- a) argumentet, bazën ligjore, shkaqet dhe provat që lidhen me ankimin;
- b) rivendosjen në afat për një të drejtë që kërkohet nëpërmjet ankimit;
- c) autorizimin e përfaqësimit kur kërkesa depozitohet nga përfaqësuesi;
- ç) pagesën e tarifës përkatëse; dhe
- d) formularin e kërkesës përkatëse të nënshkruar në mënyrë të rregullt.

4. Ankimi administrativ shqyrtohet nga Bordi i Apelit në përputhje me këtë ligj dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të këtij ligji, duke marrë në konsideratë faktet, provat dhe argumentet e disponueshme për të. Procedurat në Bordin e Apelit nuk janë të hapura për ndërhyrjen e palëve të treta.

5. Në vijim të shqyrtimit të ankimit të përcaktuar në pikën 3 të këtij neni, Bordi i Apelit mund të lërë në fuqi, të rishikojë ose të shfuqizojë vendimin e kontestuar të DPPI-së.

6. Ankimi administrativ i paraqitur në Bordin e Apelit pezullon ekzekutimin e aktit deri në njoftimin e vendimit të ankimit. Ankimi në gjykatë nuk pezullon ekzekutimin e vendimit të Bordit të Apelit.

7. Përbërja dhe procedurat, që lidhen me ankimin administrativ në Bordin e Apelit përcaktohen në rregulloren përkatëse për lëshimin e patentave për shpikje, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë, e cila miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 159

Afatet

1. Përveçse kur ndalohet shprehimisht në këtë ligj, çdo afat i caktuar në këtë ligj mund të zgjatet deri në 2 muaj me kërkesë të palës së interesuar dhe përkundrejt pagesës së tarifës përkatëse.

2. Pala e interesuar depoziton në DPPI kërkesën për zgjatje afati përpara mbarimit të afatit të caktuar së bashku me pagesën e tarifës përkatëse.

3. DPPI-ja shqyrton pa vonesë kërkesën për zgjatje afati dhe, kur konstaton se janë përmbushur kushtet e përcaktuara në këtë nen, miraton zgjatjen e afatit deri në 2 muaj shtesë me vendim.

Neni 160

Kërkesat elektronike për shërbimet që ofron DPPI-ja

1. Çdo kërkesë për shërbimet, që ofrohen nga DPPI-ja, depozitohet elektronikisht, në përputhje me legjislacionin në fuqi që rregullon shërbimet *on-line* në Republikën e Shqipërisë.

2. Çdo kërkesë në format elektronik duhet të shoqërohet me nënshkrimin elektronik, sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 161

Mbrojtja e të dhënave personale

Përpunimi i të dhënave personale, për qëllim të zbatimit të këtij ligji bëhet në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 162

Dispozita kalimtare

1. Proceset për shkeljen e të drejtave dhe procedurat administrative, që kanë filluar ose janë pezulluar përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të trajtohen dhe do të vendosen në përputhje me dispozitat e ligjit nr. 9947, datë 7.7.2008, “Për pronësinë industriale”, i ndryshuar, dhe vendimit nr. 1707, datë 29.12.2008, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullores për lëshimin e patentave për shpikjet dhe modelet e përdorimit”, i ndryshuar.

2. Aktet nënligjore, të nxjerra në zbatim të ligjit nr. 9947, datë 7.7.2008, “Për pronësinë industriale”, i ndryshuar, dhe aktet nënligjore në fuqi në fushën e pronësisë industriale do të mbeten në fuqi për aq sa nuk bien ndesh me këtë ligj, deri në miratimin e akteve nënligjore, në zbatim të këtij ligji.

3. Ky ligj, rregulloret dhe akte të tjera nënligjore, të miratuara në bazë të këtij ligji do të interpretohen dhe do të zbatohen në përputhje me TLP-në.

Neni 163

Aktet nënligjore

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda nëntë muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji të miratojë me vendim:

a) rregulloren e patentave për shpikje, modeleve të përdorimit dhe certifikatave të mbrojtjes shtesë sipas pikës 9 të nenit 16; nenit 18; pikave 4 e 5 të nenit 19; pikës 2 të nenit 21; pikës 2 të nenit 22; pikës 3 të nenit 25; pikës 5 të nenit 26; pikës 7 të nenit 27; pikës 7 të nenit 28; pikës 8 të nenit 29; pikës 2 të nenit 30; pikës 2 të nenit 32; pikës 5 të nenit 36; pikës 2 të nenit 51; pikës 8 të nenit 57; pikës 2 të nenit

61; pikës 2 të nenit 62; pikës 2 të nenit 63; pikave 6 e 8 të nenit 75; pikës 7 të nenit 78; pikës 10 të nenit 79; pikës 4 të nenit 84; pikës 3 të nenit 85; pikës 1 të nenit 103; pikës 4 të nenit 109; pikës 11 të nenit 123; pikës 7 të neni 125; pikës 3 të nenit 130; pikës 8 të nenit 134; pikës 8 të nenit 138; pikës 5 të nenit 144 dhe pikës 7 të nenit 158 të këtij ligji;

b) rregulloren për përfaqësuesit e autorizuar në zbatim të pikës 9 të nenit 16 të këtij ligji;

c) tarifatat për shërbimet e ofruara nga DPPI-ja në lidhje me objektet e pronësisë industriale, në zbatim të nenit 18 të këtij ligji.

Neni 164 **Shfuqizime**

1. Pikat 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 të nenit 4 dhe nenet 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 36/a, 36/b, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 87/a, 87/b, 87/c, 87/ç, 87/d, 87/dh, 87/e, 87/ë, 87/f, 87/g, 87/gj, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 188/a të ligjit nr. 9947, datë 7.7.2008, “Për pronësinë industriale”, i ndryshuar, shfuqizohen me hyrjen në fuqi të këtij ligji.

2. Nenet 184/a, 184/b, 184/c, 184/ç, 185, 185/a, 186, 187, 188 të ligjit nr. 9947, datë 7.7.2008, “Për pronësinë industriale”, i ndryshuar, shfuqizohen me hyrjen në fuqi të këtij ligji, për aq sa parashikohet në lidhje me patentat, modelet e përdorimit dhe certifikatat e mbrojtjes shitesë dhe jo për objektet e tjera të pronësisë industriale.

Neni 165 **Hyrja në fuqi**

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 3.7.2025.

Shpallur me dekretin nr. 281, datë 29.7.2025, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.